

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНО - ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ »**

Філологічний факультет

Кафедра української філології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчальної роботи

О.В. Когутюк
О.В. Когутюк

2022 2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОКП 13 ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

Підготовки – бакалаврів

Галузі знань – 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальності – 014.01 Середня освіта (Українська мова і
література)

Денної форми навчання

Філологічний факультет

2020 - 2023 навчальний рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Історія української літератури»
для студентів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014.01
Середня освіта (Українська мова і література).

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

кандидат філологічних наук, доцент Яковенко Т. В.;

спеціаліст вищої категорії, викладач-методист кафедри української
філології Ненчинська Л. В.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри української
філології (Протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри української філології,
кандидат філологічних наук _____ Н. І. Скрипник

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 23	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	обов'язкова
Модулів – 7	Спеціальність 014 Середня освіта (Українська мова і література)	Рік підготовки 1-й, 2-й, 3-й
Змістових модулів – 18		Семестр 1–6
Загальна кількість годин – 750		Лекції 274 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: у 1 семестрі: аудиторних – 5, самостійної роботи студента – 4 у 2 семестрі: аудиторних – 5, самостійної роботи студента – 4 у 3 семестрі: аудиторних – 3, самостійної роботи студента – 5 у 4 семестрі: аудиторних – 3, самостійної роботи студента – 3 у 5 семестрі: аудиторних – 5, самостійної роботи студента – 1 у 6 семестрі: аудиторних – 5, самостійної роботи студента – 1		Практичні 234 год.
		Самостійна робота 242 год.
	Освітній ступінь: Бакалавр	Вид контролю: Усний екзамен: 1, 2, 3, 4, 6 Усний залік: 5

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Давня українська література розпочинає історію розвитку українського літературного процесу і включає в себе творчу спадщину українських письменників Х-ХVIII ст. що стали основою для формування українського мистецтва слова.

Метою викладання навчальної дисципліни «Історія української літератури Х-ХVIII ст.» є отримання студентами теоретико-практичних знань і навиків в галузі української медієвістики, а саме: творчими здобутками авторів давньої української літератури - літописами, проповідями, полемічними трактатами, драматичними та віршованими творами та ін., висвітлюючи на їх основі найбільш типові явища та факти тогочасного літературного життя й процесу в контексті гуманістичного пафосу вітчизняної літератури, причому особлива увага надається тим письменникам чи творам, які вивчаються у сучасній загальноосвітній школі. Науковою та розвиваючою метою навчальної дисципліни є – розвивати в студентів уміння самостійно аналізувати твори української літератури від давньої доби до нашої сучасності, виразно читати їх мовою оригіналу; формулювати й висловлювати власну оцінку художнього тексту; узагальнювати літературні й історичні факти; формувати навички застосування набутих знань на практиці.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- простежити загальні закономірності й логіку розвитку літературного процесу Х-ХVIII ст. осмислити вплив християнства на розвиток українського художнього слова;
- визначити роль художньої літератури в суспільно-політичному житті давньої України;
- простежити особливості фольклорно-літературних взаємин;
- розкрити сутність культурно-історичних феноменів українського письменства, акцентуючи увагу на його визначних постатях і пам'ятках;
- визначити місце давньої української літератури у світовому літературному процесі;
- навчити студентів читати, коментувати й аналізувати твори українського письменства.

2.1. Компетентності

2.1.1. Загальні компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю і невизначеністю педагогічних умов в закладах середньої освіти.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, до комунікації іноземною мовою за предметною спеціальністю.

ЗК4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

2.1.2. Спеціальні (фахові) компетентності:

ФК1. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.

ФК2. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності.

ФК3. Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проектування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів.

ФК4. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення.

ПК 4. Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, світогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій в сучасному суспільстві.

ПК 5. Здатність застосовувати у власній практичній діяльності сучасні підходи (особистісно орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання та діагностування навчальних досягнень здобувачів освіти з української мови та літератури, ураховуючи передовий український й міжнародний досвід.

ПК 7. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації цілей освітнього процесу в закладах середньої освіти.

2.1.3. Результати навчання

Під час практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти *набувають уміння та навички:*

РН 1. Відтворює основні концепції та принципи педагогіки і психології; враховує в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів.

РН 4. Здійснює добір і застосовує сучасні світні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів; критично оцінює результати їх навчання та ефективність уроку

РН 5. Вибирає відповідні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі; аналізує динаміку особистісного розвитку учнів, визначає ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

РН 12. Аналізує власну педагогічну діяльність та її результати, здійснює об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

ПРН 3. Володіє комунікативною компетентністю з української мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти).

ПРН 12. Знає та розуміє особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів.

ПРН 13. Володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.

ПРН 14. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 750 год., із них 274 год. – лекції, 234 год. – практичні заняття, 242 год. – самостійна робота.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Історія української літератури» завершується усним екзаменом у 1, 2, 3, 4, 6 семестрах, залік 5 семестр.

2. Програма навчальної дисципліни

1 семестр

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Давня українська література. Зародження української літератури.

Біблія. Література Київської Русі (огляд)

Тема 1. Вступ. Зародження української літератури. «Велесова книга». Література Київської Русі (огляд). (лекц. 4 год., практ. 4 год.)

Лекція 1. Предмет і завдання курсу давньої української літератури Х-ХVIII ст., її місце в історії української літератури, зв'язки з українською народною творчістю, вступом до літературознавства й старослов'янською мовою. Давня українська література з погляду радянського й пострадянського літературознавства.

Поняття про літературну пам'ятку, її редакції, списки. Рукописна традиція, сучасне поняття й розуміння авторського права. Характер і типи давніх рукописів. Основні типи почерків (устав, півустав, скоропис) і матеріалів письма (пергамент, папір). Художнє оформлення рукописів.

«Велесова книга», відтворення в ній стародавньої історії Київської Русі. Відкриття «Велесової книги», полеміка про її автентичність. Робота вчених над розшифруванням тексту й перекладами його на різні мови. Композиція книги.

Практичне заняття 1. «Велесова книга» – пам'ятка праукраїнської культури. (2 год.)

Лекція 2. Перекладна література Київської Русі. Перекладна література як частина художнього спадку Київської Русі, її значення й місце в літературному процесі. Різниця між тогочасними й сучасними розуміннями перекладної літератури й принципів перекладу. Жанри перекладної літератури – Біблійні книги, апокрифи, житійна література, науково-природничі книги, історико-повістева література, збірники афоризмів.

Практичне заняття 2. Перекладна література Київської Русі, її значення й місце в літературному процесі, особливості поетики. (2 год.)

Тема 2. Біблія. Старий і Новий Заповіти. Біблійні сюжети у давній та світовій літературі. (лекц. 4 год., практ. 4 год.)

Лекція 3. Біблія як книга Божа (основа релігійного вчення), як книга людська (багатовіковий запас людських знань), як історичний документ про історію єврейського народу, як пам'ятка світової культури. Походження Біблії, її складові частини – Старий Заповіт (особливості Книги Псалмів, Пісні Пісень, Книги пророка Єзекіїля, Книги приповістей Соломона); Жанрово - сюжетні особливості.

Практичне заняття 3. Біблія як пам'ятка світової культури. Старий Заповіт. (2 год.)

Лекція 4. Новий Заповіт Біблійні сюжети в українській та світовій літературі. П. Куліш, І. Пулюй, І. Нечуй-Левицький – перекладачі Біблії на українську мову. Біблійні мотиви та образи в українській літературі (Г. Сковорода, Т. Шевченко, І. Франко, Леся Українка, П. Тичина) й у

мистецтві (К. Устинович, А. Монастирський, С. Гординський). Біблійні сюжети у світовій літературі.

Практичне заняття 4. Біблія. Новий Заповіт. (2 год.)

Тема 3. Оригінальна література Київської Русі. «Повість минулих літ». Ораторсько-проповідницька й агіографічна проза. «Слово о полку Ігоревім» (лекц. 6 год., практ. 6 год.)

Лекція 5. Дидактичне та урочисте красномовство. «Повчання дітям» (близько 1117) Володимира Мономаха як взірець дидактичного красномовства. Жанрові особливості. Автобіографічна й дидактична частини. Образ державного діяча, воїна, патріота, людини й письменника. Підпорядкування особистих інтересів загальнодержавним. Кодекс правителя й людини. Думка автора про значення освіти та знання іноземних мов. «А коли добре щось умієте – того не забувайте, а чого не вмієте – то того учітесь».

Урочисте красномовство. «Слово про Закон і Благодать» (середина XI ст.) митрополита Іларіона – блискучий зразок урочистого красномовства й тогочасної публіцистики. Патріотичний зміст твору – звільнення Київської Русі з-під релігійного диктату Візантії, гордість за свою Вітчизну. Композиція твору, роль у ньому антитези Закон – Благодать і метафори (Закон – світло місяця, нічний холод; Благодать – сонячне сяйво, тепло). Значення образів язичницьких князів Ігоря й Святослава в історії Київської Русі. Образ князя Володимира – хрестителя Русі. Літописання. Загальна характеристика літописів, їх світове значення. Різні теорії походження давніх українських літописів. Літописне зведення. Використання різних джерел. Загальноруські й регіональні літописи.

Практичне заняття 5. Оригінальна література Київської Русі. «Повчання дітям» Володимира Мономаха. (2 год.)

Лекція 6. «Повість минулих літ». Питання про генезис, редакції й списки «Повісті...». Джерела – біблійні оповіді, зразки усної народної творчості й дружинної поезії, юридичні документи, спогади учасників тієї чи іншої події, свідчення самого літописця. Основна ідея твору – єдність Київської Русі. Ідейно-тематичний зміст «Повісті...», легендарно-оповідні жанри (про заснування Києва, смерть князя Олега від свого коня, Кирила Кожум'яку тощо). Мотиви «Повісті...» в українській літературі (І. Франко, С. Руданський, П. Тичина). І. Франко – перекладач і дослідник «Повісті...».

Практичне заняття 6. «Повість минулих літ». (2 год.)

Лекція 7. «Слово о полку Ігоревім» Історія відкриття й видання твору. Проблема його автентичності. Вивчення «Слова...» в Україні –

М. Максимовичем, О. Огоновським, Ф. Колессою, Я. Щуратом, І. Франком, В. Перетцем, Б. Лепким, С. Пінчуком, С. Гординським та іншими.

Проблема авторства й часу написання пам'ятки. «Слово...» й літописні повісті про похід Ігоря. Основна ідея твору. Питання про жанр пам'ятки. Образ Руської землі. Персонажі пам'ятки – Боян як історична особа, попередник автора «Слова...» та як символ співця-патріота; порівняльна характеристика князів Ігоря та Всеволода (художній образ Ігоря та історична особа); образ великого князя київського Святослава; образ Ярославни.

Українські переклади й переспіви «Слова...» М. Шашкевича, М. Максимовича, Панаса Мирного, С. Руданського, Ю. Федьковича, І. Франка, М. Рильського, Л. Махновця, Н. Забіли та інші. Переклад і проблема жанру. Історико-літературне значення «Слова...». Ремінісценції твору в українській літературі.

Практичне заняття 7. «Слово о полку Ігоревім». Українські переклади й переспіви «Слова...». (2 год.)

Модульна контрольна робота № 1 (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Полемічна література кінця XVI – першої половини XVII століття. Українська поезія і драматургія Раннього Бароко (кінець XVI – 20-ті роки XVII століття) та Зрілого Бароко (30-ті роки XVII – 10-ті роки XVIII століття). Козацькі літописи

Тема 4. Полемічна література кінця XVI – першої половини XVII століття. Літературна творчість Івана Вишенського. (лекц. 4 год., практи. 4 год.)

Лекція 8. Літературна полеміка кінця XV – початку XVII ст. як самобутнє явище національного письменства, її різномовність. Полемічна література як своєрідна публіцистика на зламі століть, її місце в історії української літератури й суспільно-політичної думки в Україні.

Практичне заняття 8. Полемічна література кінця XVI – першої половини XVII століття. (2 год.)

Лекція 9. Творчість Івана Вишенського. Основні віхи життя й творчості письменника. Афон у житті й творчості полеміста, історія його подорожі в Україну. Заперечення Іваном Вишенським західної (римсько-католицької) цивілізації, його виступи проти поширення західної освіти й науки. Місце творчості Івана Вишенського в літературному процесі другої половини XVI – першої половини XVII ст. Історія публікації його творів та досліджень про нього. І. Франко та А. Кримський – дослідники життя й творчості Івана Вишенського.

Твори Івана Вишенського до Берестейської церковної унії. Критика соціальної дійсності в «Писанні до всіх обще, в Лядской землі живущих» і «Викритті диявола-світодержця». Авторська концепція ідеального суспільства, її консерватизм і утопічність. Твори Івана Вишенського після Берестейської церковної унії, її зображення в «Писанні к утекшим от православної віри єпископам». Заклик до боротьби з католицизмом і шляхетською Річчю Посполитою. Позиція Івана Вишенського в політичній і церковній боротьбі в Україні та її оцінка в листах до князя Костянтина Острозького, Іова Княгиницького й Львівського братства («Послання до стариці Домникії»). Жанрова різноманітність творів Івана Вишенського – послання, трактати, памфлети, діалоги, діалоги-інвективи, органічне поєднання стилю послання та імітація діалогу з допомогою риторичних і окличних речень. Значення творчості Івана Вишенського. Образ письменника-полеміста в поемі «Іван Вишенський» І. Франка.

Практичне заняття 9. Образ письменника-полеміста в поемі «Іван Вишенський» І. Франка. (2 год.)

Тема 5. Українська поезія і драматургія Раннього Бароко (кінець XVI – 20-ті роки XVII століття) та Зрілого Бароко (30-ті роки XVII – 10-ті роки XVIII століття). (лекц.4 год., практ. 4 год.)

Лекція 10. Раннє Бароко (кінець XVI ст. – 20-і роки XVII століття). Початок віршової та драматичної літератури. Причини появи нових літературних жанрів – віршування й шкільної драми, їх зв'язок із шкільною освітою. Курс піітики як основи знань про мистецтво поетичного слова. Поняття про панегіричні, історичні й моралізаторські вірші. Два типи віршування – нерівноскладове й силабічне. Національні ознаки українського письменства епохи Бароко: культивування козацької тематики, етногенетичний міф про походження нашого народу в літературі.

Практичне заняття 10. Віршована література епохи Бароко (кінець XVI – кінець XVIII століття). (2 год.)

Лекція 11. Панегірична поезія. «Вірші на жалосний погреб Петра Конашевича Сагайдачного» (1622) Касіяна Саковича – кращий зразок панегіричної поезії. Використання історичного й біблійного матеріалів для розкриття всебічної діяльності Панегірична поезія. «Вірші на жалосний погреб Петра Конашевича Сагайдачного» (1622) Касіяна Саковича – кращий зразок панегіричної поезії. Використання історичного й біблійного матеріалів для розкриття всебічної діяльності гетьмана як державного й військового діяча, як мецената й добродійника Київської колегії. Драматичні елементи (діалоги) в структурі твору, використання поезики ораторського мистецтва. Патріотизм

«Віршів на жалосний погреб Петра Конашевича Сагайдачного», афористичність художньої мови. Шкільна драма, її зв'язок із європейським театром, шкільною практикою в Західній Європі. Декламації та діалоги як початкові форми шкільної драми. Інтермедії – своєрідний жанр української драматургії. Час їх виникнення, походження й ідейно-естетичні функції. Питання авторства. Інтермедії про Климка і Стецька, Максима Рицька і Дениса до драми «„Трагедія, або Образ смерті пресвятого Іоанна Хрестителя» (1619) Якуба Гаватовича. Джерела сюжетів, зображення народного життя й побуту. Комічні образи. Роль народної мови в інтермедіях.

Практичне заняття 11. Шкільна драма. Інтермедії. (2 год.)

Тема 6. Козацькі літописи. (лекц. 6 год., практ. 6 год.)

Лекція 12. Козацькі літописи – самобутнє явище національної культури, ідеології та літератури. Втілення в них барокової моделі історії України. Утвердження головної ролі козацтва в суспільному житті. Умотивування її через розробку козацького міфу. Козацькі літописи в науковій оцінці вчених і художній творчості українських письменників. «Літопис Самовидця». Питання авторства. Час написання, історія публікації. Жанрова структура. Зміст літопису. Відтворення подій національно-визвольної війни в Україні та їх суб'єктивна оцінка автором. Самобутній погляд на Богдана Хмельницького та інших гетьманів і козацької старшини. Використання фольклорних елементів. Мова, стиль і художні засоби твору. Використання П. Кулішем у романі «Чорна рада» літописного опису Ради 1663 року.

Практичне заняття 12. «Літопис Самовидця». (2 год.)

Лекція 13. Літопис Григорія Грабянки. «Дії презильної битви Богдана Хмельницького, гетьмана Запорозького, з поляками» (1710) Григорія Грабянки як патріотичний маніфест козацько-українського автономізму. Політичні погляди автора в творі. Використання матеріалу про життя нашого народу з польських хронік, національних літописів. Увага автора до зображення батальних сцен, військового побуту. Композиційна роль жанру оповідань («сказаній»). Відтворення образів козаків, державних діячів. Поетика образів Богдана Хмельницького та Якіма Сомка. Архаїзація мови як прийом стилю бароко. «Сказання про війну козацьку з поляками...» (1720) Самійла Величка. Спроба аналізу та узагальнення національного життя України XVII – XVIII ст. Творче використання документальних, фольклорних і літературних матеріалів, авторські роздуми. Жанрова та стильова особливість літопису. Роль літописного оповідання й повісті в структурі літопису. Образна система. Поетика образів Богдана Хмельницького, Івана Сірка, Івана Мазепи та інших

державних і військових діячів. Місце хроніки Самійла Зорки та «Домової війни» С. Твардовського в композиції літопису.

Практичне заняття 13. Літописи Григорія Грабянки та Самійла Величка. (2 год.)

Лекція 14. «Історія русів» як підсумок розвитку барокової історіографії, взірць політичного памфлету. Гіпотези про авторство. Структура сюжету. Намір синтетичного огляду історичного шляху українського народу та способи його реалізації. Публіцистично-художній пафос, антимонархічна й антиклерикальна спрямованість твору. Політичний ідеал автора та новаторський підхід до висвітлення історії. Образи історичних діячів Богдана Хмельницького, Івана Богуна, Івана Мазепи, Павла Полуботка. Образи російських історичних осіб (Петро I, Олександра Меншикова). Засудження політики царизму щодо України. Роль і місце монологів у композиції твору. Вплив «Історії русів» на українську романтичну літературу й історичну романістику. М. Грушевський про «Історію русів».

Практичне заняття 14. «Історія русів». (2 год.)

Модульна контрольна робота № 2 (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Розвиток української драми, прози і поезії в добу Пізнього Бароко (20–90-ті роки XVIII століття) Творча спадщина Григорія Сковороди як зразок літератури «високого» бароко

Тема 7. Розвиток української драми, прози і поезії в добу Пізнього Бароко (20–90-ті роки XVIII століття. (лекц. 4 год., практ. 4 год.)

Лекція 15. Пізнє Бароко (20-90 роки XVIII століття). Розвиток традиційних і зародження нових жанрів у письменстві, вплив на них поетики народної культури. Особливості соціального функціонування літератури в дану епоху. Взаємодія барокових і просвітницьких тенденцій у літературі. Драма «Милість Божа» (1728) анонімного автора, друга спроба відтворення історичної тематики засобами драматичного мистецтва й перша драма про Богдана Хмельницького. Залежність сюжету від політичного контексту, його двоплановість. Осмислення суспільного життя в Україні. Образи Богдана Хмельницького, козаків, дітей. Бароковий характер твору, місце в ньому алегоричних образів України, Вісти, смотріння Божого. Монологи як форма організації тексту. Драма-мораліте «Воскресіння мертвих» (1747) Георгія Кониського як спроба органічного поєднання релігійного сюжету й соціального конфлікту та його розв'язання через релігійне повчання й покарання. Композиція і зміст шкільної драми, її дидактизм. Прийом контрасту при

творенні образів Діоктита та Гіпомена. Алегоричні образи Терпіння, Відради, диявола. Інтермедії та їх місце в історії національної драматургії. Інтермедії до драм Митрофана Довгалевського та Георгія Кониського. Засоби типізації персонажів. Поєднання в сюжетах побутових і соціально-політичних проблем. Антитеза як форма організації образної системи. Образи козака, селян, литвина, ляха, москаля, циганів. Мова творів. Барокові засади інтермедій, їх зв'язок із водевілями й реалістичними комедіями. Використання поезики й образів інтермедій в українській драматургії XIX ст. («Москаль-чарівник» І. Котляревського, «Назар Стодоля» Т. Шевченка, «Чумаки» І. Карпенка-Карого). І. Франко про значення інтермедій. Розвиток української драми, прози і поезії в добу Пізнього Бароко (20–90-ті роки XVIII століття).

Практичне заняття 15. Драматургія пізнього Бароко Драма «Милість Божа». (2 год.)

Лекція 16. Вертепна драма. Своєрідний характер українського лялькового театру-вертепу як синтезу літературної та фольклорної традицій, поєднання біблійних і світських мотивів. Історія вивчення вертепу. І. Франко – дослідник вертепу. Будова вертепу та його театральна техніка. Основні зразки вертепних скриньок (Сокиринський і Куп'янський). Дві частини вертепної драми – біблійна й інтермедійна. Переосмислення релігійної частини вертепу відповідно до нового культурного їх розуміння і сприйняття. Традиційні образи – цар Ірод, три царі (три князі, три гетьмани), образ української матері-страдниці Рахілі. Інтермедійна частина вертепу – основні мотиви та образи. Запорожець – центральна фігура у вертепній виставі. Фольклор у вертепі. Традиції вертепної драми у творчості І. Котляревського («Наталка Полтавка»), М. Гоголя («Простак»). Відродження живого вертепу в 1989 році. Вертеп у культурному житті українського народу XIX – XX ст. Вертепи в музичній школі М. Лисенка. «Вертеп» у постановці Леся Курбаса (1918). Український вертеп за кордоном. Творчість мандрівних дяків. Причини появи в українській літературі XVIII ст. творчості мандрівних дяків (циркачів, пиворізів), їх роль у поширенні освіти серед широких народних мас, у розвитку драматургії та театру, у наближенні шкільної премудрості до народу. Сатира, соціально-політичні обставини виникнення української сатири як окремого жанру. Сатирично-гумористичні віршовані оповідання «Отець Негребецький», «Пекельний Марко», «Вірша про Кирика», їх ідейно-художні особливості. Антиклерикальна сатира. Утвердження в ній просвітницьких ідеалів. «Плач кийвських монахів» (1786) та додаток до нього. Жанрова природа твору. Прийом самоіронії. Особливості поезики монологів печерських монахів. Інтерпретація твору В. Шевчуком, гіпотеза щодо авторства. Соціально-

політична сатира, відображення в ній соціально-політичних обставин в Україні XVIII ст. Іронічний монолог у «Доказательствах Хама Данилея Кукси потомственных», функції сатиричних і пародійних деталей.

Практичне заняття 16. Вертепна драма. Творчість мандрівних дяків. (2 год.)

Тема 8. Григорій Сковорода. Творча спадщина Григорія Сковороди як зразок літератури «високого» бароко. Поетична збірка «Сад божественних пісень». Байки Григорія Сковороди. Філософська проза Григорія Сковороди
Творча спадщина Григорія Сковороди як зразок літератури «високого» бароко. Художні особливості поетичної збірки «Сад божественних пісень». (лекц. 6 год., практи. 6 год.)

Лекція 17. Григорій Сковорода. Творча спадщина Григорія Сковороди як зразок літератури «високого» бароко. Поетична збірка «Сад божественних пісень». Збірка «Сад божественних пісень» (50-80-і роки XVIII ст.), її структура, особливості взаємозв'язку епіграфів і тексту віршів. Використання алегорії саду в своєрідній інтерпретації образу. Роль і значення біблійних образів і мотивів у віршах і звернення автора до жанру канта. Соціально-етична проблематика в 10 і 20 піснях. Сатиричний образ аморального світу. Вплив філософських узагальнень на метафізичну лірику. Просвітницькі засади панегіричної поезії (пісні 25-27). Спроби створення пейзажної лірики та естетичні функції пейзажу в 3, 13, 18 піснях. Антитеза місто-село в пісні 12. Образи щастя (пісня 21), часу (пісня 23), спокою (пісня 24), Ісуса Христа (пісня 29). Новаторські пошуки Г. Сковороди в ритміці, строфіці. Взаємозв'язок силабічного і народнопісенного вірша. Жанрові різновиди віршів, які не включені до збірки. Просвітницькі мотиви творів. Мотиви свободи («Про свободу»), мудрості, людського вдосконалення на засадах християнського гуманізму. Латиномовна поезія як продовження гуманістично-просвітницьких засад україномовної. Філософська проза Г. Сковороди та її генетичний зв'язок із традиціями вітчизняного й античного письменства, працями професорів Києво-Могилянської академії. Діалог як новаторський спосіб у жанрових пошуках Сковороди-прозаїка. Його значення в композиції творів. Ранні та пізні діалоги, особливості їх поетики.

Практичне заняття 17. Художні особливості поетичної збірки Григорія Сковороди «Сад божественних пісень». (2 год.)

Лекція 18. Філософська проза Григорія Сковороди. Ранні діалоги «Наркісс», «Алфавіт, або Буквар світу». Персоніфікація філософських ідей. Образ Григорія як засіб введення авторських суджень до тексту. Розвиток вчення про пізнання самого себе, людське щастя, споріднену працю. Діалог

«Ікона Алквіадська» як обґрунтування авторського трактування ідей третього світу – світу символів. Діалоги «Розмова п'яти подорожніх про істинне щастя в житті», «Кільце» та їх жанрова своєрідність. Пізні діалоги «Боротьба Архистратига Михаїла з Сатаною про це: легко бути добрим», «Суперечка біса з Варсавою». Особливості композиції. Жанрово-композиційна своєрідність трактату. Діалоги-притчі «Вдячний Еродій» та «Убогий Жайворонок» як утілення ідеї про моральні та національні засади кохання, розвиток у них барокової антитезної концепції двох натур. Вплив традиції на створення типізованих персонажів. Поєднання жанру притчі й діалогу, надання творам філософського спрямування. Роль авторських реплік і вставних сюжетів. Педагогічні погляди автора. Філософська проза Г. Сковороди в дослідженнях Д. Багалія, Д. Чижевського та інших.

Практичне заняття 18. Діалоги Григорія Сковороди. (2 год.)

Лекція 19. Байки Григорія Сковороди. Збірка «Байки Харківські» її генеза. Час і місце створення. Композиція творів і джерела сюжетів. Персонажі байок, втілення в них філософських поглядів автора. Тематика байок. Використання автором прозової форми. Функція філософських роздумів у байках. Місце Г. Сковороди в становленні й розвитку жанру української байки. І. Франко про байкаря. Висновки Місце давнього українського письменства в світовому культурному процесі. Продовження літературних традицій X-XVIII ст. в українській літературі XIX-XX ст. Давнє національне письменство як засада українського романтизму.

Практичне заняття 19. Збірка Григорія Сковороди «Байки Харківські». (2 год.)

Модульна контрольна робота № 3 (2 год.)

2 семестр

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Становлення нової української літератури. Літературний процес перших десятиліть XIX ст.

Тема 1. Становлення і розвиток української літератури нової доби: кінця XVIII – 60-х років XIX ст. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 1. Становлення і розвиток української XIX ст. Становлення і розвиток української літературної доби: кінця XVIII – 60-х років XIX ст. «Філософія національної ідеї» у літературі доби: увага літераторів до етнотипу і етнохарактеристики. Історичні реалії кінця XVIII – 60-х рр. XIX ст. – як чинник, що стимулював пробудження в Україні літератури якісно нового зразка Стильовий феномен літератури доби: вияв здатності стильових явищ

класицизму, сентименталізму, просвітництва до синкретизму, парадигмальні особливості нового стильового явища – романтизму. Доба класицизму в системі розвитку історії української літератури кінця XVIII – 60-х рр. XIX ст.

Практичне заняття 1. Доба класицизму в системі розвитку історії української літератури кінця XVIII – 60-х рр. XIX ст. (2 год.)

Тема 2. Котляревський Іван Петрович (1769 – 1838). (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 2. Віхи творчої біографії митця. «Енеїда» (1798 р.) в контексті традицій і новаторства. Зв'язок твору з літературною традицією давнього Риму, своєрідність травестування та використання традицій героїкомічних поем у автора української «Енеїди». Історія видання твору, проблема авторства – в понятійному контексті кінця XVIII ст. в українській літературній традиції. Еволюція образу Енея в поемі та проблема стильового феномена твору. Драматургія І. Котляревського. Жанрова характеристика драми І. Котляревського «Наталка Полтавка» (1819) і стильова парадигма твору. Народна мораль у п'єсі. Водевіль «Москаль-чарівник» (1819) Роль драматургії І. Котляревського в розбудові традицій української літератури. Значення «Енеїди» та драматургії письменника в ознаменуванні нового етапу розвитку української літератури.

Практичне заняття 2. Поема Івана Котляревського «Енеїда» – перший твір нової української літератури. (2 год.)

Тема 3. Квітка-Основ'яненко Григорій Федорович (1778 – 1843). (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 3. Біографія митця – як взірця громадянської особистості. Стильовий синкретизм у творчості письменника, превалювання романтичної стильової парадигми. Оповідання Г. Квітки-Основ'яненка «Салдацький патрет» (1833) та ідея синтезу мистецтв у творі. Повість «Маруся» (1833) Тема любові як перетворення людини, система образів повісті, стильова парадигма твору. Оповідання «Мертвецький Великдень» (1834) дидактичні засади письменника. Повість Г. Квітки-Основ'яненка «Конотопська відьма». Проблема моральних пріоритетів та моральних якостей особистості у творі. Повість Г. Квітки-Основ'яненка «Козир-дівка». Утвердження особистості й пошук істини та справедливості у творі. Змагання за віру у власне себе та відстоювання власного права на материнство у повісті Г. Квітки-Основ'яненка «Сердешна Оксана». Спільне і відмінне в сюжетній парадигмі твору та поемі Т.Шевченка «Катерина». Роман Г. Квітки-Основ'яненка «Пан Халявський» – як твір психологічно - виховного плану. Драматургія письменника: діалогія Г. Квітки-Основ'яненка «Шельменко-волостной писарь», «Шельменко-денщик».

Побутова комедія Г. Квітки-Основ'яненка «Сватання на Гончарівці», її тематично-образний зв'язок з «Наталкою Полтавкою» І. Котляревського. Г. Квітка-Основ'яненко як зачинатель української прози; новаторство митця в європейській літературній традиції.

Практичне заняття 3. Сентиментально - реалістична повість Григорія Квітки – Основ'яненка «Маруся». (2 год.)

Тема 4. Гулак-Артемівський Петро Петрович (1790 – 1865). (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 4. Головні події у біографії митця. Загальна характеристика жанру байки; дефініція байки фольклорного походження та літературної байки, джерела байкарських сюжетів. П. Гулак-Артемівський як зачинатель жанру байки у новій українській літературі. Суть алегоричності і дидактики у байці «Пан та Собака» П. Гулака- Артемівського. Висміювання нерозважливого експериментаторства у байці «Солопій та Хівря, або Горох при дорозі». Проблема міри як верховної мудрості у байці «Тюхтій і Чванько». Тема свободи – як найвищої цінності життя – в байці П. Гулака- Артемівського «Дві пташки в клітці». Переспіви балад у творчості письменника: балади «Твардовський» і «Рибалка». Роль П. Гулака-Артемівського у збагаченні української літератури новими жанровими моделями та художніми образами.

Практичне заняття 4. Розвиток жанру байки у творчості Петра Гулака – Артемівського. (2 год.)

Тема 5. Гребінка Євген Павлович (1817 – 1848). (лекц. 2 год.)

Лекція 5. Життєвий шлях письменника, етапи його творчості. Значення виходу в світ «Малороссийских пріказок», поетичних та прозових творів митця. Новаторство Є. Гребінки у жанрі байки. Алогізм ситуації, моралі, життя в байці «Ведмежий суд. Тема величі простоти в байці «Пшениця»; концепція добродетності у творі. Пошук істинної цінності особистості у байці «Рожа да Хміль. Сміслова настанова образів Сонця і Вітру в байці Є. Гребінки «Сонце да Вітер». Пошук і розуміння людиною щастя в байці «Мірошник». Романтичні засади поетичної сторінки творчості письменника. Тема одвічних перетворень у житті в поезії «Човен». Тяжіння героя до ідеалу в поезії «Українська мелодія». Вірші-посвяти і альбомна поетична творчість митця («Надпись к рисунку», «У. С. Ловцовой», «В альбом жене»). Історична тема в поезії митця «Рогдаев пир», «Курган», «Нежин-озеро», «Украинский бард», «Гетьман Свирговский», поема «Богдан». Прозова спадщина Є. Гребінки. Оповідання «Двойник», «Воспоминания», повісті «Лука Прохорович», «Верное лекарство», «Кулик» із циклу», «Рассказы пирятинца». Традиції гротеску в повісті Є. Гребінки «Путевые записки зайца. Вирішення історичної теми у повісті митця

«Нежинський полковник Золотаренко. Зображення історико-патріотичної теми у романі Є. Гребінки «Чайковський Новаторство митця у творі. Значення спадщини письменника.

Модульна контрольна робота № 1 (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Український романтизм

Тема 6. Художній світ українського романтизму. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 6. Романтизм як явище світового літературного процесу. Національні особливості українського романтизму.

Участь українських романтиків у боротьбі за національне самовизначення. Проблема народності та національної самобутності в українському і європейському романтизмі. Хронологічні межі українського романтизму (20-60-ті роки XIX століття). Основні літературні та політичні гуртки романтичної орієнтації («Харківська школа романтиків», «Кирило-Мефодіївське братство», «Руська трійця»), види культурно-громадської діяльності: фольклористична, видавнича та народницько-просвітительська робота. Переклади і переспіви з інших літератур. Оригінальна творчість, її основа. Ідейно-естетичні засади українського романтизму, його тематичні, жанрові, мовно-художні особливості. Основні тематично-стильові течії українського романтизму. Демократичне громадсько-культурне угруповання «Руська трійця», просвітительсько-романтичний характер його діяльності. Історична концепція. Альманах «Русалка Дністрова. Ідея всеслов'янської єдності на сторінках оригінальних та перекладних творів альманаху.

Жанрово-стильова палітра української романтичної поезії (балада, лірична пісня, елегія, медитація, сонет). Особливості фольклоризму української романтичної поезії. Жанрове і тематичне розмаїття романтичної прози в українській літературі 20-60-их років XIX століття. Проблематика романтичної прози М. Костомарова, П. Куліша, Є. Гребінки, М. Гоголя фольклорно-етнографічного характеру. Сутність художнього історизму у прозі П. Білецького-Носенка, М. Шашкевича, П. Куліша. 50-60-ті роки – період найповнішого виявлення в прозі українського романтизму. Жанрово-стильовий синкретизм: поєднання принципів різних художніх систем (сентиментальної, романтичної, реалістичної). Жанрово-стильова палітра романтичної прози 50-60-их років XIX століття: оповідання і новела як провідні жанри. Історико-художнє значення романтизму як естетичної системи. Сучасне літературознавство про романтизм.

Левко Іванович Боровиковський (1806-1889).

Поет, фольклорист, етнограф, учений-філолог. Вплив літературного гуртка І. Срезневського на становлення Л. Боровиковського як поета-романтика.

Балада «Маруся» (1829) як синтез запозиченого сюжету й українських фольклорно-етнографічних джерел. І. Франко про баладу «Маруся».

Оригінальні балади Л. Боровиковського («Чарівниця», «Вивідка»), їх художні особливості. Розвиток Л. Боровиковським жанрового складу української поезії (романтична балада, літературна пісня, елегійно-медитативна лірика, байка).

Амвросій Лук'янович Метлинський (1814-1870).

Відомості про життя. Науково-педагогічна, фольклористична та видавнича діяльність. Громадянська позиція митця. Ідейно-тематична спрямованість, жанрове розмаїття та художні особливості збірки «Думки і пісні та ще дещо» (1839). Стаття «Заметки относительно южнорусского языка» як передмова до збірки. Погляди на історичне значення, сучасний стан і завдання української мови. Естетичний ідеал поета – вільний козак, патріот батьківщини і захисник («Козак та буря», «Смерть козака», «Смерть бандуриста», «Козак, гайдамак, чумак», «Підземна церква»). Засоби романтичного письма при художньому відображенні героїки козацького минулого – контраст, образ-символ, трагізм ситуації («Степ», «Чарка», «Спис», «Гетьман»). Особливості індивідуального стилю А. Метлинського (елегійно-меланхолійний настрій, глибокий песимізм, «похоронні» інтонації).

Практичне заняття 5. Тематично-стильові течії українського романтизму та їх представники. (Левко Боровиковський, Амвросій Метлинський, Віктор Забіла та ін.). (2 год.)

Тема 7. «Руська трійця». (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 7. «Руська трійця». Діяльність української демократичної молоді Галичини в обороні прав народу, його мови і культури в першій половині ХІХ століття: громадянський та літературно-освітній аспекти.

Шашкевич Маркіян Семенович (1811 – 1843). Віхи творчої біографії поета. Головна тематика поетичного доробку письменника, суть романтичних тенденцій у ній. Поетичний твір «Хмельницького обступленіє Львова», його зв'язок з українською народною творчістю та відповідність історичному тематичному ареалові у спадщині митця. Балада «Болеслав Кривоустий під Галичем.» і авторська концепція єдності України. Громадянська лірика М. Шашкевича: тема спільності значних історичних масштабів життя народу в поезії «Згадка», концепт осягання національної свободи людиною, яка не

цурається рідної мови – твір «Слово до читателів руського язика». Вірші «Побратимові», «Другові». Інтимна лірика М. Шашкевича. Суть новаторства у творчості письменника.

Вагилевич Іван Миколайович (1811 – 1866). Окремі події у біографії митця. Поема «Мадей», тема духовної нескореності особистості; вияв оптимізму народу в творі. Поема «Жулин і Калина» як поетична розповідь про співвідношення стану буття природи і життя людини у творі. І. Вагилевич як дослідник українського фольклору – «Передговор к народним руським пісням» та літератури – «Замітки о руській літературі», а також перекладач.

Головацький Яків Федорович (1814 – 1888). Загальні риси біографії митця. Тема радикальних змін у житті – поезія «Весна». Ностальгія за батьківщиною у творі «Туга за родиною». Пошук щастя-долі – вірш «Два віночки». Романтична модель: минуле – сучасне в творі Я. Головацького «Моя доля». Громадянські засади Я. Головацького у статті «Становище русинів у Галичині», етнографічна цінність праць митця «Поділ часу у русинів», «Народні сербські пісні». Я. Головацький-перекладач. Значення творчості митця. Національні пріоритети українського народу в творчій діяльності «Руської трійці».

Практичне заняття 6. «Руська трійця» і відродження культурно-літературного життя на західноукраїнських землях. (2 год.)

Тема 8. Костомаров Микола Іванович (1817 – 1885). (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 8. Псевдонім Ієремія Галка. Творча біографія письменника. Роль М. Костомарова у створенні Кирило-Мефодіївського братства. Новаторство М. Костомарова-драматурга. Драма «Сава Чалий». Віршована трагедія М. Костомарова «Переяславська ніч». Історична драма М. Костомарова «Эллины Тавриды» і співвіднесення подій грецької історії з українськими історичними реаліями доби визвольних змагань українського народу 1648–1654 рр., на чолі з Б. Хмельницьким. Поетичні твори митця зі збірок «Українські балади», 1838 та «Вітка». Загальна оцінка жанрового багатства прозової сторінки доробку письменника. Повість «Сорок лет» як прагнення дати відповідь на запитання, поставлене біблейському Йову. Повість М. Костомарова «Черниговка. Быль II половины 17 века», Зіставна характеристика звичаєвої, суспільної і політичної граней життя народів у творі; відтворення суті Московської імперії і віра письменника в майбутню державність України, в розвиток національного духу українського народу.

Практичне заняття 7. Драматургія Миколи Костомарова (романтичні драми «Переяславська ніч», «Сава Чалий»). (2 год.)

Тема 9. Куліш Пантелеймон Олександрович (1819 – 1897). (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 9. Творча біографія письменника. Участь П. Куліша в діяльності Кирило- Мефодіївського братства. Українська літературна критика: етапи оцінки творчості письменника. Жанрова поліфонія у творчості митця. Оповідання «Циган», концепція свободи особистості. Особливість композиції оповідання «Орися». Погляд П. Куліша на історичні події у романі «Чорна рада. Хроніка 1663 року». Тема козацтва у поетичній творчості П. Куліша: співвіднесення теми з важливими етапами історії: «Народна слава», «Кумейки», «Дунайська дума» та поняттям слави і Батьківщини – «Солониця», «Настуся», «Козацька доля». Своєрідність репрезентації збірного образу козацтва й індивідуальних образів козацьких отаманів в поезії митця.

Практичне заняття 8. Історичний роман Пантелеймона Куліша «Чорна рада». (2 год.)

Тема 10. Вілінська Марія Олександрівна (Марко Вовчок) (1833-1907). (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 10. Біографія письменниці. Жанрово-стильові та ідейно-тематичні засади творчості. Україномовна і російськомовна творчість. Ідейно-естетичні набутки письменниці в оцінці П.Куліша, Т.Шевченка, І.Франка. Ідейно-естетичні традиції творчості Г.Квітки-Основ'яненка в творчості П.Куліша і Марка Вовчка. Особливості індивідуального стилю Марка Вовчка. Жанровий діапазон творчості. Принципи характерології. Поетика творів. Концепція головного героя в «Народних оповіданнях» Марка Вовчка. Система образів у повісті «Інститутка». Проблемно-тематичне та ідейне спрямування збірки «Рассказы из русского народного быта».

Практичне заняття 9. «Народні оповідання» Марка Вовчка. (2 год.)

Тема 11. Глібов Леонід Іванович (1827-1893). (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 11. Біографія письменника. Новаторство Л. Глібова у жанрі байки. Оригінальне використання відомих сюжетів. Надання байкам виразного українського національного колориту.

Ліризм. Образ оповідача. Загальнолюдські смисли, сатиричність образів, конкретність реалістичних деталей, гострота ідейних висновків у байках першого періоду («Вовк і Кіт», «Вовк і Ягня», «Щука», «Мірошник», «Охрімова Свита», «Ведмідь-пасічник» та ін.).

Збагачення Л. Глібовим поетики байки, урізноманітнення розповіді й оповіді.

Ліричні поезії, їх мотиви й образи, елегійно-романсовий характер, пісенність інтонацій («Журба», «Летить голуб понад морем», «Вечір», «Моя веснянка», «Миколі Лисенкові» та ін.).

Дідусь Кенир і його творчість для дітей (жанрова різноманітність, мотиви, образи, стиль).

Водевіль «До мирового», використання його сюжету М. Старицьким у водевілі «Як ковбаса та чарка, то минеться й сварка».

Місце творчості Л. Глібова в історії літератури. Продовження традицій митця в творчості письменників наступних десятиріч.

Практичне заняття 10. Проблематика і художня своєрідність байок Леоніда Глібова. (2 год.)

Тема 12. Свидницький Анатолій Патрикійович (1834-1871). (лекц. 2 год., *практ. 2 год.*)

Лекція 12. Життєва драма письменника - різночинця. Лірика письменника. Жанрові особливості та народно-пісенний характер поезій «Росте долом березина», «Україно, мати наша», «В полі доля стояла», «Коли хочеш нам добра...».

Соціально - побутовий роман з елементами психологізму «Люборацькі» як роман виховання. Актуальність твору. Перехід від суб'єктивно-оповідної до об'єктивно-описової форми викладу. Мовностилістичні особливості. Роман А. Свидницького в літературному контексті.

Фольклорно-етнографічні нариси («Великдень у подолян», «Відьми, чарівниці, опирі»).

Практичне заняття 11. Соціальні та автобіографічні мотиви роману роману Анатолія Свидницького «Люборацькі». (2 год.)

Тема 13. Руданський Степан Васильович (1834-1873). (лекц. 2 год., *практ. 2 год.*)

Лекція 13. Життєвий шлях. Громадська і літературна діяльність. Рання творчість С. Руданського. Мотиви і образи балад, їх фольклорна основа та синкретизм реалістичних і романтичних елементів.

Пісенна лірика, продовження в ній попередньої літературної традиції, своєрідність поетичного трактування відомих мотивів та образів («Повій, вітре, на Україну», «Ти не моя», «Мене забудь!» та ін.).

Громадянська лірика петербурзьких років, її ідейний зміст («Гей, бики!», «Над колискою», «До дуба», «П'яниця», «Наука» та ін.). Традиції і новаторство поета.

Багатство змісту гумористичних співомовок. Відображення в них розмаїтості народного життя. Своєрідність показу головного персонажа –

простого селянина в його багатоманітних соціальних і національних зв'язках («Не вчорашній», «Черевики», «Циган з конем», «Загадки», «Баран», «Гусак», «Варена сокира» та ін.).

Гумористичне зображення побуту і ментальності українського народу («Чи високо до неба?», «Окуляри», «Свиня свинею», «Баба в церкві» та ін.).

Сатиричне викриття моральної ницості духівництва («Камінний святий», «Два рабини», «Піп на пущі», «Сповідь», «Піп у ризах», «Чорт» та ін.).

Особливості художньої манери С. Руданського. Образ ліричного героя гумористичних співомовок. І. Франко про талановитість С. Руданського в інтерпретації народних сюжетів.

Пошуки у жанрі епічної історичної поеми.

Переклади та переспіви С. Руданського.

Традиції С. Руданського у творчості І. Франка («Нові співомовки»), Лесі Українки («Пан-народовець», «Веселий пан»), В. Самійленка («Божий приклад»), П. Глазового.

Практичне заняття 12. Співомовки та ліричні твори Степана Руданського: тематичні цикли, образ оповідача. (2 год.)

Тема 14. Федькович Юрій-Осип-Домінік (1834-1888). (лекц. 2 год.)

Лекція 14. Біографія письменника. Трагічна доля жовніра цісарської армії у віршах та поемах («При відході», «Рекрут», «Дезертир», «Нічліг», «У Вероні» та ін.).

Тема митця та образ Т. Шевченка («Нива», «Оскресни, Бояне!», «Співацька добраніч», «Осьмий поменник Тарасові Шевченкові на вічну пам'ять»).

Роздуми про долю рідного краю, змалювання визвольного руху та уславлення його ватажків («З округів», «Браття-опришки», «Довбуш», «Лук'ян Кобилиця», «Юрій Гінда»).

Сатиричне звучання поезій «Я гадав», «Пречиста діво, радуйся, Маріє». Традиції Т. Шевченка у цих творах.

Ідея воз'єднання українських земель («До мого брата Олекси Чернявського»).

Любов до рідного краю, оспівування його краси у віршах «Мій сардак», «Рожа», «У полі, гей, у полі». Народнопісенна основа цих поезій, ліризм, мелодійність.

Проза Ю. Федьковича. Традиції і новаторство. Поєднання реалістичних і романтичних прийомів у відображенні дійсності. Белетризація фольклорних мотивів у оповіданнях «Люба-згуба», «Серце не навчити». Романтичні колізії любовного трикутника, мораль та етика гуцулів («Сафат Зінич», «Три, як рідні

брати»), розповідь про етнографічні реалії та природу гуцульського краю. Романтично-психологічні новели «Галіянка», «Побратим». Жанровий синкретизм при домінуванні романтичних стильових ознак у прозових творах Ю. Федьковича («Стефан Славич», «Галіянка», «Опришок»). Значення творчості Юрія-Осипа Федьковича.

Модульна контрольна робота № 2 (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Шевченко Тарас Григорович - класик української літератури, мислитель, символ української духовності

Тема 15. Тарас Шевченко 1814 – 1861. (лекц. 4 год., практи. 2 год.)

Лекція 15. Біографія митця. Етапи творчості письменника.

Лекція 16. Значення першого оприлюднення «Кобзаря» 1840 року в історії української літератури. оцінка сучасними критиками першого видання «Кобзаря»; проблема мови, характеристика хисту поета, його індивідуальності у перших дослідженнях творчості митця. Франкова формула періодизації творчості Т. Шевченка.

Практичне заняття 13. Тарас Шевченко – художник. (2 год.)

Тема 16. Тарас Шевченко. Ранній період творчості: 1837–1843 рр. (лекц. 6 год., практи. 4 год.)

Лекція 17. Балада «Причинна». Жанрова своєрідність «Думки» у Т. Шевченка. Цикл творів, об'єднаних тематичною назвою «Тече вода в синє море» – як художній зразок теми сирітства (особа поза Батьківщиною, перейнята духовною самотністю); самотність почуттєва у думці «Вітре буйний, вітре буйний»; суспільна самотність – думка «Тяжко-важко в світі жити»»; самотність, зумовлена відсутністю духовного спілкування – «Нащо мені чорні брови». Погляди Т. Шевченка на роль митця у суспільстві – поезія «На вічну пам'ять Котляревському». Звертання до нового для української літератури і для фольклорної традиції образу жінки-покритки в поемі «Катерина». Концепція честі й благородства простолюду в творі. Тема нерівної боротьби особистості з силою багатства в баладі «Тополя».

Лекція 18. Драматичні твори Т. Шевченка: уривок із драми «Никита Гайдай» та п'єса «Назар Стодоля». Бачення особи в контексті історії та в контексті життя й побуту українського суспільства. Новаторство зображення Шевченком жінки-месниці в поемі «Слепая».

Практичне заняття 14. Драма Тараса Шевченка «Назар Стодоля». (2 год.)

Лекція 19. Засади творів Т. Шевченка на історичну тематику; зображення народу як рушія історії, явлення героїзму народу в діях козацтва. Образ матері-України у творі й українська літературна традиція. Історична поема «Тарасова ніч». Балада «Перебендя», співвіднесеність концепції вирішення образу в Т. Шевченка і образ філософа у Платона. Історична поема «Іван Підкова», уславлення народної боротьби за волю, зображення відваги козацтва, тема плекання історії в творі. Поема Т. Шевченка «Гайдамаки», історична основа твору. Образи провідників повстання; новаторство поета в утвердженні ролі народу як вирішальної. Тема козацьких морських походів заради визволення козацтва з неволі в історичній поемі «Гамалія»,

Практичне заняття 15. Тарас Шевченко. Героїко-історична поема «Гайдамаки». (2 год.)

Тема 17. Тарас Шевченко. Другий період творчості: 1843–1847 рр. (лекц. 6 год., практ. 4 год.)

Лекція 20. Період «три літа»: 1843–1845 рр. «Три літа», «Тризна». Поезія «Розрита могила». Образ України в поезії; оцінка поетом української історії. Поетичний твір «Чигрине, Чигрине». Художня антитеза у творі (історична доля славної козацької столиці й сучасний поетові онтологічний простір). Шевченкова формула призначення поета у суспільстві. Історіософсько-політична поема «Сон», жанрова характеристика, особливість композиції, системи образів. Сатиричне викриття Російської імперії та царя в поемі. Тема «царя волі» у творі. Роль антитези і контрасту в розкритті теми та художньої ідеї поеми «Сон».

Практичне заняття 16. Тарас Шевченко. Історіософсько-політична поема «Сон». (2 год.)

Лекція 21. Пошук Шевченком підтримки своїй мистецькій позиції в поезіях «Заворожи мені, волхве», «Гоголю». Ліро-епічна поема «Єретик». Тема слов'янського єднання в поемі, система образів, основні сюжетні ланки твору, їх значення для розкриття художньої ідеї «Єретика». Драматизовано ліро-епічна поема-містерія Т. Шевченка «Великий льох»: причини звертання поета до цього жанру. Особливість образності й романтичної символіки (душі, ворони, лірники) у поемі «Великий льох», «Стоїть в селі Суботові».

Лекція 22. Вірш-роздум «Кавказ. Послання Т. Шевченка «І мертвим, і живим, і ненарожденним землякам моїм в Україні і не в Україні моє дружнє посланіє». Тема народно-визвольного руху в поезії «Холодний Яр». Ліро-епічна поема «Наймичка». Балади Т. Шевченка «Лілея» та «Русалка».

Проблема мистецтва у циклі поетичних творів «Псалми Давидові». Поетичний твір «Як умру, то поховайте» («Заповіт») як завершення циклу «три

літа». Оцінка твору І. Франком (як зразок поетичної градації), І. Франко про секрет сили впливу Шевченкового «Заповіту». Соціально-побутові поеми («Наймичка», «Сова» та ін.).

Практичне заняття 17. Тарас Шевченко. Вірш-роздум «Кавказ. Послання Т. Шевченка «І мертвим, і живим, і ненарожденним землякам моїм в Україні і не в Україні моє дружнє посланіє». (2 год.)

Тема 18. Тарас Шевченко. Період заслання: 1847–1857 рр. (лекц. 4 год., практ. 4 год.)

Лекція 23. Арешт поета у справі Кирило-Мефодіївського братства. Цикл балад і поезій митця «В казематі» (13 поетичних творів), 1847 р., написаних під час слідства. Тема власної долі та долі України, її народу в поезії «Мені однаково»; тема любові до життя («Садок вишневий...»), любові до ближнього («Чи ми ще зійдемося знову») у творах циклу. Соціально-етологічна поема «Княжна», 1847 р. поезія «N. N. Сонце заходить, гори чорніють», 1847 р.. Причини зростання автологічних мотивів у поезії Т. Шевченка періоду заслання. Твір «А.О. Козачковському», 1847 р.; патріотизм поета, незламність його віри в народ, у перспективи для Батьківщини. Побутово-етологічна поема «Москалева криниця» (I редакція – 1847 р.; II редакція – 1857 р.). Образи Максима та варнака як дві антитетичні моралі у творі. Засади християнської етики та осуд поміщицької сваволі в поемі Т. Шевченка «Варнак», 1848 р. Поема незнищенності буття народу і викриття колонізаторської політики царату в циклі поетичних творів «Царі», 1848 р. Символіка образів циклу. Сатиричний твір «П.С.», 1848 р., як узагальнений портрет українських «народофілів», що, насправді, є реалізаторами ідеї кріпосницької системи. Поет про життя українського народу в поезії «І виріс я на чужині», 1848 р.

Практичне заняття 18. Тарас Шевченко. Цикл «В казематі». (2 год.)

Лекція 24. Жанрово-тематична своєрідність «жіночої лірики» (М. Рильський) у Т. Шевченка. Основи моралі та естетична основа щастя ліричної героїні циклу. Тема свободи та воля до вибору долі в поемі Т. Шевченка «Марина», 1849 р. Пафос твору «Заросли шляхи тернами», 1849 р.; тема підпорядкування особистого громадянському в поезії. Поет про доцільність людського життя і значення резистентного потенціалу в особистості у творі «Лічу в неволі дні і ночі», 1850 р. Побутово-етологічна поема «Петрусь», 1850 р., про висоту моралі простолюду. Феномен появи творів 1852–1857 рр. Повістева спадщина Т. Шевченка. Характер розробки сюжетів поем у повістях «Наймичка», «Варнак», «Княжна». Суспільні й етичні погляди поета у повістях «Художник», «Музикант». Митець про вплив середовища на моральне формування особистості – «Близнець», «Несчастный». Ідеал особистості,

втілений Т. Шевченком у повістевій спадщині; національно-естетичний тип життя українського суспільства першої половини ХІХ ст. та соціально-виховна настанова у повістях митця. «Щоденник» («Журнал»), 1857–1858 рр. як джерело відомостей про світоглядні засади Т. Шевченка, а також суспільно-історичні реалії першої половини ХІХ ст. і зразок мемуарної прози письменника. Оцінка образу автора у «Щоденнику», митець про сучасне йому суспільство та погляд його на явища культури доби.

Практичне заняття 19. Тарас Шевченко. «Щоденник» – документ суспільно-політичних та ідейно-естетичних поглядів Т. Шевченка. (2 год.)

Тема 19. Тарас Шевченко. Останній період творчості (1857–1861 рр.); загальна характеристика творчості цього періоду. (лекц. 6 год., практ. 4 год.)

Лекція 25. Історіософсько-політична поема «Неофіти», 1857 р. Суть аналогії між Римською та Російською імперіями у творі; євангельський сюжет і «слово правди» у поемі. Образ матері в поемі; характер зображення самодержавства. Т. Шевченко про роль нових ідей у поемі «Неофіти». Історіософсько-політична поема Т. Шевченка «Юродивий», 1857 р.; спрямування вістря сатири у творі; художня тема і образи твору; соціальна природа поєми. Триптих Т. Шевченка «Доля. Муза. Слова», 1858 р.; погляд поета на питання творчості у триптиху; характер протиставлень у триптиху. Воля до майбутнього і тема волі до життя у поезії «Сон» («На панщині пшеницю жали»), 1858 р.

Практичне заняття 20. Нове ідейно-художнє піднесення у творчості Тараса Шевченка («Неофіти», «Юродивий», «Я не нездужаю...»). (2 год.)

Лекція 26. Аксіологічні чинники у поезії Т. Шевченка «Подражаніє 11 псалму», 1859 р. Суть творчої мети поета. Тема правди в поезії Т. Шевченка «Ісаія. Глава 35 (Подражаніє)», 1859 р.; митець про нові форми спілкування людей. Суть пророкувань поета у творах «Подражаніє Іезекіїлю. Глава 19», 1859 р., та «Осії. Глава XIV» 1859 р. Біблійно-філософська поема Т. Шевченка «Марія», 1859 р. Художня тема твору, образи; еволюція образу жінки-матері в творчості митця. Поет про нові, визвольні ідеї; концепція правди в поемі.

Практичне заняття 21. Останній період творчості Тараса Шевченка (1857–1861 рр.); «Ісаія. Глава 35», «І Архімед, і Галілей...»). Гуманізм і загальнолюдське у поемі «Марія». (2 год.)

Лекція 27. Ставлення Т. Шевченка до трудящих та до царату в поезії «Молитва», 1860 р. Тема людського блага в поезії Т. Шевченка «Тим неситим очам», 1860 р. Призначення життя як безкорисливе служіння істині – поезія «І Архімед, і Галілей», 1860 р. Віра поета у довічне служіння своїх творів народові

– «Чи не покинуть нам, небого», 1861 р. Малярська спадщина Т. Шевченка: традиції і новаторство.

Тема 20. Роль і значення творчості Тараса Шевченка для розвитку історії української літератури. значення поета у колі світового письменства. (лекц. 2 год., практ. 1 год.)

Лекція 28. Т. Шевченко як явище української духовності, його роль в історії світової літератури, та вплив на роль в історії світової літератури слов'янських народів. Значення Т. Шевченка для росту національної свідомості, його роль у єднанні людей задля служіння Україні.

Практичне заняття 22. Роль і значення творчості Тараса Шевченка для розвитку історії української літератури. (2 год.)

Модульна контрольна робота № 3 (2 год.)

3 семестр

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Літературний процес другої половини XIX – початку XX століття.

Реалістична українська проза

Тема 1. Суспільно-історичний контекст становлення й розвитку реалізму другої пол. XIX ст. (лекц. 2 год.)

Лекція 1. Суспільно-історичний контекст становлення й розвитку реалізму другої пол. XIX ст. Суспільно-політичне життя в Україні кінця XIX – початку XX століття. Революція 1905 – 1907 рр. Збройні виступи робітників, селянські повстання, поразка революції, посилення урядових репресій. Перша світова війна. Лютнева революція в Росії.

Український національно-визвольний рух. Політичні виступи громадських діячів і письменників (Панаса Мирного, І. Франка, Лесі Українки, М. Коцюбинського, М. Чернявського, А. Кримського, Л. Яновської, Грицька Григоренка). Вплив суспільно-історичних змін на розвиток літературно-естетичної думки. Активізація інтелігенції, пожвавлення культурного руху початку 70-х років. Боротьба проти нових репресій (Емський указ).

Розвиток журналістики, періодичні видання та альманахи 70-90-х років. Дискусії про шляхи розвитку українського письменства (М. Драгоманов, М. Павлик, І. Білик, І. Нечуй-Левицький, І. Франко та ін.).

Різноманітність художніх напрямів в українській літературі цієї доби, їх взаємодія. Ідейно-тематичний та образний діапазон літератури. Жанрово-стильові здобутки поезії, прози, драматургії. Віяння модернізму. Формування українського літературознавства (школи, напрями, методи та ін.). Українська

література 70-90-х років XIX століття як якісно новий етап розвитку (вектор «класичний реалізм – модернізм»).

Суспільно-політичні умови життя на західноукраїнських землях. Становище народних мас Галичини, Буковини, Закарпаття. Масова еміграція трудящих до Америки. Львів як осередок культурного життя України. Національно-визвольний рух в Західній Україні. Розвиток культури.

Театральне мистецтво. Музика. Живопис. Журналістика.

Тема 2. Реалізм як літературно-мистецький напрям у європейській та українській літературі. (лекц. 2 год.)

Лекція 2. Реалізм як літературно-мистецький напрям у європейській та українській літературі. Реалістична проза. Багатство та розмаїтість талантів. Глибинне осмислення проблеми села, економічного становища селянства, його соціальної психології і перспектив розвитку. Традиції і новаторство. Поява нових тем, жанрово-стильових напрямів. Багатство художніх засобів. Тенденція до злиття, синкретизму мистецтва, до мистецького синтезу. Звернення до образотворчих і музичних засобів. Еволюція жанрів. Творчість І. Нечуй-Левицького, О. Кониського, Панаса Мирного, Б. Грінченка, І. Франка. І. Франко про молоду генерацію письменників-прозаїків. Внесок М. Коцюбинського, В. Стефаника, Л. Мартовича, Марка Черемшини, О. Кобилянської, О. Маковея та ін. у збагачення прози. Художнє засвоєння ідеї активності людини, народу – одна з головних особливостей літературної концепції на рубежі двох століть. Формування принципів гуманізму. Громадянський пафос, соціальна глибина, пізнавальна насиченість.

Тема 3. Іван Нечуй-Левицький (1838-1918). (лекц. 2 год., практи. 4 год.)

Лекція 3. Іван Нечуй-Левицький (1838-1918). Загальний огляд творчості митця. Життєвий і творчий шлях. Світоглядні й естетичні позиції та їх вплив в естетичних деклараціях і творчості. Теоретичні праці.

Жанрово-тематичний діапазон художньої прози. Тематика, сюжетно-композиційні особливості, новації образотворення («Дві московки», «Причепа»). Повість «Микола Джеря». Новий тип позитивного героя. Відтворення пореформеної доби («Бурлачка»). Жанрово-стильові особливості повістей. Гумористично-сатиричне забарвлення прози. Художня специфіка оповідань про сільських бабів. Повість «Кайдашева сім'я»: морально-етичний аспект, соціальна проблемність, новаторство. Картини життя духовенства («Афонський пройдисвіт», «Старосвітські батюшки та матушки»). Гумористично-сатиричні засоби індивідуалізації.

Твори періоду найбільшого розквіту художника-реаліста; перші реалістичні твори із життя інтелігенції. Роман «Хмари», актуальність

проблематики. Типологія позитивних героїв «ідеологічної» прози з життя української інтелігенції («Над Чорним морем», «Неоднаковими стежками», «На гастролях у Микитянах» – оглядово).

Історична тематика та її висвітлення у прозі «Князь Єремія Вишневецький» і «Гетьман Іван Виговський» та драматургії (оглядово). Жанри комедії («На кожум'яках») та водевілю («Голодному й опеньки – м'ясо»), ідейно-художня вартість набутку. Роль і місце творчості І. Нечуя-Левицького.

Практичне заняття 1. Іван Нечуй-Левицький. Твори періоду найбільшого розквіту художника-реаліста. Повісті «Микола Джеря», «Кайдашева сім'я». (2 год.)

Практичне заняття 2. Іван Нечуй-Левицький. Романтичні й реалістичні тенденції у творах на історичну тематику «Князь Єремія Вишневецький», «Гетьман Іван Виговський». (2 год.)

Тема 4. Панас Мирний (Панас Рудченко) (1849-1920). (лекц. 4 год.)

Лекція 4. Панас Мирний. Загальна характеристика творчості. Місце Панаса Мирного в українському літературному процесі другої половини ХІХ ст. Суспільно та літературно-естетичні позиції митця. «Роздвоювання» (М. Зеров) як спосіб життя письменника і чиновника.

Рання творчість. Традиції і новаторство в оповіданнях «Лихий попутов», «П'яниця». Паралелізм і контрастність художніх біографій в повісті «Лихі люди» («Товариші»). Жанрово-композиційне та стильове новаторство твору.

«Повія» як зразок соціально-психологічного роману нового типу. Творча історія. Жанрово-композиційне новаторство. Поєднання психологічного аналізу з соціальною студією пореформеного суспільства.

Лекція 5. Панас Мирний. Роман «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» - перший в українській літературі соціально-психологічний роман: історія написання, жанр. Сюжетно-композиційна специфіка, тип нарації, стиль, масштабність проблематики. Поєднання психологізму з принципом соціального детермінізму. Образна система. Епічна драматизація та елементи ліризації (пейзаж). Доля твору, внесок співавторів.

Оповідання та повісті Панаса Мирного 80-90-х років («Голодна воля», «Лихо давнє і сьогочаснє», «Морозенко»). Творчість останніх років (оглядово).

Драматургія Панаса Мирного.

Особливості реалізму, стильові ознаки прози. Панас Мирний як творець соціально-психологічного роману нового типу. Місце Панаса Мирного в українському літературному процесі другої половини ХІХ ст.

Тема 5. Борис Грінченко (1863-1910). (практ. 2 год.)

Життєпис письменника, вченого й поборника національного відродження народу. Світоглядно-естетичні позиції. Критико-публіцистичні виступи («Листи до України Наддніпрянської», «Перед широким світом»).

Поезія Бориса Грінченка: панівне громадське чуття, жанрове розмаїття, образна система, поетика. Внесок автора в розвиток поетичних форм української поезії. Особливості балад, поем Бориса Грінченка. Байки (оглядово).

Прозовий доробок письменника: тематика, образна система, специфіка жанрової форми. Внесок Бориса Грінченка у повістярство та романістику. Твори з життя інтелігенції. Діалогія «Серед темної ночі», «Під тихими вербами». Загальна характеристика драматургії Бориса Грінченка («Серед бурі», «Степовий гість»). Перекладацька діяльність. Фольклорно-етнографічні, мовознавчі, педагогічні праці.

Місце творчості Б. Грінченка в українській літературі.

Практичне заняття 3. Борис Грінченко. Прозовий доробок письменника. Діалогія «Серед темної ночі», «Під тихими вербами». (2 год.)

Тема 6. Олена Пчілка (1849-1930) Українська феміністична проза 70-90-х рр. XIX ст. (лекц. 2 год.)

Лекція 6. Олена Пчілка (Ольга Петрівна Косач), українська письменниця, перекладач, етнограф, фольклорист, громадська діячка, (учасниця національно-визвольного та феміністичного рухів), мати Лесі Українки. Життєвий і творчий шлях письменниці.

Етнографічна діяльність. Наукове значення праць «Українські узори», «Про легенди й пісні», «Українське селянське малювання на стінах», «Український народний орнамент» із 23 кольоровими замальовками писанок та ін.

Перекладацька спадщина. Участь у національно-визвольному та феміністичному рухах. Перша в Україні феміністична збірка альманах «Перший вінок»: (спільно з Наталією Кобринською). Громадська та видавнича діяльність. Боротьба з русифікацією України. Національні і соціальні мотиви творів Олени Пчілки. Протест проти русифікації, національного і політичного гніту, чужої школи з її бездушністю та формалізмом у творах «Товаришки», «Світло добра і любові», «Соловйовий спів», «За правдою», «Артишоки» та ін.

Значення творів для дітей для розвитку української дитячої літератури («Весняний ранок Тарасовий», «Казка Зеленого гаю», «Щасливий день Тарасика Кравченка», «Киселик», «Скарб», «Мир миром», «Кобзареві діти» та ін. Літературно-критичні статті і спогади.

Тема 7. Іван Франко (1856-1916). (лекц. 4 год., практ. 4 год.)

Лекція 7. Іван Франко. Загальний огляд творчості. Життєвий і творчий шлях митця. Еволюція суспільно-політичного ідеалу від «старого щиролюдського» соціалізму до національно-державницької ідеї.

Поетична спадщина Івана Франка. Багатоплановість ранніх проб пера, динамічний розвиток поета. Два видання збірки «З вершин і низин»: розширення творчого діапазону. Новаторство композиції, репрезентативність видів поезії. Алегоризм концептуальних образів («Гімн», «Веснянки», «Каменярі»). Оригінальність психологічно-особистісної поезії. Майстерність політичної поезії. Майстерність політичної поезії («Беркут»), збагачення лірики. Концепція героя в творчості Франка естетична («Профілі і маски», «Вольні сюжети») і патріотична (цикл «Україна») проблематика, художнє увиразнення. Жанровий спектр поезії, оновлення й демократизація форм (сонетні цикли). Художнє народознавство («Галицькі образки», «Жидівські мелодії»), Сатирична поезія. Сумоглядні твори «Зів'ялого листа» й збірки «Мій Ізмарагд»; ліричний герой як alter ego автора, унікальність суб'єктивної нетенденційної збірки: композиція, народнопісенні акорди. Жанр притчі й легенди. Галицька дійсність у циклах «По селах», «До Бразилії!». Філософські мотиви, автобіографізм, дійовий гуманізм зб. «Із днів журби». «Semper tigo» як збірка глибоко сутньої зрілої думки й високохудожньої форми; тематично-жанрове багатство («Буркутські станси», «Конкістадори», «Нові співомовки»). Поетичні тестаменти Франка («Із книги Кааф»). Збірки 10-х рр. (у т.ч. «Вірші на громадські теми»), заключні пісні-гімни циклу «Україна» й ін. («Розвивайся ти, високий дубе...», «Не пора», «Гей, Січ іде»).

Поєми як синтез інтелектуалізованого і чуттєвої творчості, відбиток еволюції автора від реалізму до ново романтизму. Відбиття української ментальності, засад духовного тривання народу («Панські жарти»). Універсальний характер поем на «світові сюжети». Цикл філософсько-етичних поем. Філософсько-психологічна поема «Похорон» у контексті теми внутрішнього роздвоєння. І. Вишенський у науковому студіюванні й образному відтворенні. Другий «Заповіт» української літератури: поема про подолані сумніви «Мойсей» (конфліктність твору, месіанська ідея, мрія про рай у власній здобутій державі, найвища поетична майстерність).

Поєми-казки: особливості змісту і форми.

Лекція 8. Іван Франко. Жанрово - стильові здобутки прози. Ідея «змалювати нашу суспільність у різних її верствах». Від романтизму (повість «Петрії і Довбушуки») до реалізму й натуралізму в дусі Золя (бориславський цикл). Узагальнюючі образи, групування персонажів, увага до психо-фізіологічного розвитку характеру.

Ліро-драматичні писання на тему дітей і школи. («Малий Мирон», «Олівець», «Грицева шкільна наука» та ін.): майстерність психологічного розкриття. Автобіографічність, образ незгасаючого вогню («У кузні»).

Новаторська суспільно-психологічна студія «На дні»: контраст світу людяності (Темера) й соціального дня, ціна духовного «випрямлення» (Бовдур).

Епопея селянського життя. Реалізм конкретних ситуацій і обставин як вияв громадського життя («Ліси і пасовиська», «Різуни», «Добрий заробок», «Панщизняний хліб» тощо. Розширення ідейно-образного кола малої прози 80-х рр., зростання питомої ваги алегоризму, притчево-параболічних структур, засобів умовності. Національне й соціальне самоусвідомлення селянства, спроби політичних новочасний суспільний роман виховання, психологічне полотно про особисту драму «нового» героя. Морально-етична проблематика («Для домашнього вогнища»).

Сатиричні твори, масштабність узагальнення («Доктор Бессервіссер», «Звірячий бюджет» та ін.).

Практичне заняття 4. Іван Франко. Художні відкриття письменника у прозі ("Перехресні стежки", "Борислав сміється"). (2 год.)

Практичне заняття 5. Іван Франко. Роль І. Франка у розвитку драматургії і театру. («Украдене щастя»). (2 год.)

Модульна контрольна робота № 1 (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Драматургія і театр другої пол. XIX ст.

Тема 8. Новаторський характер української драматургії другої половини XIX ст. (лекц. 2 год.)

Лекція 9. Новаторський характер української драматургії другої половини XIX ст. Розвиток культури. Шляхи та тенденції розвитку української драматургії 70-90-х рр.: проблематика, розвиток жанрових форм побутової, соціально-психологічної драми та комедії, історичної трагедії, музичної драми-опери, водевілю. Теоретичні осмислення розвитку драматургії. Розвиток театрального мистецтва в Україні. Боротьба корифеїв українського театру за реалізм драматургії та сценічного мистецтва. Діяльність труп М. Кропивницького, П. Саксаганського, М. Садовського. Чільне місце європейської класики в репертуарі українських театрів. Український театр у період національно-визвольного руху 1917-1920 рр.

Розвиток українського музичного мистецтва. Творча і громадська діяльність М. Лисенка. Ідейно-образне спрямування хорової музики М. Лисенка, її вплив на формування творчих принципів К. Стеценка, Я. Степового, М. Леонтовича. Роль музично-драматичної школи М. Лисенка (м.

Київ) та «Союзу співацьких і музичних товариств» (м. Львів) у розвитку українського музичного та хорового мистецтва. Вокальний цикл Я. Степового «Барвінки» на слова Т. Шевченка, І. Франка, Лесі Українки. Світова слава українських артистів С. Крушельницької та О. Мишуги. Вплив революційного піднесення на українське музичне мистецтво. «Вічний революціонер», «Тарас Бульба» М. Лисенка, героїчна опера «Кармелюк» К. Стеценка, кантата для хору і симфонічного оркестру «Кавказ» С. Людкевича.

Особливості діяльності галицького театру «Руська Бесіда». Народність українського образотворчого мистецтва. Внесок малярів-баталістів і графіків М. Самокиша, І. Їжакевича, Ф. Красицького, М. Ярового, пейзажистів Г. Світлицького, П. Левченка, П. Сланстіона в українське малярство. Художники Західної України І. Труш, О. Кульчицька, А. Монастирський, Й. Бокшай. Створення рисувальних шкіл у Києві (М. Пимоненко, О. Мурашко), Одесі (К. Костанді, П. Нілус), Харкові (Д. Безперчий, К. Трутовський, С. Васильківський), на Буковині (М. Івасюк).

Тема 9. «Театр корифеїв». Родина Тобілевичів і український театр. (лекц. 2 год., практик 8 год.)

Лекція 10. Розвиток аматорського театру (гуртки 60-70-х рр.) на Наддніпрянській Україні. Репертуарний голод, пошуки форм і сценічних засобів. Поява нових театральних сил, протидія урядовим заборонам. Діяльність трупи Г. Ашкаренка. «Театральне товариство» 1882 р. – перша українська професійна трупа «корифеїв». Склад та діяльність, роль провідних діячів трупи у розвитку театральної культури, драматургії (І. Карпенко-Карий, М. Старицький, М. Кропивницький, ін.). Дальший розвиток театру і драматургії на Східній Україні.

Родина Тобілевичів. Її значення для розвитку українського театру і драматургії. Значний особистий внесок у відродження національної ідентичності нашого народу і культурно-мистецького розвитку національного українського реалістичного професійного театру. Творча діяльність Марії Заньковецької (псевдонім Садовська – Барілотті), Івана (сценічний псевдонім Карпенко-Карий), Миколи (псевдонім Садовський), Панаса (псевдонім Саксаганський).

Практичне заняття 6. Новаторство Михайла Старицького у розробці історичної тематики («Богдан Хмельницький», «Оборона Буші»). (2 год)

Практичне заняття 7. Марко Кропивницький. Зображення образів сільського буржуа в драмах «Глитай, або ж павук». (2 год.)

Практичне заняття 8. Іван Карпенко-Карий. Жанрова природа та художня специфіка соціальних комедій («Сто тисяч», «Хазяїн», «Мартин Боруля»). (2 год.)

Практичне заняття 9. Іван Карпенко-Карий. Утвердження історичної трагедії в кінці XIX ст. («Сава Чалий»). (2 год.)

Тема 10. Роль професійного театру у розвитку української національної культури. Особливості діяльності галицького театру «Руська Бесіда». Перша народна артистка України Марія Заньковецька. (лекц. 4 год.)

Лекція 11. Відкриття галицького професійного театру «Руська Бесіда» (1864). Театральна діяльність Юліана Лаврівського, Омеляна Бачинського, Антона Моленського та ін. Акторський склад театру (Марко Кропивницький, Микола Садовський, Марія Заньковецька, Елеонора Стечинська, Олена Гембицька, Іван Гриневецький та ін.). Обмін сценічним досвідом з польськими театрами. Режисери театру (Микола Садовський, Марко Кропивницький, Микола Вороний, Микола Вільшанський та ін.). Гастрольний характер діяльності театру. Специфіка творчого репертуару театру (українські соціально - побутові п'єси, міщанські та історичні драми, водевілі, оперети, опери, західно - європейська драматургія). Роль театру у пробудженні національної свідомості галицьких українців, його місце в історії галицького відродження та історії утворення модерного українського театру на Центральних і Східних українських землях.

Творча біографія Народної артистки України Марії Заньковецької (Адасовської). Робота у професійних українських акторських трупах Марка Кропивницького, Михайла Старицького, Миколи Садовського, Павла Саксаганського, Івана Карпенка - Карого. Громадська діяльність Марії Заньковецької. Вшанування пам'яті Марії Заньковецької.

Лекція 12. Роль професійного театру у розвитку української національної культури.

Історія «театру корифеїв». Боротьба за українську ідею. «Золотий вік» національного театру, його українізація та відокремлення від імперського впливу. Боротьба з Емським указом та Валуєвським циркуляром. Професійна підготовка акторів. Створення Марком Кропивницьким на Слобожанщині першого в Україні дитячого театру, в якому акторами були неписьменні селянські діти. Співпраця з відомими композиторами того часу Петром Ніщинським, Кирилом Стеценком та Миколою Лисенком. Жанрова специфіка репертуару. Синкретизм: поєднання непеєднуваного (драми та комедії – з мюзиклами, танцями, хором співом) сповнене національної автентики.

Сценічна адаптація відомих творів українських та зарубіжних авторів. Етнографічна правдивість сюжетів, підкреслена відповідним художнім оформленням. Невіддільна частину сюжетів театру корифеїв від різноманітних фольклорних мотивів, обрядів та ігр, які поєднувалися з піснею й танцем (сватання, весілля, колядки, щедрівки та інші календарно-обрядові пісні). Надзвичайна популярність українського професійного театру в Україні та за її межами.

Модульна контрольна робота № 2 (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Літературний процес кінця XIX – початку XX століття.

Модерна українська проза

Тема 11. Літературний процес кінця XIX – початку XX століття. (лекц. 4 год.)

Лекція 13. Загальна характеристика суспільно-політичного і культурного життя України кінця XIX – початку XX століття. Поглиблене розуміння суспільної ролі літератури, складність різнорідних переплетень і боротьби напрямів, течій, груп, угруповань того часу. Складні, несприятливі умови розвитку української періодики XIX століття. Відсутність української періодики на Східній Україні. «Киевская старина» – єдиний науково-белетристичний журнал, що видавався російською мовою (виняток – українські художні твори), його політична платформа.

Українська періодика в Галичині і Буковині. «Літературно-науковий вісник», «Молода Україна», «Артистичний вісник», «Світ», «Будучність», «Нова Буковина», «Свобода», «Громадянський голос» та ін.

Новий період в історії української журналістики, що розпочався після революції 1905-1907 рр. Виникнення української періодичної преси на Наддніпрянщині. Перша щоденна українська газета «Рада», її політична програма. Гумористично-сатиричний тижневик «Шершень», його політична гострота, злободенність, широта тематики, глибина соціальних узагальнень. Журнали «Нова громада», «Рідний край», їх загальнодемократичний характер. «Записки українського наукового товариства» у Києві, «Записки» та «Етнографічний збірник» львівського Наукового товариства імені Т. Шевченка, їх значення для збагачення і дальшого піднесення науки в Україні. Освітньо-культурні періодичні видання «Світло» та «Сяйво». Літературні збірники та альманахи: «Хвиля за хвилею», тритомна антологія «Вік», «З-над хмар і долин», «На вічну пам'ять Котляревському», «З потоку життя», «Досвітні огні», «Нова рада», «З неволі» та ін. Роль видавництва «Українсько-руська видавнича

спілка», «Вік», «Ранок», «Волосожар» в українському літературному процесі початку ХХ ст. Розвиток теоретичної думки.

Виступи письменників (І. Франко, Леся Українка, М. Коцюбинський, В. Стефаник, О. Кобилянська, М. Чернявський) за піднесення ідейно-художнього рівня письменства.

Лекція 14. Загальний огляд літературного процесу в Україні кінця ХІХ – початку ХХ століття, стильові течії модернізму, їх представники. Неоромантизм. Символізм. Імпресіонізм. Експресіонізм.

Тема 12. Творчість представників «Покутської трійці». (лекц. 2 год., практ. 6 год.)

Лекція 15. Жанрово - тематична специфіка творчості представників «Покутської трійці» (Василь Стефаник, Лесь Мартович, Марко Черемшина). Василь Стефаник. Життєвий та творчий шлях. Оригінальний спосіб відтворення духовного світу селянина-трударя; сила проникнення в таємниці людської душі, вражаюча правда психологічного аналізу; багатство жанрових форм; монументальність мислення в мініатюрі. Твори про рекрутчину: «Виводили з села», «Стратився». Тема еміграції в новелі «Камінний хрест». Конкретно-історична канва зображуваного. Картини зубожіння і пролетаризації селян у новелах «Засідання», «З міста йдучи», «Май» та ін. Рівень людяності – один із важливих принципів характеристики вїта, радних, Романихи («Засідання»). Протиставлення вїтові «новітнього мужика». Соціальне і психологічне обґрунтування вчинків героїв. Оригінальність новели «З міста йдучи».

Зубожіння народних мас, сімейні трагедії, кримінальні злочини, інші суспільні лиха, зумовлені соціальними причинами – тема новел «Кленові листки», «Катруся», «Шкода», «Лесева фамілія», «Новина». Бетховенське звучання цих новел. Реально-гуманістичний зміст «Кленових листків». Лірично-концентрований мотив сирітства. «Новина» – вершина української малої прози початку ХХ століття. Вражаюча картина селянського горя і трагічної батьківської любові в новелі «Катруся». Проблема батьків і дітей у новелах «Діти», «Сама саміська», «Скін», «Осінь».

Тема пролетаризації селянства. Новела «Синя книжечка»- «малесенька трагедія усіх хлопів на світі». Новели про події першої світової війни та її наслідки в житті селянства («Діточа пригода», «Пістунка», «Гріх», «Думає собі Касіяниха...», «Мати»).

Мотив соціального та національного визволення, воз'єднання українського народу («Марія»). Величний образ Матері. Маєстат болю і батьківської туги («Сини»).

Галицьке село в період польської окупації. Новела «Воєнні шкоди». Бунтарські прагнення селянства в новелі «Morituri», «Дурні баби». Особливості стилю новеліста. Творчий метод. Риси модернізму. Новели В. Стефаніка в контексті української та європейської новели.

Леся Мартович (1871-1915). Життєвий і творчий шлях. Оповідання «Нечитальник» – літературний дебют письменника. Політичне забарвлення твору. Галицьке село на зламі двох століть у художньому зображенні Мартовича. Оповідання «Лумера» – художній документ про болючий процес пролетаризації і появу на селі нових експлуататорів. Багатогранна функція засобу контрасту: композиційна, мовна, образно-стилістична. Полемічна спрямованість твору. Глибокий соціальний підтекст символічної назви. «Мужицька смерть» як етап у становленні реалізму Мартовича. Соціальний, філософський підтекст твору. Викриття затурканості, покірності, індивідуалізму, пасивності і ворожнечі в оповіданнях «За межу», «За топливо», «Зле діло». Гостро викривальна спрямованість «Стрибожого дарунку». Жанрові особливості твору, сатиричні засоби. Оповідання, спрямовані проти фальші конституційних буржуазних свобод, реакційної системи виборів у Австро-Угорській імперії («Квіт на п'ятку», «Смертельна справа», «Хитрий Панько»). Майстерність комічних ситуацій, портретних характеристик. Відтінки сміху. Зростання політичної свідомості громади в оповіданні «Війт». Поєднання художньо-образних елементів із суто публіцистичними. Ліричний струмінь твору, його ідейно-естетична функція.

Викриття «мертвих душ» галицької інтелігенції в оповіданнях «Булка» і «Прощальний вечір». Повість «Забобон». Демократична тенденційність і полемічна спрямованість. Новаторство Леся Мартовича. Леся Мартович в оцінці критики.

Марко Черемшина (1927-1974). Життєвий і творчий шлях. Суспільно-естетичні погляди. Цикл поезій в прозі «Листки». Соціальне звучання переважної більшості творів циклу. Наявність сюжету, чітка авторська позиція, багатий поетичний арсенал, взятий з народнопоетичної творчості, чітка прозова символіка.

Новий підхід до зображення села. Глибина проникнення в сутність життєвих явищ, багатство психологічних «зрізів» (збірка «Карби»). Автобіографічна новела «Карби». Реальна картина невидимого горя гуцулів, що «на старців переходять». Картини безпросвітних злиднів, знущання панів, різних утисків деспотичного уряду, що приводять селянина до жебракування, в новелах «Святий Николай у гарті», «Чічка», «Більмо», «Основини». Сила життя, його перемога над смертю, всеперемагаючий оптимізм людини в новелі

«Грушка». Трагічна доля дітей-сиріт («Злодія зловили»), дівчат-покриток («Зведениця»). Цикл новел «Село за війни» – новелістична повість про жахи війни. Новаторство та гуманістичний пафос творів циклу. Збірка «Верховина». Узагальнений образ Гуцульщини в новелі «На Купала – на Івана». Мотив туги дівчини за коханим у ліричній поемі-симфонії «Туга».

Розвиток традицій Черемшини українськими письменниками. Його образ в художній літературі. Марко Черемшина в критиці.

Практичне заняття 10. Василь Стефаник. Проблематика та художні особливості експресіоністських новел («Кленові листки», «Катруся», «Шкода», «Лесева фамілія», «Новина» та ін.). (2 год.)

Практичне заняття 11. Галицьке село в зображенні Леся Мартовича. (2 год.)

Практичне заняття 12. Неоромантична модель гуцульського світу в новелах Марка Черемшини. (2 год.)

Тема 13. Михайло Коцюбинський (1864-1913). Загальна характеристика творчості. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 16. Михайло Коцюбинський – майстер модерної української прози кінця XIX – початку XX століття. Біографія письменника. Зв'язок з учасниками народницького руху на Поділлі. Вплив революційного народництва 70-90-х років, української і європейських літератур на формування світогляду письменника. Гуманістична спрямованість ранніх творів («Андрій Соловійко, або Вченіє світ, а невченіє тьма», «21-го грудня, на Введеніє», «Дядько та тітка»). Оповідання про дітей («Ялинка», «Харитя», «Маленький грішник»). Мальовничість, експресивність зображення руху, художній лаконізм. Панас Мирний про оповідання «Харитя». Ідеї справедливості, добра, правди в їх глибоких протиріччях із щоденними проявами зла, жорстокості, несправедливості («На віру», «П'ятизлотник», «Ціпов'яз», «Хо»).

Новаторство М. Коцюбинського в зображенні життя молдаван, татар, турків. Оповідання «Для загального добра». Викриття відсталих звичаїв, забобонів, марновірства в оповіданнях «Пе-коптьор», «Відьма». Тема ламання національно-патріархальних традицій у татарському селі в нових суспільно-економічних умовах («В путях шайтана», «На камені»).

Геройко-романтичний характер оповідання «Дорогою ціною». Патріотичний пафос твору.

Тема психологічної роздвоєності людини-митця в етюді «Цвіт яблуні». Елементи європейського модерну. Глибоке філософське осмислення проблеми краси. Новела «Intermezzo» – поетичний маніфест найважливіших принципів мистецтва. Елементи імпресіонізму. Значення твору.

Тема революції 1905 року. Відображення динаміки суспільних протиріч, вимога зв'язку мистецтва з розвитком суспільства. Новели «Сміх», «Він іде!» – гнівний протест митця проти чорносотенної політики погромів. Образ людей сильних духом, благородних в устремліннях, мужніх і самовідданих («Невідомий», «Persona grata», «Коні не винні», «Подарунок на іменини»).

Повість «Fata morgana». Конкретно-історична канва зображуваного. Новаторське трактування традиційної теми села. Художні панорами класової диференціації; риси нового світосприйняття в українському селі.

«Тіні забутих предків». Творчий підхід у використанні фольклору, в осмисленні гуцульської міфології. Стильове новаторство.

Твори письменника в музиці, живописі та кіно. Образ М. Коцюбинського в художній літературі. Літературознавчі праці про письменника.

Практичне заняття 13. Михайло Коцюбинський. Специфіка психологічного імпресіонізму письменника («Цвіт яблуні», «Intermezzo»). (2 год.)

Тема 14. Ольга Кобилянська (1863-1942) Загальний огляд творчості.
(лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 17. Ольга Кобилянська (1863-1942). Життєвий і творчий шлях. Формування суспільно-політичних та літературно-естетичних поглядів. Інтенсивна самоосвіта. Знайомство і дружба з діячами жіночого руху С. Окуневською та Н. Кобринською. Участь письменниці у феміністичному русі. Роль М. Павлика, О. Маковея, І. Франка у творчому зростанні Ольги Кобилянської.

Повість «Людина» – етапний твір у творчості О. Кобилянської. Порушення важливих соціально-естетичних проблем сучасного їй життя. Оцінка твору І. Франком, О. Маковеем, М. Павликом. Повість «Царівна». Тематична новизна, художнє багатство твору: місце інтелігенції в суспільстві; свобода людини і її протидія насильству та гніту; жіноче питання. Особливості композиції. Критика про повість «Царівна».

Жанрово-тематичне розмаїття новелістики: твори з життя буковинських селян; тема пролетаризації селянства («Банк рустикальний»); залежність селян від землі («На полях»); трагізм хлібороба-трудолюбця, позбавленого права на землю, його прагнення до світлої долі і щастя. Відстоювання реалізму в мистецтві та проблема суспільного становища жінки-митця («Valse melancolique», «Impromptu phantasie»). Моральна краса і благородство душі простої людини («За готар», «Некультурна»); художнє новаторство новели «Битва», критика про новелу. Проблема емансипації жінки («Він і вона»). Відображення нестримного пориву до краси, до гармонії навколишнього життя

в прозових мініатюрах «Рожі», «Що я любив», «Поети», «Покора». Ідея відродження людини – основний пафос новелістики О. Кобилянської.

Загальний огляд повістей («Через кладку», «За ситуаціями»). Уміння в кожному випадку знайти відображення найскладніших потоків життя в «діалектиці душі» героя, відокремити ті обставини, що визначають долю людини, її почуття, думки, вчинки. Увага письменниці до живих, природних почуттів, уміння малювати їх складний розвиток і внутрішні взаємозв'язки.

Повість «Земля». Проблематика. Тема трагічного становища селянства, обездоленого і залежного від влади землі. Відповідність авторської концепції, вираженої в образній формі, історичній правді, історичній тенденції свого часу.

«В неділю рано зілля копала...» – незрівнянна епопея кохання (В. Бобинський). Глибокий філософський зміст твору. Модифікація фольклорних образів. Оригінальна психологічна трактовка драматичного конфлікту народної пісні. Психологізація вчинків героїв; поетизація краси почуттів, піднесених до рівня високої трагедії. Сценічне втілення повісті.

Засудження лихоліть війни в новелах «Назустріч долі», «Юда», «Лист засудженого вояка до своєї жінки». Тема трагедії буковинського народу, насильно втягнутого в криваву імперіалістичну війну.

Реалістичні образи людських трагедій за умов приватновласницького ладу у творах Кобилянської 20-х років («Вовчиха», «Огривай, сонце», «Але господь мовчить»). Місце спадщини письменниці в українському літературному процесі. Образ Ольги Кобилянської в художній літературі.

Письменниця в оцінці сучасного літературознавства

Практичне заняття 14. Ольга Кобилянська. Повість «Земля» як зразок синкретичної стильової інтерпретації «вічної» теми. (2 год.)

Тема 15. Традиції та новаторство у творчості Архипа Тесленка та Степана Васильченка. (лекц. 2 год.)

Лекція 18. Традиції та новаторство у творчості Архипа Тесленка та Степана Васильченка. Архип Тесленко (1882-1911). Життєвий і творчий шлях письменника. Оповідання 1904-1906 рр. Гуманістичний пафос оповідання «За пашпортом». Трагічна постать наймички в оповіданні «У городі». Проблема становлення нової людини («Мати»). Тема духівництва («Любов до ближнього», «У схимника»). Повість «Страчене життя». Образи передових людей із середовища «нової демократії» українського села часів реакції. Автобіографічні твори «Поганяй до ями!», «Немає матусі», «Прощай, життя!». Сила художнього узагальнення. Глибина психологічної експресії, лаконізм стильової манери, тужливий ліризм в оповіданнях «В тюрмі», «На чужині», «В пазурах людини», «Свій брат». Автобіографічна основа творів. Тема

громадської мужності учасників визвольного руху в умовах реакції. Значення творчості Архипа Тесленка.

Степан Васильченко (1879-1932). Біографія митця. Початок творчої праці. Щоденник «Записки вчителя». Нові тенденції в зображенні селянського життя. Оповідання «На чужину». Психологічне, «настроєве» трактування теми розлуки з рідним краєм. Трагедія бідняцького життя, зумовлена нелюдським соціальним ладом («Відьма»); пошуки селянином кращої долі («В темряві»); висока краса народної душі («На хуторі», «У панів»). Тема трагічної долі талановитої людини з народу («У панів», «Талант»). Зображення соціально-політичних зрушень в оповіданні «Мужицька арихметика». Художня довершеність оповідання «Чайка». Тема вчительської долі («З самого початку», «Вова», «Вечеря», «Над Россю»). Оповідання для дітей. Традиції і новаторство в зображенні світу дитини. («Доц», «Дома»). Ліричний герой оповідань «Басурмен», «Свекор», «Циганка». Психологічна вмотивованість дій, вчинків героїв-дітей. Поєднання реалізму з романтикою. Озвученість, омузиченість навколишнього світу українською степовою піснею. Праця над повістю про Т. Шевченка «В бур'янах». Драматургія Степана Васильченка. Народнопісенна основа водевілю «На перші гулі». Художня трансформація уснопоетичних образів у ліричній комедії «Не співайте, півні, не вменшайте ночі». Оптимізм, непідробний гумор, ліризм драматургії Степана Васильченка.

Тема 16. Володимир Винниченко (1880-1951). Загальний огляд творчості. (лекц. 2 год.)

Лекція 19. Неореалізм Володимира Винниченка Життєвий і творчий шлях письменника. Новаторство прози. Збірка новел «Краса і сила» (1906). Утвердження неореалізму як індивідуальної стильової домінанти. Особливості поетики малої прози («Студент», «Зіна», «Солдатики», «Голота», «Раб краси», «Малорос-європеець», «Контрасти», «Біля машини»). Соціально-критичний пафос малої прози. Глибокий психологізм і гуманістична спрямованість творів («Хто ворог?», «Кузь та Грицунь», «Голод», «На пристані», «Талісман»).

Твори В. Винниченка про дітей. Збірка «Намисто» (1923). Глибоке проникнення у внутрішній світ дитини («Федько-халамидник», «Кумедія з Костем»). Сучасне прочитання малої прози письменника. Романістика В. Винниченка. Жанрові модифікації романів. Своєрідність композиційної структури, ідейно-тематичне спрямування («Чесність з собою», 1911; «Рівновага», 1912; «Записки Кирпатого Мефістофеля», 1916; «Хочу!», 1916). Сюжетні та психологічні колізії. Теорія «чесності з собою» та її реалізація у романістиці. Характер художніх узагальнень.

Утопічно-пригодницькі романи («Сонячна машина», 1921-1924; «Нова заповідь», 1931-1933; «Вічний імператив», 1936; «Лепрозорій», 1938; «Слово за тобою, Сталіне!», 1950). Політичні інвективи. Антитоталітарний пафос роману «Слово за тобою, Сталіне!». Соціальна проблематика творів. Майстерність характеротворення. Портретно-психологічна деталь. Філософія «конкордизму» як складова ідейно-композиційної структури романів. Рецепція романістики критикою (М. Зеров, О. Білецький, Г. Костюк, С. Погорілий). Постмодерний дискурс дослідження.

Драматургічна творчість. Жанрова палітра драматургії (психологічна драма, комедія). Система морально-етичних конфліктів у драмах «Чорна Пантера і Білий Медвідь» (1911), «Гріх» (1919), «Закон» (1923). Своєрідність інтерпретації соціальних проблем у творах «Щаблі життя», «Великий Молох» (обидва – 1907), «Брехня» (1910), «Молода кров» (1913), «Пригвожені» (1915). Ідея національного відродження у драмі «Між двох сил» (1919). Сильова та філософська основа драматургії В. Винниченка.

Публіцистика. Художня своєрідність політичного памфлету «Відродження нації». Щоденники. Місце письменника в історії української літератури і культури. Сучасне літературознавство про творчість В. Винниченка.

Модульна контрольна робота № 3 (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV

Образне слово поетичного модернізму

Тема 17. Сильові особливості українського поетичного модернізму. (лекц. 2 год.)

Лекція 20. Творчий розвиток традицій Тараса Шевченка, художні відкриття в поезії. Політична загостреність, філософська широта; розмаїтість тематики і новий позитивний герой – головні ознаки передової української поезії другої половини XIX – початку XX ст. Творчість Я. Щоголева, І. Манжури, П. Грабовського, І. Франка, Лесі Українки, В. Самійленка. Молоді поети (Олександр Олесь, М. Вороний, Б. Лепкий, М. Чернявський, А. Кримський та ін), особливості їх творчого методу. Тяжіння української драми до багатопланового пізнання життя та ідейно-художнього синтезу. Основні жанри української драматургії цього часу: соціальна комедія, народна драма, психологічно-побутова та соціально-історична драма. Поетичний театр Лесі Українки.

Тема 18. Леся Українка (Лариса Петрівна Косач-Квітка) (1871 - 1913). Загальна характеристика творчості. (лекц. 2 год., практ. 4 год.)

Лекція 21. Неоромантичний характер творчості Лесі Українки. Життєвий і творчий шлях письменниці. Вплив родинного оточення. Суспільно-політичні та літературно-естетичні погляди. Засвоєння естетики Тараса Шевченка. Боротьба за громадянськість, поглиблення народності, суспільної ролі літератури. Поєднання в літературознавчих працях Лесі Українки широкої ерудиції, вільної орієнтації в тенденціях світової літератури з мистецтвом найтоншого психологізму і глибинної філософської думки. Соціально-історичний ракурс літературно-критичних статей. Новоромантизм Лесі Українки як спроба осмислення методу літератури майбутнього. Значний внесок теорії новоромантизму в розробку проблеми народності.

Лірика. Збірки поезій «На крилах пісень», «Думи і мрії», «Відгуки». Мотиви лірики: заклик до визвольної боротьби («*Contra spem spero*», «Досвітні огні», «Товарищі на спомини»); утвердження ролі художнього слова як зброї у визвольній боротьбі народу («Слово, чому ти не твердая криця», «Де поділися ви, голоснії слова...», «Поет під час облоги»); ідея єднання трудящих («Дим», цикл «Єгипетські фантазії»); патріотичний пафос («І все-таки до тебе думка лине...», цикл «Сльози-перли»); уславлення творчого генія народу («Напис в руїні»); поетизація визвольної боротьби («Пісні про волю»); сатиричне викриття ліберального панства («Пан-народовець», «Практичний пан»); оспівування краси природи рідного краю («Подорож до моря», «Давня весна»); інтимно-особистісні мотиви («Хотіла б я тебе, мов плющ, обняти...» та ін.). Поетичні цикли «Подорож до моря», поезія «Красо України, Подолля», «Сім струн», «Кримські спогади», «Весна в Єгипті», «З подорожньої книжки». Нові принципи композиції ліричних циклів: ідейно-тематичний, зоровий, музичний. Ідейно-естетична концепція людини – активної особистості, сильною духом, впевненої у прекрасному майбутньому. І.Франко про поезію Лесі Українки. Світове значення поетичних творів української поетеси. Романси Д. Січинського на слова Лесі Українки. Поєми. Елементи епосу (оповідь, сюжетність) в поемах Лесі Українки. Своєрідна міграція мотивів і образів лірики – в поемах: теми патріотизму («Самсон»), вирішальної ролі народу у визвольній боротьбі («Роберт Брюс, король шотландський»), покликання митця («Давня казка»), утвердження віри в людину, всеперемагаюча любов до свободи («Віла-посестра»), уславлення революційних ідей, пробудження соціальної свідомості поневолених народів царської імперії («Одно слово»), оспівування високих людських почуттів («Ізоolda Білорука»). Багатомірне пізнання життя, дослідження історико-філософської діалектики явища та ідейно-художнього синтезу. Особливості поетики.

Драматургія Лесі Українки – нове явище в українській літературі. Тематичне і жанрове багатство драм. Принципове оновлення міфічних і біблійних образів. Лірико-драматичні поеми «Одержима», «Вавілонський полон», «На руїнах». Динаміка боротьби, гострота соціальних конфліктів. Принцип контрастного групування образів. Життєстверджуюча сила жертвності, овіяної ідеалом революційної краси. Ідейна концепція драматичної поеми «Кассандра». Актуальність проблеми «двох правд». Глибоко трагічний образ пророчиці. Філософське переосмислення традиційного образу Кассандри. Драматична поема «В катакомбах»: ідея соціального визволення народу, розвиток теми прометеїзму, її гостросучасна інтерпретація. Драматична поема «Осінь казка». Проблематика, характер конфлікту, алегоричність образів і ситуацій, особливості композиції. Драматична поема «У пущі». Ідейний підтекст твору. Трагічна доля митця. Невідповідність мрії і дійсності. Драматична поема «Бояриня», її пафос, проблематика, художні образи. Оригінальне трактування світових образів у драмі «Камінний господар». Високе і соціальне загострене звучання теми визволення людини з духовного і фізичного рабства, боротьба активного начала з консерватизмом і закам'янілістю людських душ. Система образів. Сценічне життя драми. «Камінний господар» – цілком нове і оригінальне явище про Дон-Жуана у світовій літературі. Проблема митця і мистецтва в драматичній поемі «Оргія». Моральне кредо письменниці, високий гуманістичний ідеал краси вільнолюбивого незнищеного людського духу («Лісова пісня»). Джерела твору. Філософська ідея, художня правда. Соціальний і філософський зміст, міфологічна першооснова образу Мавки. Трансформація символічного образу калини в «Лісовій пісні». Функції пейзажу, ритміка. Місце «Лісової пісні» у світовій літературі. Новаторство Лесі Українки – драматурга. Місце письменниці в українській драматургії. Драматичні твори Лесі Українки на сценах театрів і в кіно. Огляд прозових творів («Над морем», «Приязнь», «Помилка»). Творчість Лесі Українки в оцінці критики. Образ письменниці в художній літературі. Місце поетеси і драматурга в історії світової культури. Вшановування пам'яті Лесі Українки в Україні та за рубежом. Літературознавчі дослідження про її творчість.

Практичне заняття 15. Леся Українка. Поетична спадщина. Патріотичний пафос лірики. (2 год.)

Практичне заняття 16. Жанрове багатство драматургії Лесі Українки. Соціальний і філософський зміст драми - феєрії «Лісова пісня». (2 год.)

Тема 19. Розвиток українського символізму в кінці ХІХ – на початку ХХ століття. (лекц. 2 год.)

Лекція 22. Символізм як одна зі стильових течій модернізму, що виникла у Франції в 70-х рр. XIX ст. Особливості виникнення і розвитку українського символізму. Символ як основний художній образ у символізмі. Модерна українська поезія поч. XX ст. Елементи і впливи символізму в творчості Миколи Вороного, Миколи Філянського, Грицька Чупринки, у драматичних творах Олександра Олеся, в поезії поетів галицької «Молодої Музи», Василя Пачовського, Петра Карманського, прозаїка Михайла Яцкова. Репрезентація ідей символізму в літературній критиці (Микола Євшан (Федюшка), Микола Сріблянський (Шаповал). Рання творчість Павла Тичини, Якова Савченка, Олекси Слісаренка та ін.

Тема 20. «Молода Муза» (1907 - 1909) - перша львівська богема: письменники-модерністи на початку XX ст. (лекц. 2 год.)

Лекція 23. «Молода Муза» (1907 - 1909) як творчий осередок письменників - модерністів. Осмислення європейських тенденцій у просторі української культури. Значення літературного журналу «Світ». Творчість Остапа Луцького, Михайла Яцкова, Ірини (Орисі) Смаль - Стоцької, Михайла Рудницького, Богдана Лепкого, Петра Карманського, Василя Пачовського, Сидора Твердохліба. Орієнтація на європейський модернізм, богемний спосіб життя, одержимість творчістю, утвердження ідеалів краси за допомогою українського слова.

Богдан Лепкий (1872 - 1941) український педагог, прозаїк, поет, мистецтвознавець, літературний критик, перекладач, видавець, публіцист, громадсько-культурний діяч, художник. Життєвий і творчий шлях митця. Просвітницька та наукова діяльність. Загальний огляд поетичної спадщини Богдана Лепкого. Вірш «Журавлі» («Видиш (Чуєш), брате мій...», 1910) Який став народною піснею (музика Л. Лепкого), а також гімном українського січового стрілецтва. Народний варіант пісні поета «Час рікою пливе». Проза Богдана Лепкого. Історичні повісті про гетьмана Івана Мазепу («Мотря» у 2 т., «Не вбивай», «Батурин», «Полтава», «Над Десною», «Бої», «З-під Полтави до Бендер»). Творчість Богдана Лепкого для дітей («Під ялинку», «Про діда, бабу і качечку кривеньку», «Про дідову Марусю і про бабину Галюсю», «Про лиху мачуху, сирітку Катрусю, чорну кицьку, дванадцять розбійників і про князенка з казки» та ін). Літературознавча спадщина Богдана Лепкого. Перекладацька та видавнича діяльність. Вшанування пам'яті письменника.

Тема 21. Микола Вороний (1871-1938). (практ. 2 год.)

Практичне заняття 17. Усвідомлення своєї національної приналежності у творчості Миколи Вороного. (2 год.)

Український письменник, перекладач, театральний режисер, актор. громадсько-політичний діяч, театрознавець.. Трагічна доля митця. Філософська наповненість, протиставлення поетичної одухотвореності сірим будням життя, нестримне прагнення людини до краси, світла, трагізм духовної самотності у ліриці Миколи Вороного. Тема міста у творчості Миколи Вороного, орієнтація на кращі зразки європейської літератури. (Зб. «Ліричні поезії», «В сяйві мрій», «За Україну») Космічні мотиви у творах «Ікар», «Сонячні хвилини»). Поема «Євшан-зілля» - утвердження необхідності повернення людині історичної пам'яті, усвідомлення своєї національної приналежності. Твори, пройняті щирою любов'ю до народу, шаную до його найкращих синів («Краю мій рідний», «Горами, горами», «Привид», вірші, присвячені Т. Шевченкові, І. Франкові, М. Лисенкові). Літературознавча та театрознавча стадщина.

Тема 22. Олександр Олесь (Олександр Іванович Кандиба (1878 — 1944). (практ. 2 год.)

Практичне заняття 18. Модерністичне спрямування поезії Олександра Олеся. (2 год)

Український поет, драматург, представник символізму. Життєвий і творчий шлях митця. Два періоди творчості митця: в Україні (1907—1918) та в еміграції (1919—1944). Модерністичне спрямування поетичних збірок «З журбою радість обнялась», «Будь мечем моїм!..» («Поезії. Кн. II»), «Книжка третя». Мариністична тематика віршів Олександра Олеся («Мов келих срібного вина», «Італійська ніч підкралась», «В долині тихий сон летить»). Передбачення краху російської імперії та заклик до виборювання національної самостійності у циклах «Юнацькі пісні», «З щоденника. Р. 1917 «Еміграційна поезія» Олександра Олеся. («В вигнанні дні течуть, як сльози», «І ти продався їм, Тичино...»). Засудження міжусобиць княжої доби, що призвели до занепаду Київської Русі (зб. «Минуле України в піснях». Протест проти розстрілів української інтелігенції (драма «Земля обітована». Значення творчості Олександра Олеся для розвитку українського модернізму.

Модульна контрольна робота № 4(2 год.)

4 семестр

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Відродження української літератури 10-30-х рр. ХХ ст.

Українська поезія I половини ХХ століття

Тема 1. Літературний процес 10-30-х років. Поезія. Проза. Драматургія. (лекц. 2 год. практ. 2 год.)

Лекція 1. Літературний процес 10-30-х років. Історичні умови розвитку української літератури в новітній час. Трагічне завершення національних

визвольних змагань і встановлення на більшій частині України більшовицького режиму. Суспільно-політична ситуація на західноукраїнських землях у першій половині ХХ ст. Піднесення української культури в 20 роках і пізніше посилення тоталітарного тиску. Друга світова війна й українська література.

Особливості розвитку української літератури в другій половині ХХ ст.

Особливості розвитку української літератури поза межами України.

Питання періодизації та систематизації українського літературного процесу ХХ - початку ХХІ ст. Основні етапи розвитку літератури радянської доби: література «розстріляного Відродження» (20-30 роки), література воєнного й повоєнного часу (40-50 роки), література часів суспільної відлиги й посилення тоталітарного тиску (60-80 роки). Література Західної України до 1939 року. Література української діаспори. Література кінця ХХ - початку ХХІ ст.

Художні напрямки, течії, стилі в українській новітній літературі. Розвиток течій раннього модернізму (неоромантизм, символізм, імпресіонізм), їх взаємодія з тенденціями реалізму й авангардизму. Авангардизм як провідний художній напрямок в європейській культурі ХХ ст., складність його утвердження в українській культурі та літературі. Течії авангардизму в українській літературі (експресіонізм, футуризм, сюрреалізм, естетика екзистенціалізму й абсурду). «Соціалістичний реалізм» – штучний напрям у літературі та мистецтві, ініційований компартією, можливий лише у межах соціалістичного режиму. Запровадження на теренах письменства позахудожнього за походженням принципу партійності. Дискредитація принципу народності. Використання принципу інтернаціоналізму з метою нівеляції національного духу письменства. Взаємодія соцреалізму й неоромантизму в творах Олександра Довженка, Михайла Стельмаха, Олеса Гончара, драматизм долання ідеологічних штампів. Рецидиви соцреалізму в сучасній українській культурі, в так званому нацреалізмі. Постмодерні пошуки сучасних українських письменників.

Література «Розстріляного відродження». «Розстріляне відродження» – умовна назва літературно-мистецької генерації 20-х – початку 30-х років, репресованої комуністичною системою. Піднесення націотворчих на художніх сил, де провідну роль відігравала література.

Характеристика різних літературних угруповань («Гарт», «Плуг», «Ланка» – згодом МАРС, «неокласики», ВАПЛІТЕ, «Аспанфут» – згодом «Нова генерація», «Авангард», ВУСПП, «Молодняк», «Західна Україна» (більшість з них – ґрунтована на позахудожніх засадах, частина – МАРС, «неокласики», ВАПЛІТЕ – зорієнтована на достеменно творчі проблеми). Роль періодичних видань у

циркуляції творчих ідей – журнали «Мистецтво», «Шляхи мистецтва», «Червоний шлях», «Життя й революція», «Плужанин», «Гарт», «Молодняк», «Універсальний журнал», «Нова генерація» тощо та альманахів «Гроно», «Жовтень», «Арена», «Літературний ярмарок» та ін. джерело духовного потенціалу покоління «розстріляного відродження» – пробудження українства на початку ХХ ст. Політика «українізації» як спроба партії контролювати цей процес. Розпуск літературних організацій (1932), створення єдиної Спілки радянських письменників (1934). Репресії проти письменників. Занепад літературної творчості: декретованість тематики, стильова уніфікація. Перетворення небагатьох, впокорених радянською владою письменників на «класиків соціалістичного реалізму»

Спалах Літературної дискусії 1925-1928 р р., порушення онтологічної проблеми: бути чи не бути українській літературі, українській культурі, українській нації. Перехоплення ініціативи компартією, груба підміна естетичних понять політичними, зірвання дискусії і перехід до репресій, починаючи з процесу СВУ (1930). Провал штучно створеного за ініціативою комуністичних ідеологів «пролетарського реалізму» та призову «ударників» у літературу. Потреба осмислення великої спадщини українських поетів, прозаїків, драматургів, літературознавців та інших представників творчої інтелігенції 20-х років з позиції об'єктивного історизму.

Висока культура поетичного мовлення «неокласиків», уміння дисциплінувати «кордоцентричну» стихію українського письменства, органічно поєднати традицію класики із модерними творчими пошуками Микола Зеров, Максим Рильський, Павло філипович, Михайло Драй - Хмара, Освальд Бургардт). Необароко Миколи Бажана. Неореалістична та філософська лірика Є. Плужника.

Формування нової української прози 20-х років, її жанрово-стильовий спектр. Експериментальна проза 20-х років. Романтика національно-визвольної боротьби народу в романістиці Юрія Яновського. Осмислення трагедії нації та людини у творах Миколи Хвильового та Григорія Косинки, («Фавст»), повісті «Смерть» А. Антоненка-Давидовича; зображення колізій сучасності у романах Валер'яна Підмогильного та ін. Сатира Остапа Вишні.

Розвиток українського театру та драматургії. Поєднання традицій і новаторства. Відмінність художніх концепцій у режисерській практиці Леся Курбаса (експериментальне синкретичне мистецьке об'єднання «Березіль») і Гната Юри (реалістично-побутовий театр ім. І. Франка).

Література Західної України.

Стрілецька поезія. Роль націоналістичного журналу «Літературно-науковий вісник» (з 1933 р. – «Вісник») Дмитра Донцова у формуванні політичних настроїв і літературно-естетичних уподобань західноукраїнського суспільства та еміграції. Поезія Б.-І. Антонича – найпомітнішої творчої особистості міжвоєнних десятиліть.

Література еміграції. Виникнення політичної еміграції, її політична, науково-освітня і культурно-мистецька діяльність. Національно зорієнтовані угруповання «Веселка» (Каліш), «Культ» (Подєбради), «Танк» (Варшава), «Ми» (Варшава) та їх часописи. «Празька школа» поетів. Євангельські мотиви прози Наталени Королевої. Історична проза Юрія Липи та Уласа Самчука про долю українського селянства у першій третині ХХ ст.

Практичне заняття 1. Література «Розстріляного відродження». (2 год.)

Тема 2. Українська поезія I половини ХХ століття. (лекц. 2 год., практи. 2 год.)

Лекція 2. Естетична багатогранність української поезії 20-30-х років ХХ століття. Творчість Павла Тичини (1891-1967)

Становлення української новітньої поезії: теми, мотиви, художні особливості. Український символізм.

Особливості авангардизму як відгалуження модернізму, його відмінні від модернізму риси, підкреслення епатажного етикету, спрямованість на деструкцію мистецтва, скандал, шоу, вказування на глухі кути того чи іншого стилю. Теоретичний дискурс українського футуризму М.Семенка, Г.Шкурупія, Ю.Шпола та ін. Особливості шукань футуристів у періоди кверофутуризму, панфутуризму та «Нової генерації».

Творчість Павла Тичини. Суперечлива, неоднозначна творча та життєва доля поета на різних етапах складної історії української літератури. «Сонячні кларнети» (1918) – підсумковий етап ідейно-естетичних пошуків української поезії початку ХХ ст. і водночас – естетична програма духовного відродження нації на міцній етичній основі. Метафорична концепція «Сонячних кларнетів», її синестезійної основи. Непомилне чуття історизму в поемі «Золотий гомін». Тривожне завбачення поетом трагедії національної революції («Скорбна мати»). Збірка «Замість сонетів і октав» (1920) – художній документ загальнонаціональної катастрофи 1917-1920 рр.. Пошуки нових зображально-виражальних засобів у збірках «Плуг» (1920), «В космічному оркестрі» (1921), «Вітер з України» (1924), поєднання форм (гекзаметр, сонет, тріолет) з авангардистськими та модерністськими (різностопова строфа, астрофічний вірш і т.п.). Змалювання страшних картин голоду в поезіях «Загупало в двері прикладом», «Голод» – як моторошна прелюдія голодомору в Україні 1932-

1933-го і 1947 років. Глибоко трагедійне сприйняття письменником жовтневого перевороту і його наслідків. Поема-симфонія «Сковорода» - свідчення поступового згасання енергії «кларнетизму» у творчості П. Тичини впродовж його життя, починаючи з 30-х років. Узалежнення поета від комуністичної ідеології, перехід на віршовану ілюстрацію більшовицьких кампаній, стилізація (самоповторення) власної поезії періоду «Сонячних кларнетів». Творчість П. Тичини в роки Великої Вітчизняної війни. Основні теми і мотиви післявоєнних збірок поета. Філософське осмислення подвигу і безсмертя народу у поемі «Похорон друга». Концепція патріотизму, незнищенності народу в поезії «Я утверждаюсь». П. Тичина і поети «шістдесятники». Посмертна збірка «В серці у моїм» (1970). Риси поетичного стилю П. Тичини. Філософсько-естетичне, гуманістичне багатство творчості. Публіцистичні, літературознавчі і критичні праці; перекладацька діяльність. «Щоденникові записи». Оцінка творчості поета у критиці України та зарубіжжя. Художнє новаторство, естетичні уроки, національне і світове значення творчості П. Тичини.

Практичне заняття 2. Павло Тичина. Метафорична концепція «Сонячних кларнетів». (2 год.)

Тема 3. Український неокласицизм. (лекц. 2 год., практи. 2 год.)

Лекція 3. Український неокласицизм. Естетичні засади творчості неокласиків. Культурологічна спрямованість творчості. Неотрадиціоналізм і його місце в координатах модерного мистецтва: усвідомлення і засвоєння багатства української національної традиції; потреба пересадити на український ґрунт найвидатніші твори європейської класики і сучасної літератури різних народів; встановлення атмосфери здорової літературної конкуренції, а не кон'юнктурного протегування.

Провідні теми й мотиви творчості неокласиків (значення культури в розвитку суспільства, любовна та еротична лірика, психологізований пейзаж...) Версифікаційні особливості поезії неокласиків. Розвиток жанру сонета. Значення перекладацької спадщини неокласиків. Значення літературознавчої спадщини неокласиків. Трагічна доля «грона п'ятірного»: розстріл Миколи Зерова і Павла Филиповича, смерть у концтаборі Михайла Драй-Хмари, реєміграція Освальда Бургардта, моральне нищення Максима Рильського.

Микола Зеров(1890-1937) Багатогранність таланту Миколи Костянтиновича Зерова – поета, науковця, видатного перекладача, літературного критика, визнаного лідера «неокласиків». Збірка «Камена» (1924) і явлена в ній «ясна, дзвінка закінченість сонета»: переклади з Ередія, Буніна, Вергілія, Горація, Тібулла, Овідія, Марціалла, оригінальні сонети та александрійські вірші. Особливості архітекtonіки збірки. Відданість автора строгим формам, викінченість і

пластичність поетичної мови, чітка ясність думки, стримане в своїй значущості ліричне чуття, насичені візуальні образи, багатий художній підтекст. Ідея краси як духовної гармонії. М. Хвильовий і Марко Черемшина про «Камену». Літературознавча діяльність. Нариси «Леся Українка», «Нове українське письменство» (обидва – 1924), збірки літературознавчих статей «До джерел» (1926), «Від Куліша до Винниченка» (1928).

Максим Рильський (1895-1964).

Біографія митця. Ранні збірки поезій «На білих островах» (1910), «Під осінніми зорями» (1918) – сповідь молодої душі, орієнтація на інтимно-довірливий, психологічний ліризм. Неокласичний період творчості. Збірка «Синя далечінь» (1922): класичні віршові форми у поезіях (сонет, рондо, октава, гекзаметр). «Естетизм» сонетаріуму. Поетичні досягнення й суперечливі позиції збірок «Крізь бурю й сніг» (1925), «Тринадцята весна» (1926), «Де сходяться дороги» (1929), «Гомін і відгомін» (1929). Постать «внутрішнього героя» поезій. Естетичне сперечання з пролеткультівцями в поемах «Чумаки», «Октави». Літературна праця у несприятливих політичних умовах тоталітарної держави. Різне зниження художнього рівня у збірках «Знак терезів» (1932), «Україна» (1938). Творчість періоду Другої світової війни («Слово про рідну матір», «Неопалима купина» та ін.). Образ України у поемі-видінні «Жага». Автобіографізм поеми «Мандрівка в молодість». Гостре засудження поем, звинувачення в «буржуазному націоналізмі» з боку офіційної критики в повоєнні роки. «Третє цвітіння» поета: збірки «Троянди й виноград» (1957), «Далекі небосхили» (1959), «Голосіївська осінь» (1959), «В затінку жайворонка» (1961) та ін. – синтез кращих здобутків попередніх етапів. Відтворення у поезії нових явищ суспільної самосвідомості, ідейні колізії душевного «відігрівання» людини й суспільства після доби трагічних репресій. Посмертне видання збірки новел 1911-1913 рр. «Бабине літо» (1967). Перекладацька діяльність. Внесок Максима Рильського в осмислення історії літератури, праці з фольклористики, мистецтвознавства, мовознавства, теорії перекладу. Висока оцінка його творчості, наукової та громадської діяльності в Україні й у світі.

Юрій Клен (Освальд Бургардт) (1891-1947).

Україноцентричний переворот у свідомості митця під впливом Миколи Зерова. Перекладацька діяльність О. Бургардта в «гроні п'ятірному» – інтерпретація творів В. Шекспіра, Дж. Байрона, Р. М. Рільке, Е. Верхарна та ін. Вимушена рееміграція до Німеччини (1931). Антисталінський пафос поеми «Прокляті роки» (1937). Мотиви європейської лицарської романтики, фаустівської жаги пізнання та поривання в невідкриті простори античної і

давньокиївської героїки, трагічної долі України і віри в її майбутнє, власне «неокласична» основа літературного мислення Ю.Клена у збірці «Каравели» (1943). «Попіл імперій» (1943-1947) – центральний твір у поетичному доробку митця, широкомасштабний художній літопис історичних подій ХХ ст., що вели до краху наддержав. Художнє вирішення проблеми «лабіринтів історії». Образ Данте в поемі, паралелі з Дантовою «Божественною комедією». Культурологічна насиченість художньої тканини поеми. Тема ГУЛАГу, новаторство в її розкритті. Стилiстичні особливості різних частин твору. Класичні віршовані форми (сонети, терцини, октави та ін.) у поетичній рецепції Ю.Клена. Збірка «Дияболічні параболи» (1947) Тимофія Горотака (спільний псевдонім Ю.Клена і Л.Мосендза) – віршовані поезії на українських письменників, митців, діячів в еміграції. Літературознавча («Леся Українка і Гейне», «Гейне в українських перекладах», ін.) і критична діяльність Ю.Клена. Значення творчості Ю.Клена.

Практичне заняття 3. Максим Рильський. Творчість періоду Другої світової війни. (2 год.)

Тема 4. Володимир Сосюра (1898-1965). (практ. 2 год.)

Практичне заняття 4. Володимир Сосюра. Неоромантичні тенденції поеми «Мазепа». (2 год.)

Життєвий шлях поета у контексті загальних умов творчості митців «розстріляного відродження», його відображення в автобіографічному романі «Третя Рота» (1926-1959). Поет у літературних організаціях Пролеткульт, «Плуг», «Гарт», ВАПЛІТЕ, ВУСПП та ін., його постійна участь у літературних дискусіях 20-х рр. Трагічність постаті В. Сосюри («два Володьки» – «українець» і «комуніст»): концепція двоїстості української людини радянської доби. Романтичні ілюзії періоду громадянської війни, їх відображення у поемі «Махно». Перші поетичні книжки: «Пісні крові» (1918), «Поезії» (1921). Сильовий вплив україно-російської романсової традиції, від символістів, імпресіоністів, неоромантиків. Стрімкий шлях поетичного зростання і величезної популярності: збірки «Червона зима» (1921), «Осінні зорі» (1924), «Сьогодні» (1925), «Золоті шуліки» (1927), «Коли зацвітуть акації» (1928) та ін. Оновлення В. Сосурою жанру інтимної лірики, синтетичного світосприйняття ліричного героя на загальному тлі естетичних втрат тотальної деіндивідуалізації та політизації поезії. Висока поетичність жіночого образу. Гіперболізація почуттів, музика ліричного слова і пісенність мови у поезіях «Так ніхто не кохав», «Ластівки на сонці», «Коли потяг у даль загуркоче», «Марії». Відображення в інтимній ліриці власної сімейної трагедії. Відображення суперечностей, непівської дійсності, неоднозначне сприйняття її (поема «Нальотчиця», вірш «Місто»). Національні мотиви в поезіях «І пішов я

тоді до Петлюри», «Україна моя», «Сад». Кризовий період у житті поета на початку 30-х років, його відбиття у збірці «Серце» (1931). Полум'яна громадянська лірика часів Другої світової війни (збірки «В години гніву», «Під гул кривавий» – обидві 1942). Патріотичні мотиви, віра в перемогу («Ми переможемо», «Я знаю: ми знищимо зміїв»). Заклично-мобілізує звучання віршованого послання «Лист до земляків», поезії «Перед битвою». Змалювання образу Батьківщини у вірші «Любіть Україну», гостра критика його у повоєнні роки. Лірика останнього періоду творчості В. Сосюри: дивовижна духовна просвітленість і свобода ліричного «я» героя його поезій, універсальність сповідуваних ним духовних цінностей: «Я крапля та, що думає й співає у океані вічному життя...». Провідні мотиви збірок «Щоб сади шуміли» (1947), «На струнах серця» (1955), «Солов'їні далі» (1957), «Ластівки на сонці» (1960) – відгомін війни, творча праця людей, любов до України та її мови. Філософські роздуми про сутність існування, неухильний поступ людства, про багатство інтимних почуттів у збірці «Осінні мелодії» (1964).

«Шухлядні» твори В. Сосюри. Поема «Мазепа» (1929-1960). Героїко-романтичний образ гетьмана Івана Мазепи. Пристрасний вияв любові до України у «Вступі до поеми» і перегук його з прологом до поеми «Мойсей». І. Франка. Змалювання діалектично подвоєної, нерозривно суперечливої єдності трагедії гетьмана й України, проблема вождя і народних мас у творі. Поема «Розстріляне безсмертя» (1960) – трагічний мартиролог української літератури і культури.

Публіцистична та перекладацька творчість письменника. Місце В. Сосюри в українській літературі.

Тема 5. Євген Плужник (1898-1936). (лекц. 2 год.)

Лекція 4. Євген Плужник (1898-1936). Неореалістичний експресіонізм лірики Євгена Плужника Трагічна доля митця. Відображення масштабів соціальних потрясень і людських трагедій, пристрасне утвердження гуманістичного ідеалу в збірці «Дні», поетика «короткого удару» (М. Рильський). і «Рання осінь» (1927), інтровертивна спрямованість та інтелектуальний пафос, лаконізм віршової форми. Драматична доля третьої збірки «Рівновага» (1933, опубл. 1943). Характерні риси творчої манери поета: своєрідний ритміко-інтонаційний та синтаксичний малюнок, еліптичні, часом різко скорочені фрази, «залізний закон» загальної стислості. Гуманістичний характер змістової домінанти поезій, несхитний протест проти жорстоких кровопролитів революційної та пореволюційної доби. «Трагічний оптимізм» трагічного романтика: мотиви самоофіри, самоспалення в ім'я ідеалу. Ідейно-емоційна напруга між дійсністю і мрією, скепсис мислячого інтелектуала.

Осмилення у поемі «Галілей» драматичних суперечностей пореволюційної дійсності, боротьба сумніву та надії, що охопила серце поета-гуманіста. Медитативність та філософічність поеми «Канів», проблема взаємостосунків у минулому, сучасному та майбутньому міста і села – колиски нації. Особливості монологічних поем «Галілей» і «Канів»: типологія та інтонаційні відмінності. Поема «Галілей» у порівнянні з поемою Т. С. Еліота «Спустошена земля» лизькість поета до неокласиків, В. Свідзинського. Тема інтелігенції в драматургії. Морально-етичні колізії у комедії «У дворі на передмісті» (1929). Протистояння чесності, порядності і бездуховності, пристосуванства у драмі «Професор Сухораб» (1929). Зображення розколу родини, члени якої належать до антагоністичних сил суспільства, у трагікомедії «Змова в Києві» (опубл. 1989). Соціально-політичні й ідеологічні мотиви твору. Перекладацька діяльність.

Тема 6. Богдан-Ігор Антонич (1909-1937). (лекц. 2 год.)

Лекція 5. Богдан-Ігор Антонич (1909-1937). Фольклорно - символістський світ Богдана-Ігоря Антонича. Унікальність постаті Богдана-Ігоря Антонича в історії української літератури, його вихід за межі традиційного поцінування художнього тексту. Плюралістичний принцип – визначальна риса поезії Б.-І. Антонича, інтерпретація явищ довоколишнього та мистецького світу як рівновеликих, суверенних, не взаємозаперечних, тяжіння до циклізації творів як інтегрального принципу, апробованого народною свідомістю. Випробування лірики у різних формах її прояву – авангардистських та класичних, не протиставних, а зіставних (зб. «Привітання життя», 1931). Трактування християнства та поганства як рівноправних еманцій єдиного Божественного ества, самоусвідомлення людини як однієї з ланок біологічного космосу, подолання часу у момент заглиблення поетичної уяви до праоснов буття у збірках «Три перстені» (1934), «Книга Лева» (1936), «Зелена Євангелія» (1938), художня інтерпретація архетипів Лісу та Міста як рівнопокладених, взаємоперехідних. Завершення плюралістичної концепції Богдана-Ігоря Антонича у сюрреалістичній збірці «Ротації», врівноваження антитетичних категорій прекрасного та потворного. Віднадходження асоціативних зв'язків його лірики з народною творчістю, з творами У. Уїтмена, Р. Тагора, Є. Гарасимовича, В. Хлебнікова та ін. Сновидіння як джерело творчості Б.-І. Антонича.

Тема 7. Поети «празької школи» (лекц. 4 год.)

Лекція 6. Поети «празької школи» Євген Маланюк (1897-1968) «Празька школа» – умовна назва літературного покоління емігрантів міжвоєнного двадцятиліття. Чехословаччина – основний осередок їхньої концентрації.

Спільні риси: естетична концепція, сформульована переважно Є. Маланюком за часів його перебування у калішському таборі інтернованих вояків Армії УНР. Збірка «Сагайдак» Ю. Дарагана (1925) – сукупність мотивів, розвинених Є. Маланюком, О. Ольжичем, Л. Мосендзом, Ю. Кленом (О. Бургардтом), Н. Ливицькою-Холодною, О. Лятуринською, О. Стефановичем та ін.: історичні візії козацького, києво-руського чи доісторичного гатунку, туга за Україною, вольові імперативи тощо. Обстоювання потреби виховання національного чину при визнанні автономності мистецтва, полеміка з цього приводу з Д. Донцовим, публікації творів «пражан» у редагованому ним часописі «Вісник» (1933-1939; до 1933 – «Літературно-науковий вісник»).

Перегук творчої позиції «празької школи» з генерацією «розстріляного відродження». Переведення «філософії серця» у нову якість – «філософію чину». Зображення нового, діяльного, цілеспрямованого типу українця міжвоєнного двадцятиліття та періоду Другої світової війни.

Євген Маланюк (1897-1968) Євген Маланюк – найяскравіша постать серед представників «празької школи». Життєвий і творчий шлях. Активна участь у національно-визвольній боротьбі 1917-1920-х років. Інтернування до Польщі (1920), переїзд до Чехословаччини, повернення до Польщі (1929). Заснування у м. Каліш (Польща) літературного журналу «Веселка» (1922-1923; разом з Ю. Дараганом), участь у літературних групах «празька школа», «Танк» (Варшава, 1929), співпраця з журналами «Літературно-науковий вісник» і «Вісник» (Львів) Д. Донцова, «Ми» (Варшава). Друга еміграція: Німеччина (1945) і США (1948-1968). Участь у літературних організаціях Мистецький український рух (МУР) і Об'єднання українських письменників (ОУП) «Слово». Синтез неоромантичних, символістських та «неокласичних» тенденцій у ліриці Євгена Маланюка, її публіцистичність, патетика, історіософічність; критичне ставлення поета до авангардизму. Загострення антитетичної символіки класично довершеної «степової Еллади» та потворної «чорної Еллади», «Антимарії», як взаємовиключні прояви України. Жорстка, експресивна вольова манера поетичного мовлення Євгена Маланюка міжвоєнних десятиліть (збірки «Стилет і стилос» (1925), «Гербарій» (1926), «Земля й залізо» (1930), «Земна Мадонна» (1934), «Перстень Полікрата» (1939) та ін.). публікації інтимних віршів, датованих 20-30-ми роками, у збірках «Остання весна» (1959), «Серпень» (1964) та у посмертній – «Перстень і посох» (1969). Культурологічні та літературознавчі праці. Еволюція рецепції творчості Є. Маланюка в українському літературознавстві.

Лекція 7. Утвердження ідеї української державності у творчості Олега Ольжич (1907-1944) та Олени Теліги (1907-1942). Олена Теліга. Життєвий і

творчий шлях поетеси-патріотки. Активна участь у політичному та культурному житті еміграції міжвоєнних років (членство в ОУН, входження до літературного угруповання «Танк», головування в мистецькому товаристві «Зарево»). Діяльність в окупованому німцями Києві (організація «Спілки письменників», редагування ж. «Літаври», ін.) під час Другої світової війни. Трагічна доля поетеси – свідомо обрана поетеси – «гаряча смерть – не зимне умирання». Поетична спадщина О.Теліги – «приватні листи світові», спрямовані на осмислення драматичної сучасності: вічний бунт тонкої душі, боротьба за оновлення дійсності і людини в ній, рішучий протест проти безбарвної нудоти повсякденності («романтика нації, романтика змагань, романтика життя»). Вольові інтонації, прометеївський пафос, неоромантичні інтенції її лірики («Поворот», «Пломінний день», «Безсмертне», «Засудженим»), Виразний автобіографізм поетичних творів, втілення у них нового ідеалу української жінки («Сучасникам», «Чоловікові», «Відповідь»). Мотиви «чину» і «боротьби». Композиційна стрункість ліричних мініатюр. «Вечірня пісня» один із шедеврів ліричного жанру.

Публіцистичні, літературно-критичні праці. Посмертні видання книг поезії «Душа на сторожі» (1946), «Прапори Духа» і «На чужині» (обидві – 1947), збірника «Олена Теліга» (1977).

Олег Ольжич (Олег Кандиба) – героїчний тип людини і поета, незламний борець за волю свого народу. Неординарна доля митця, велика роль родинної традиції у становленні його світогляду. Діяльність О.Ольжича, пов'язана з Культурною Референтурою ОУН. Мученицька смерть поета. Поезія О.Ольжича в контексті творчого доробку «празької школи». Особливості його поетичних збірок «Рінь» (1935) і «Вежі» (1940), а також збірки «Підзамчя» (1946), що вийшла після його загибелі. Посмертні видання поезій Ольжича. Історіософічні вірші: нова об'ємність, новий несподіваний вимір гострих проблем сучасної поетові історії. Лірична сповідальність і метафоричний струмінь поетичної спадщини. Філософсько-особистісні медитації зрілої творчості. Змалювання і боротьби українського підпілля проти окупації в поемах «Городок. 1932» і «Незаному Воякові». Утвердження ідеї української державності, самопожертви «покоління титанів» і засудження зрадництва, політичної сліпоті і пасивності. Філософське і художнє вираження ідеологічної програми українських повстанців у поемах. Прозові твори, публіцистика, літературознавчі праці.

Модульна контрольна робота № 1. (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

*Модерністський наратив української прози та драматургії
10-30-х років ХХ ст.*

Тема 8. Нова українська проза 10-30-х років ХХ ст. (лекц. 8 год., практик. 4 год.)

Лекція 8. Микола Хвильовий (1893-1933). Експериментальна проза 20-х років, її жанрово-стильовий спектр. Трагічна постать Миколи Хвильового (Фітільова) в українській літературі та культурі. Порушення ним відповідальних проблем у Літературній дискусії 1925-1928 рр.: орієнтація на «психологічну Європу» і відмова від «російського диригента», проголошення «азіатського ренесансу» та «романтики вітаїзму». Дебют Миколи Хвильового як поета-авангардиста (збірки «Молодість», 1921; «Досвітні симфонії», 1922; поема «В електричний вік»). Новели збірки «Сині етюди» (1923 Еволюція письменника від імпресіоністичної манери з деякими ознаками неоромантизму та експресіонізму до неореалізму. Розкриття антилюдської суті революції, здійсненої більшовиками, у новелах «Я (Романтика)», «Кіт у чоботях», «Мати». Проблема «зайвих людей» – недавніх активних учасників громадянської війни, що не знаходять собі місця в новій, пореволюційній дійсності в повісті «Санаторійна зона» (1924). Розвінчування фарисейства комуністичних чиновників, подвійної моралі партійців і державних керівників у новелах «Ревізор» і «Свиня», повісті «Іван Іванович» (1929). Порушення важливих питань національно-культурного відродження України в «незакінченому» романі «Вальдшнепи» (1926), суголосних з проблематикою дискусійних циклів памфлетів письменника («Камо грядеши», «Думки проти течії», «Апологети писаризму») і памфлету «Україна чи Малоросія?». Повернення художньої спадщини Миколи Хвильового, сучасна оцінка його творчості в Україні та зарубіжжі.

Практичне заняття 5. Імпресіоністичні прийоми характеротворення у новелі «Я (Романтика)» Миколи Хвильового. (2 год.)

Лекція 9. Валер'ян Підмогильний (1901-1937). Життєвий і творчий шлях. Перекладацька діяльність. Особливості неореалізму в українській літературі 20-х років Рання творчість, перші психоаналітичні оповідання: «Добрий Бог», «Гайдамака», «Пророк». Нові експериментальні пошуки в оповіданні «В епідемічному бараці». Вплив французьких авторів на творчість Валер'яна Підмогильного (А.Франс, Гі де Мопассан). Низка новел про голод: «Собака», «Проблема хліба», «Син» та ін. Твори, присвячені українським визвольним змаганням, – цикл новел «Повстанці», повість «Третя революція» (1925). Інтелектуально-психологічний роман «Місто» (1928): драма українського маргіналу, художня інтерпретація національної бінарної позиції «місто-село», прокреслення річища

української урбаністики. Протистояння духовності, почуття і прагматизму, раціоналізму, доля національного відродження в проблемно-інтелектуальному романі «Невеличка драма» (1930). Розкриття боротьби в людині ірраціонального і раціонального, духовного і плотського, психіки й інтелекту в повісті «Без назви» (1934). Екзистенціальне трактування персонажів у творі. Новаторство експериментальної прози Валер'яна Підмогильного, її зв'язок з класикою та модернізмом. Вплив на розвиток української інтелектуальної прози 60-х років ХХ ст.

Практичне заняття 6. Валер'ян Підмогильний. Інтелектуально-психологічний роман «Місто». (2 год.)

Лекція 10. Остап Вишня (1889-1956) - видатний «сміхотворець» ХХ століття. Трагізм життєвого і творчого шляху письменника. Жанрові ознаки (лаконізм і дотепність, поєднання побутових замальовок і жанрових сценок з ліричними авторськими відступами) усмішок та їх жанрові різновиди (усмішка-пародія, усмішка-жарт, усмішка-нарис, усмішка-мініатюра, усмішка-реп'яшок та ін.) у численних збірках: «Кому веселе, а кому й сумне» (1924), «Вишневі усмішки сільські», «Вишневі усмішки кримські» (обидві – 1925), «Вишневі усмішки театральні» (1928) та ін. Гуманістичний характер сміху, любов до трудящої людини і гостре викриття негативних суспільних явищ у творах письменника. Тема відродження національної гідності народу у збірці «Українізуємось» (1926). Засудження великодержавного шовінізму та висміювання вад української ментальності (інертність і пасивність у психології, інфантильність думання, недостатній інстинкт відстоювання національної єдності і свободи) у гуморесках «Чукрен», «Чухраїнци», «Дещо з українознавства». Влучність спостережень письменника у дружніх шаржах на М. Хвильового («Синя трясовина»), Г. Косинку («Однокутний бій»), М. Зерова («Воскресла»), мистецьких усмішках «Гнат Юра», «Лесь Курбас», «Йосип Гірняк» та ін. Знищувальна критика творчості Остапа Вишні наприкінці 20-х – на початку 30-х років. Арешт і заслання. Оптимізм письменника у табірному щоденнику «Чиб'ю. 1934» (надрук. 1989). Друге народження Остапа Вишні: «Зенітка» (1944) – перший твір, надрукований після його десятирічного ув'язнення. Любов до рідної землі, поетичне змалювання природи у «Мисливських усмішках» (1958). Автобіографічні твори «Моя автобіографія», «Отак і пишу», «Все життя з Гоголем», щоденник «Думи мої, думи мої...» (1957) як джерело розуміння світогляду, естетичних переконань, мистецької лабораторії письменника. Значення творчості Остапа Вишні у розвитку української сатири та гумору.

Лекція 11. Олександр Довженко (1894-1956). Олександр Довженко – видатний режисер, письменник, сценарист і педагог ХХ століття. Життя і творчість митця. Режисерська діяльність на Одеській кінофабриці, Київській студії художніх фільмів і «Мосфільмі».

Визнання світовою кіногромадськістю О. Довженка першим поетом в кіно. Пошук істини в одвічній єдності людини і природи у фільмах «Звенигора», і «Земля». «Земля» – поліаспектний твір, його парадоксальність, взаємодія історичної і міфологічної символіки та історична заангажованість (осанна колективізації). Гостра вульгаризаторська критика фільму «Земля» у СРСР (1930) і визнання його як шедевра світового кіно за рубежом (1958). Завершення навесні 1941 р. кіноповісті «Тарас Бульба» за відомим твором Миколи Гоголя. Творчість О. Довженка періоду Другої світової війни. Монументально-романтична мала проза («Стій, смерть, зупинись!», «Відступник», «На колючому дроті», «Ніч перед боєм», «Мати» та ін.). Кіноповість «Україна в огні» (1943) – вияв духовного опору митця тоталітарному режиму. «Повість полум'яних літ» (1945) як спроба знайти інший варіант епопеї про війну. Філософське, масштабне узагальнення картин воєнного лихоліття, роздуми над народною долею, патріотичні мотиви, ідея безсмертя людини у творі. Автобіографічна повість «Зачарована Десна» (1956) Своєрідність стилю: переплетення лірико-романтичного і реалістично-побутового, сповідально-публіцистичного й іронічно-сатиричного начал. «Щоденник» (1941-1956) – яскравий документ епохи, що вражає правдивістю і сміливістю оцінок, глибиною філософських спостережень, патріотичною наснаженістю. Літературно-мистецькі та публіцистичні статті.

Незреалізовані творчі плани О. Довженка: роман «Золоті ворота», повість «Загибель богів», кінокомедія «Цар», п'єси «Міра життя» і «Заступник дурня», кіносценарій «В глибинах космосу».

Сучасна рецепція постаті митця. Вплив його творчості на розвиток літератури й мистецтва в Україні та за рубежом.

Тема 9. Новаторство драматургії 10-30-х років ХХ ст. (лекц. 4 год., практи. 2 год.)

Лекція 12. Іван Кочерга (1881-1952). Іван Кочерга – знакова постать української драматургії. Життєвий і творчий шлях митця. Перші російськомовні п'єси: драматична казка «Пісня в келиху» (1910) і «Дівчина з мишкою» (1913). Їх персонажі – люди, котрі силкуються наздогнати примарну мрію. Перші твори українською мовою: комедія «Фея гіркого мигдалю» (1926): анекдотично-водевільний сюжет і романтичне забарвлення дії. «Алмазне жорно» (1927). Історична основа п'єси і творчий домисел. Драматургічні експерименти

наступних років: комедія «Натура й культура» (1928), драма-фесрія «Марко в пеклі» (1930) і так звані «кооперативні п'єси», присвячені злободенним подіям сучасної авторові дійсності («Навчила доля – де шлях до волі» (1929), «Про що жито співає» (1929), «Павук у колгоспі» (1931)). Вершинний твір І. Кочерги – драматична поема «Свіччине весілля» («Пісня про свічку», 1930). Звернення автора до мало висвітленого у нашій літературі періоду життя України. Філософська комедія «Годинникар і курка» (1933), відхилена харківською цензурою і перекладена російською мовою під назвою «Майстри часу»: Драматургічна майстерність і популярність твору. Літературна праця під час Другої світової війни. Завершення драматичної поеми «Ярослав Мудрий» (1944, друга редакція – 1946). Утвердження ідеї єдності Русі, самобутнього характеру і світового значення її культури. Поетичний образ Києва як політичного і культурного центру Русі. Драматична поема «Пророк» (1948, опубл. 1961), присвячена життю Т. Шевченка після заслання. Образ кобзаря у п'єсі. Перекладацька діяльність І. Кочерги: інтерпретації опери «Фауст» Ш. Гуно і драми-казки «Синій птах» М. Метерлінка. Праці з теорії драми («Драматичний елемент у творчості Т. Г. Шевченка», «Тема патріотизму і боротьба за свободу Вітчизни в драматургії» та ін.) Значення творчості Івана Кочерги для розвитку української драматургії.

Лекція 13. Микола Куліш (1892-1937). М. Куліш – найвидатніший драматург доби «розстріляного відродження». Життєвий і творчий шлях. Життєвий і творчий шлях митця. Співпраця з театром «Березіль» Л. Курбаса. Участь у літературних організаціях «Гарт», ВАПЛІТЕ (1926-1928 – президент), Пролітфронт. Переслідування драматурга вульгарно-соціологічною критикою, звинувачення його у націоналізмі та пропаганді лівацько-троцькістських теорій. Арешт (1934), заслання і трагічна смерть. Успішний дебют М. Куліша п'єсою «97» (1925), її вистава у театрі ім. І. Франка (Харків) та наступні варіанти як увиразнення психологічної достовірності штучного голодомору 1921. Драми «Комуна в степах» (1925, друга ред. – 1931) та «Прощай село!» (1933) – продовження Кулішевої трилогії про село, вплив на неї комуністичної ідеології. «Отак загинув Гуска» (1925, друга ред. – 1932, опубл. 1960) – перший трагіфарс, поглиблений у наступній сатиричній комедії «Хулій Хурина» (1926). Катастрофа революційного фанатизму у мелодрамах «Зона» (1926) та «Закут» (1929), заборонених владою. Викриття хворобливості соціалістичної дійсності у трагікомедії екзистенціального змісту «Народний Малахій» (1927, друга ред. – 1929): Новизна конфлікту. Символізм, метафоричність п'єси, поєднання реального і фантастичного, ірреального як елементів театру абсурду.

Актуальність мовної проблематики в Україні – розкриття її у комедії «Мина Мазайло» (1929): звернення до традиції світової драматургії (комедія «Буржуа-Шляхтич» Ж.-Б. Мольєра). Лірична драма «Патетична соната» (1929), Трагедія гуманізму, втілена в образі Ілька Юги. Драма «Маклена Граса» (1932-1933), екклезіастівський пафос та філософія безнадії, зумовлена реаліями репресивної диктатури. Драма «Вічний бунт» (1932) як відображення реальних суперечностей часу. Новаторство М. Куліша-драматурга. Його вплив на розвиток української драматургії.

Практичне заняття 7. Микола Куліш. Актуальність комедії «Мина Мазайло». (2 год.)

ТЕМА 10. Особливості літературного процесу 40-50-х років ХХ століття. (лекц. 4 год., практ. 2 год.)

Лекція 14. Особливості розвитку української літератури 40-50-х рр. ХХ ст. Безпосередня участь українських письменників у Другій світовій війні: захист Карпатської України, участь на фронтах у складі Червоної армії, у партизанському русі, у похідних групах, в УПА тощо. Мала епічна проза, спроби подолання літературних штампів: «На рідній землі» П. Панча, «Земля батьків» Ю. Яновського та ін. Народження О. Довженка-письменника – автора творів малої прози («Відступник», «Ніч перед боєм» та ін.), кіноповістей «Україна в огні», «Повість полум'яних літ». Окремі здобутки поезії на тлі версифікаційних штампів: поеми «Данило Галицький» М. Бажана, «Похорон друга» П. Тичини, «Жага» та «Мандрівка в молодість» М. Рильського; патріотична лірика М. Рильського, М. Бажана, П. Тичини, В. Сосюри, А. Малишка. Високі поетичні осяяння у збірках О. Ольжича («Підзамчя»), Ю. Клена («Каравели»). Дискурс правди про сталінський режим у пригодницькому романі І. Багряного «Тигролови». Драматична доля романів «Жива вода» Ю. Яновського, поем «Жага» та «Мандрівка в молодість» М. Рильського, вірша «Любіть Україну» В. Сосюри, суперечливі мотиви його поеми «Христос». Окремі художні здобутки молодих авторів (збірки «Любов і ненависть» і «Правда кличе!» Д. Павличка, «Проміння землі» і «Вітрила» Л. Костенко). Новаторські пошуки О. Гончара у романі «Прапорonoсці», спроба гуманізувати нормативи «соцреалізму». Намагання поєднати національні та соціалістичні тенденції у кіноповісті О. Довженка «Поема про море», відкриваючий пафос його кіноповісті «Зачарована Десна». Збагачення української літератури «Мисливськими усмішками» Остапа Вишні.

Лекція 15. Література еміграції. Постання на теренах Західної Німеччини Мистецького Українського Руху (1945-1948; голова – У. Самчук) як спроба зінтегрувати розпорошені сили письменства, що перебували у таборах «Ді-Пі»,

і привернути увагу світової громадськості до української літератури. Три з'їзди МУРу (1945, 1947 і 1948) і три конференції. Видання МУРу («Арка», «Хорс» та ін.), три однойменних збірника та альманах, видання «Малої бібліотеки МУРу», публікація творів письменників-емігрантів під видавничою маркою МУРу «Золота брама». Спроба художньої інтерпретації історичної долі України у поемах Ю. Клена «Попіл імперій» і Т. Осьмачки «Поет». Панмузичний дискурс В. Барки (збірки «Апостоли», «Білий світ»). Громадянський пафос версифікації І. Багряного (збірка «Золотий бумеранг»). Творче відстоювання принципів символізму та сюрреалізму у ліриці О. Зуєвського (збірка «Золоті ворота»). Художні пошуки Б. Кравціва (збірка «Кораблі»), М. Ореста (збірка «Душа і доля»), О. Лятуринської, О. Стефановича та ін. Завершення творчого шляху Л. Мосендза (автобіографічні поеми «Канітферштан, на українську мову перелицьований», «Дні життя і смерті козака Мамая», «Волинський рік»). Національно зорієнтована реалістична проза У. Самчука (романи «Юність Василя Шеремети». «Морозів хутір» – перша частина трилогії «Ост»). Міфологічна основа в експресіоністській повісті Т. Осьмачки «Старший боярин», в якій створено синтетичний образ України початку ХХ ст. Виникнення у 50-х роках Об'єднання українських письменників «Слово», яке у нових умовах продовжило ідейні та організаційні традиції МУРу (голови: Г. Костюк, О. Тарнавський – з 1975, Л. Палій – з 1992). 1954-1957 роки: організаційний процес. Поширення філій «Слова» (США, Канада, Аргентина, Бразилія, Німеччина, Франція, Австралія). Проблема традиції і новаторства (дискусія 1964 р.). Україна ХХ ст. у творчості представників «Слова»: У. Самчука (романи «Темнота» – друга частина трилогії «Ост», «Чого не гоїть вогонь»), І. Багряного (романи «Сад Гетсиманський», «Людина біжить над прірвою», «Маруся Богуславка», повість «Огненне коло»), Т. Осьмачки (повість «План до двору»), В. Барки (роман «Жовтий князь»). Символіка поетичної книжки В. Барки «Океан», його збірка «Псалом голубиноного поля». Значення «Слова» в інтеграційних процесах українських письменників-емігрантів. Утворення членами «Слова» «Нью-Йоркської групи» поетів (середина 50-х років).

Іван Багряний (1906-1963). Біографічні дані і творчий шлях Івана Багряного (І. Лозов'яги) – одного з найпопулярніших письменників діаспори, публіциста, політичного і громадського діяча. Членство у літературних організаціях «Плуг» і МАРС. Репресії проти письменника 1932-1940 рр. Участь у війні, співпраця з ОУН і відхід від неї. Емігрантський період життя. Активна політична (засновник і лідер УРДП, голова УН Ради, віце-президент УНР у вигнанні) і громадська діяльність. Памфлет «Чого я не хочу вертатися до СРСР» (1946), в якому радянську тоталітарну систему поставив поряд з

німецьким фашизмом. Участь у роботі МУРу та Об'єднанні українських письменників «Слово».

Літературна діяльність в УРСР. Вихід у світ першої збірки поезій «До меж заказаних» (1927), спотвореної цензурою та забороненої владою поеми «Ave Maria» про гірку долю дівчини-повії, у передмові до якої автор різко виступив проти конформізму тогочасних письменників. Поеми «Батіг», «Вандея», «Гутенберг», сатирична епопея «Комета» та ін., частково опубліковані, а частково конфісковані під час арешту. Гострий осуд національного поневолення України самодержавною Росією в історичному віршованому романі «Скелька» (1930). Збірка малої прози «Чорні силуети»; особливості перших оповідань: гострота сюжету, яскраві образи-персонажі. Збірка оповідань «Крокви над табором» (1931). Різко негативні оцінки творів І. Багряного – «співця куркульської ідеології», ворога більшовицької влади – радянською критикою. Заснований на власних життєвих враженнях роман «Тигролови» (1943, перша назва – «Звіролови») – свідчення нескореності української людини сталінській каральній машині.

Художня творчість в еміграції. Збірка вцілілих від конфіскації та знищення поезій 1926-1946 рр. «Золотий бумеранг» (1946), віршований памфлет «Антон Біда – герой труда» (1956) – відповідь на поему «Антон Біда», надруковану у бюлетені т.зв. «Комітету за повернення на батьківщину». Драматична повість «Морітурі» (1947) про трагічну долю в'язнів сталінських тюрем, повість-вертеп «Розгром» (1948), комедія-сатира «Генерал» (1948). Романи «Сад Гетсиманський» (1950) і «Людина біжить над прірвою» (1956) – твори-вироки тоталітарній державі, що розповіли світові про трагедію українського народу за радянських часів, показали у дії потужну репресивну систему, яка нищила свої жертви морально і фізично. «Трагічний оптимізм» у зображенні «проклятих років» сталінщини. Віра у духовні сили, неповторне «Я» особистості, що протистоїть ворожим й зовнішнім обставинам. Автобіографічність, гуманізм творів, головна «тема-ідея» яких – «тріумф людської гідності на іспиті людини в межовій ситуації боротьби і страждань серед нелюдськості підневільної дійсності» (В. Гришко). Роман «Маруся Богуславка» (1957) – перша частина задуманого, але не завершеного циклу романів і повістей «Буйний вітер», присвячена зображенню життя передвоєнної української молоді, визріванню в її середовищі сил, здатних у майбутньому створити нову Україну. Подальша доля героїв твору у повісті «Огненне коло» (1953), у центрі подій якої – трагедія під Бродами.

Відновлення інтересу до творчості І. Багряного у незалежній Україні. Посмертне присудження письменнику Державної премії України імені Тараса Шевченка (1991).

Практичне заняття 8. Улас Самчук. Роман. Змалювання національної трагедії – голодомору 1933 року у романі «Марія». (2 год.)

Модульна контрольна робота № 2. (2 год.)

5 семестр ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Українське літературне шістдесятництво як культурно - естетичний феноен: культурно - історичні витоки, світоглядні та естетичні засади.

Творчість поетів-шістдесятників

Тема 1. Українське літературне шістдесятництво як культурно - естетичний феноен: культурно - історичні витоки, світоглядні та естетичні засади. (лекц. 2 год.)

Лекція 1. Українське літературне шістдесятництво як культурно - естетичний феноен: культурно - історичні витоки, світоглядні та естетичні засади. Піднесення художнього життя в час суспільно-політичної відлиги початку 60-х років. Розквіт української публіцистики. Суспільні передумови виникнення культурного руху шістдесятництва. Вплив суспільно-політичної відлиги початку 60-х років на розвиток української культури та мистецтва. Піднесення української публіцистики. Праця І.Дзюби “Інтернаціоналізм і русифікації” і її значення в розвитку української суспільної думки, утвердження національної свідомості. Значення праці для осягнення особливостей публіцистичних мотивів у тогочасній українській поезії. Творчість поетів-шістдесятників. Провідні художні тенденції у прозі українських шістдесятників. Розвиток жанру історичного роману та драматургії.

Тема 2. Творчість поетів-шістдесятників. Загальна характеристика. Патріотичні мотиви лірики Василя Симоненка. (лекц. 2 год.)

Лекція 2. Творчість поетів-шістдесятників. Загальна характеристика. Патріотичні мотиви лірики Василя Симоненка. Значення праці для осягнення особливостей публіцистичних мотивів у поезії шістдесятників. Патріотична, суспільно - політична й філософська поезія шістдесятників як вияв любові до України. Поетичне осмислення історії, глобальних проблем сучасності, громадянський пафос, тонка іронія, проникливий ліризм поетів - шістдесятників. Жанрово - стильова багатогранність. Драматизм життєвих доль. Умови формування «Київської школи поетів». Естетична платформа школи.

Образ України в ліриці Василя Симоненка. Тема самоцінності, неповторності кожної людської особистості. Сатира і гумор у творчості автора. Пісенність лірики Василя Симоненка. Проза Василя Симоненка. Збірка

новел «Вино з троянд». Щоденник. Значення творчості Василя Симоненка в розвитку української суспільної думки, утвердження національної свідомості.

Тема 3. Поетичний світ Дмитра Павличка та Миколи Вінграновського. (лекц. 4 год., практ. 2 год.).

Лекція 3. Поетичний світ Дмитра Павличка. Початок творчої праці. Перші збірки автора. Значення збірки “Правда кличе” в творчості поета. Публіцистичні мотиви в ліриці Д. Павличка. Любовна лірика поета (збірка “Таємниця твого обличчя”). Д. Павличко – майстер художнього перекладу. Літературознавчі й публіцистичні праці письменника.

Практичне заняття 1. Патріотична лірика Дмитра Павличка. (2 год)

Лекція 4. Микола Вінграновський - поет, сценарист, актор і кінорежисер. Інтимно - сповідальний стиль лірики Миколи Вінграновського («Атомні прелюди», «Сто поезій», «На срібнім березі», «Губами теплими і оком золотим», «Цю жінку я люблю»). Вірші Миколи Вінграновського для дітей («Андрійко-говорійко», «Мак», «Літній ранок», «Літній вечір» та інш). Повісті «Сіроманець», «Первінка», «У глибині дощів», «Літо на Десні». Роман «Северин Наливайко». Кінематографічна діяльність.

Тема 4. Ліна Костенко – майстер лірики та поетичного епосу. (лекц. 4 год., практ. 2 год.)

Лекція 5. Ліна Костенко – майстер лірики та поетичного епосу. Життєвий і творчий шлях Ліни Костенко. Початок творчості. Перші збірки поезій – «Проміння землі» (1957), «Вітрила» (1958), «Мандрівки серця» (1961). Вимушена мовчанка в творчості поетеси. Заборона її поетичної діяльності на шістнадцять років, аж до 1977 р. Збірка «Над берегами вічної ріки». Філософічні мотиви в збірці «Неповторність» (1980). Активізація роздумів над роллю поезії в системі високих духовних цінностей. Збірка «Сад нетанучих скульптур». Художньо-поетична розробка проблеми – поезія і народ, драматизму особистої долі митця в поемах («Циганська муза», «Скіфська одіссея», «Сніг у Флоренції»).

Лекція 6. Історичний роман у віршах «Маруся Чурай» (1980), відзначений 1987 Шевченківською премією. Проблема митця і народу. Поєднання болючої діткливої інтимної розповіді про особисту трагедію героїні з показом трагедії і величі України. Розвиток художньої проблематики попередніх творів авторки, своєрідна актуалізація історичних подій, постмодерні художні пошуки в романі «Берестечко». Праці, присвячені проблемам культури, зокрема лесезнавчі статті («Геній в умовах заблокованої культури», «Поет, що йшов сходами гігантів»). Публіцистичні виступи («Гуманітарна аура нації, або дефект головного дзеркала»...).

Практичне заняття 2. Роман у віршах «Маруся Чурай» Ліни Костенко.
(2 год)

Тема 5. Василь Стус – поет і правозахисник. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 7. Василь Стус – поет і правозахисник. Подвижницьке життя Василя Стуса. Перший арешт 1972 р. Повернення в серпні 1979 до Києва. Травень 1980 р. – новий арешт.

Перший період творчості поета. Збірки «Зимові дерева», «Веселий цвинтар», «Круговерть». Збірка «Час творчості».

Книга лірики «Палімпсести». Художні переклади Василя Стуса (Й. В. Гете, Р. М. Рільке, Б. Брехт, П. Целян та ін.) Літературознавча спадщина поета.

Епістолярій В. Стуса.

Практичне заняття 3. Книга лірики Василя Стуса «Палімпсести». (2 год)

Модульна контрольна робота № 1 (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Розвиток української прози в другій половині ХХ ст.

Тема 6. Тематичні й жанрово-стильові пошуки української прози повоєнних десятиліть. Загальна характеристика Творчість прозаїків-шістдесятників. (лекц. 2 год.)

Лекція 8. Тематичні й жанрово-стильові пошуки української прози повоєнних десятиліть. Загальна характеристика Творчість прозаїків-шістдесятників. Звернення до життєвої конкретики дійсності, до основ національної етнопсихології, відчуття її неспівмірності з офіційними ідеологічними догмами («Вир» Григорія Тютюнника), осмислення уроків війни («Людина і зброя» О.Гончара). Пошуки нових зображальних засобів. Поява так званої химерної («фольклорно-міфологічної», «умовно-алегоричної») прози – «Козацькому роду нема переводу, або ж Мамай і Чужа Молодиця» О. Ільченка (1958), романи В. Земляка «Лебедина згряя» (1917), «Зелені млини» (1976). Розвиток фольклорних традицій, поєднання епічної масштабності й ліричної проникливості в прозі Михайла Стельмаха. Неоромантичні традиції у прозі Олеся Гончара, поетичність, художня філософічність, символіка образності творчості письменника. Творчість прозаїків-шістдесятників (Григор Тютюнник, Валерій Шевчук, Євген Гуцало, Володимир Дрозд).

Тема 7. Жанрова-стильова своєрідність прози Валерія Шевчука. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 9. Жанрова-стильова своєрідність прози Валерія Шевчука. Рання творчість В. Шевчука (збірка новел «Серед тижня», «Середохрестя», повість «Крик півня на світанку», роман «Набережна, 12» (1967 – 1968 роки). Постаті митців у творах автора – романи «На полі смиренному», «Три листки за вікном», оповідання «Вогнище», «Чарівник» та ін.

Модерне переосмислення української демонології в романі «Дім на горі» (1983). Актуалізація української старовини у повістях-притчах «Птахи з невидимого острова», «Місячний біль» та ін. (1990). Печальна іронія в художньому осмисленні бездуховності, міщанства («Місячна зозулька з ластів'ячого гнізда»). Валерій Шевчук – ретельний дослідник давньої української культури. Культурологічні мотиви в творчості письменника. Історична проза Валерія Шевчука. Збірка повістей та оповідань «У череві апокаліптичного звіра» (1995). Роман «На полі смиренному» (1983). Валерій Шевчук і його роль в розвитку української культури і літератури другої половини ХХ – початку ХХІ ст.

Практичне заняття 4. Проза Валерія Шевчука. Модерне переосмислення української демонології в романі «Дім на горі». (2 год)

Тема 8. Розвиток жанру історичного роману в українській літературі другої половини ХХ ст. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 10. Розвиток жанру історичного роману в українській літературі другої половини ХХ ст. Історична романістика Романа Іваничука. Протест проти політики денационалізації в дебютному романі «Мальви» (1968, авторська першоназва – «Яничари»). Розповідь про складні, часто трагічні сторінки минулого народу в романах «Черлене вино» (1977), «Манускрипт з вулиці Руської» (1979), «Вода з каменю» (1982), «Четвертий вимір» (1984), «Шрами на скалі» (19878), «Журавлиний крик» (1988), «Орда» (1991) та ін. Тяжіння митця до моделювання подій всесвітньої історії вміщення в цей контекст сторінок історії України (триптих повістей «Смерть Юди», 1997). Романний триптих «Вогненні стовпи» (2002) – перший в незалежній Україні твір про історію Української Повстанської Армії.

Значний внесок П.Загребельного в розвиток українського історичного роману. «Диво» (1968) – перший історичний роман П. Загребельного. Романи «Первоміст», «Смерть у Києві» Романи про жінок української історії – «Євпраксія» (1975), «Роксолана» (1980). Роман «Я, Богдан (Сповідь у славі)» (1983). Оригінальність, новизна форми твору. Відгук на «горбачовську перебудову» у романі «Південний комфорт». Сатиричне засудження корупції, зловживань, закулісних інтриг. Історія і сучасність в романах «Тисячолітній Миколай» (1994), «Юлія» (1997)

Художнє осмислення різних періодів української історії в романах І. Білика, Р. Іванченко, Ю. Мушкетика, В. Малика, Р. Федоріва та ін.

Практичне заняття 5. Історична романістика Романа Іваничука. Роман «Орда». (2 год)

Тема 9. Михайло Стельмах та Олесь Гончар – творці української епопеї ХХ ст. (лекц. 2 год., практи. 2 год.)

Лекція 11. Михайло Стельмах та Олесь Гончар – творці української епопеї ХХ ст. Утвердження духовної витривалості народу, його вірності ідеалам добра і справедливості у творчості Михайла Стельмаха). Фольклорна закоріненість образної системи і поезики лірики. Велика проза М. Стельмаха – літопис долі українського села на тлі глобальних потрясінь ХХ ст. Художнє відтворення гострих проблем селянського життя в романі «Правда і кривда» (1961). Засудження фашизму і сталінізму. Ідея безсмертя народу, його моральної вищості над кривдниками. Автобіографічні повісті «Гуси-лебеді летять» (1964) і «Щедрий вечір» (1967) як ключ до розуміння формування творчої особистості письменника. Твори для дітей.

Формування творчої особистості Олесь Гончара. О. Гончар – майстер психологічної новели («Модри Камень», «Весна за Моравою», «Ілонка» та ін). Морально-етичні проблеми воєнної прози. Трилогія «Прапороносці». Роман «Людина і зброя» (1960). Звернення автора до трагічних подій початку війни, показ її антигуманного, протиприродного характеру й утвердження духовного стоїцизму людини в межовій ситуації життя і смерті, гітлерівського і сталінського тоталітаризму. Автобіографічні елементи у творі. Колізії навколо роману «Собор» (1968): гоніння на письменника, доля твору. Гострота й актуальність роману, його багатопроблемність. Наскрізний образ Собору, його складне конотаційне поле. Спостереження письменника над психологією руйніцтва в різних виявах і варіантах і протиставлення їй духовно-будівничого спрямування життя в малій прозі 80-х рр. («Геній в обмотках», «Корида», «Чорний яр», «Двоє в ночі», «Спогад про океан»). «Поетичний реалізм» як самозначення індивідуального стилю письменника і спроба подолати естетичну нормативність «соцреалізму».

Практичне заняття 6. Олесь Гончар. Творча доля роману «Собор». Сучасне прочитання. (2 год)

Тема 10. Проза Григора Тютюнника (лекц. 2 год., практи. 2 год.)

Лекція 12. Проза Григора Тютюнника.

Драматизм життєвої і творчої долі письменника. Розвиток жанрів малої прози в творчості автора. Повісті Григора Тютюнника («Облога», «Климко», «Вогник далеко в степу»). Екзистенціальні мотиви в прозі письменника.

Особливості поетики творів Григора Тютюнника (натуралістична діткливість, глибинний психологізм, модерна трансформація фольклорних традицій, зворушливий ліризм, філософічність, чіткий лаконізм...).

Практичне заняття 7. Повісті Григора Тютюнника («Облога», «Климко», «Вогник далеко в степу»). (2 год)

Модульна контрольна робота № 2 (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Література української діаспори другої половини XX ст.

Тема 11. Особливості розвитку української культури та літератури в зарубіжжі другої половини XX ст. (лекц. 2 год.)

Лекція 13. Особливості розвитку української культури та літератури в зарубіжжі другої половини XX ст. Проза в літературі української діаспори. Творчість І. Багряного, романи «Тигролови», «Сад Гетсиманський» та ін. Зображення трагізму епохи у прозі Уласа Самчука (тетралогія «Волинь» і її значення в розвитку української прози. Осягнення людиноненависницької сутності радянської системи в романі «Марія». Утвердження незнищенності народного духу в творчості Василя Барки. (роман «Жовтий князь» та ін.). Викриття злочинів сталінізму у прозі Тодося Осьмачки. Поезія (Нью-Йоркська школа поетів, В. Вовк, Р. Бабовал, М. Фішбейн та ін. Драматургія української діаспори. Розвиток літературознавства і критики. Значення творчості української діаспори для розвитку української літератури XX століття.

Тема 12. Нью-Йоркська школа поетів. (лекц. 2 год.)

Лекція 14. Нью-Йоркська школа поетів. Література української діаспори другої половини XX ст. і місце в ній Нью-Йоркської школи поетів. Нью-Йоркська школа поетів в контексті розвитку української і світової літератури другої половини XX ст. Творчість Богдана Рубчака. Поезія Богдана Бойчука. Своєрідність поетичного мислення Юрія Тарнавського. Сюрреалізм у творчості Емми Андієвської. Творчість українських поетів, близьких до Нью-Йоркської групи (Мойсей Фішбейн, Віра Вовк, Олег Зуєвський, Роман Бабовал.

Тема 13. Життя і творчість Івана Багряного. (лекц. 2 год., практ. 2 год)

Лекція 15. Життя і творчість Івана Багряного. Драматизм долі митця. Початок творчого шляху. Харківський період творчості. Проза І. Багряного. Романи «Тигролови», «Сад Гетсиманський», «Людина біжить над прравою», «Огненне коло» та ін.. Публіцистика письменника.

Практичне заняття 8. Іван Багряний. Проблема гуманізму в романі «Сад Гетсиманський». (2 год)

Тема 14. Проза Уласа Самчука. (лекц. 2 год., практи. 2 год.)

Лекція 16. Проза Уласа Самчука. Життєвий шлях письменника. Початок творчого шляху, перші новели й оповідання. Тетралогія «Волинь» і її значення в розвитку української прози.

Осягнення трагізму епохи в романі «Марія». Творчість воєнного й повоєнного періоду. Літературно-критична спадщина Уласа Самчука.

Практичне заняття 9. Улас Самчук «Марія». (2 год)

Тема 15. Художній світ Василя Барки. (лекц. 2 год., практи. 2 год.)

Лекція 17. Художній світ Василя Барки. Драматизм життєвого шляху письменника. Перші книжки поезій: «Шляхи» (1930), «Цехи» (1932). Початок літературної діяльності в Німеччині. Збірки поезій «Апостоли» (1946), «Білий світ» (1947). Переїзд до Америки. Створення великих ліро-епічних творів «Океан» (1959), «Свідок для сонця шестикрилих» (1981).

Релігійні мотиви в поезії В. Барки, сюрреалістичний характер образності. Драматична поема «Кавказ». Проза письменника. Роман «Жовтий князь» (1962). Утвердження незнищенності народного духу. Автор про три плани роману – реалістичний, психологічний, метафізичний. Літературно-критична спадщина В. Барки.

Практичне заняття 10. Художній світ Василя Барки. Роман «Жовтий князь» (2 год)

Модульна контрольна робота № 3 (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV

Українська драматургія критика і літературознавства художній переклад XX ст. Українська критика і літературознавства у XX ст.

Розвиток художнього перекладу в українській літературі XX ст.

Тема 16. Українська драматургія другої половини XX ст. Загальний огляд. (лекц. 2 год., практи. 2 год.)

Лекція 18. Українська драматургія другої половини XX ст. Загальний огляд. Традиції і новаторство. Морально - етичні аспекти. Філософські мотиви. Оновлення жанру біографічної драми. Драматургія для дітей. Поетична драматургія Михайла Стельмаха. Філософічні мотиви в п'єсах Олександра Левади. Драма «Фауст і смерть». Драматург-побутописець Микола Зарудний. Олекса Коломієць – майстер сатиричної комедії («Фараони», «Санітарний день») і ліричної драми («Планета сподівань», «Голубі олені»). Родинна драма «Дикий Ангел». Родинні драми й комедії Володимира Канівця («Мама збирається заміж», «Віддавали батька в прийми»). Оновлення жанру

біографічної п'єси в творчості Юрія Щербака («Стіна», «Сподіватись!»). «Нова хвиля» в драматургії – Ярослав Стельмах, Ярослав Верещак, Василь Босович.

Практичне заняття 11. Родинні драми й комедії Володимира Канівця. (2 год.)

Тема 17. Творчість Олекси Коломійця. (лекц. 2 год., практи. 2 год.)

Лекція 19. Творчість Олекси Коломійця. Життєвий шлях драматурга. Початок творчості в царині прози. Своєрідність стилю, успіх у глядачів комедії «Фараони». Розвиток комедійних жанрів у творчості драматурга («Санітарний день»). Патріотичні мотиви в драматургії автора («Планета Сперанта», «За дев'ятим порогом»). Ліричні драми О. Коломійця («Голубі олені», «Кравцов», «Срібне павутиння»). Родинна драма «Дикий Ангел». Особливості поетики творів драматурга.

Практичне заняття 12. Драматургія Олекси Коломійця («Фараони», «Голубі олені», «Дикий Ангел»). (2 год)

Тема 18. Драматургія Ярослава Стельмаха. (лекц. 2 год., практи. 2 год.)

Лекція 20. Драматургія Ярослава Стельмаха. Життєвий шлях драматурга. Початок творчості (п'єса «Химера лісового озера»).

П'єси про виховання й родинні стосунки («Шкільна драма», «Привіт, Синичко!», «Гра на клавесині»). Художнє осягнення актуальних суспільних проблем («Запитай колись у трав», «Провінціалки», «Крихітка Цахес» та ін.).

Значення творчості Я. Стельмаха в розвитку новітньої української драматургії.

Практичне заняття 13. Драматургія Ярослава Стельмаха. (2 год.)

Тема 19. Розвиток української критики і літературознавства у ХХ ст. Традиції і новаторство. (лекц. 2 год.)

Лекція 21. Розвиток української критики і літературознавства у ХХ ст. Традиції і новаторство. Утвердження української критики і літературознавства у першій половині ХХ ст. Грунтовність і наукова глибина літературознавчих праць (М. Грушевський, М. Возняк, Л. Білецький, С. Єфремоа, А. Кримський, та ін. Літературно-критична спадщина поетів-неокласиків. Літературознавчі праці Д. Донцова. Занепад літературознавчої думки в Україні в час посилення тоталітарного тиску. Видатні літературознавці діаспори – Д. Чижевський, Ю. Шерех, Ю. Лаврінченко. Українське літературознавство 60-90-х років ХХ ст. (І. Дзюба, Є. Сверстюк, М. Жулинський, Г. Ключек, В. Панченко, М. Ільницький та ін.) .

Тема 20. Українські майстри художнього перекладу ХХ ст. (лекц. 2 год., практи. 2 год.)

Лекція 22. Українські майстри художнього перекладу ХХ ст. Перекладацька спадщина поетів-неокласиків. Борис Тен – інтерпретатор гомерівського епосу. Широчінь творчих зацікавлень поета-перекладача. Феномен Миколи Лукаша, українські версії шедеврів світової літератури. Григорій Кочур – енциклопедист, бездоганний інтерпретатор європейської поезії. Західна й східна поезія в перекладах Василя Мисика. Розвиток перекладацьких традицій визначних майстрів (Андрій Содомора, Юрій Лісняк, Анатолій Перепадя, Михайло Москаленко...).

Практичне заняття 17. Феномен Миколи Лукаша. (2 год.)

Модульна контрольна робота № 4 (2 год.)

6 семестр

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Постмодернізм як художня методологія літератури кінця ХХ – поч. ХХІ ст. Український поетичний авангард кінця ХХ ст. Поетичні літературні угруповання кінця ХХ – початку ХХІ століття

Тема 1. Постмодернізм як художня методологія літератури кінця ХХ – поч. ХХІ ст. (лекц. 2 год.)

Лекція 1. Літературно-мистецьке життя України кінця ХХ – поч. ХХІ століття. Особливості розвитку української літератури. Суспільно-історичні умови для розвитку української літератури на рубежі століть. Зміна характеру розвитку літературного процесу. Типи дискурсів у сучасній українській літературі (модерний, неомодерний, передпостмодерний, постмодерний, феміністичний).

Тема 2. Історичні обставини творення новітньої української літератури. Постмодернізм як мистецько-культурний феномен кінця ХХ – початку ХХІ століття. (лекц. 2 год.)

Лекція 2. Причини виникнення постмодернізму (продукт постіндустріальної «постчорнобильської» епохи). Постмодернізм як художня методологія літератури кінця ХХ – поч. ХХІ ст. Онтологічний, гносеологічний та естетичний вияви постмодерну. Роль у становленні і поширенні постмодернізму концепцій філософів Мішеля Фуко, Жака Дерріда, Ролана Берта, Юлії Крістєвої. Мерло Понті, Мартіна Гайдеггера, літературознавців Тамари Гундорової, Соломії Павличко, Сергія Квіта, та ін. Національна своєрідність творів мистецтва, її вияв у постмодерністському творі. Особливості українського постмодернізму, його спрямування проти негативних явищ в українській культурі та політиці. Провідні естетичні орієнтації сучасної української літератури. Періодизація постмодерного періоду в сучасній

українській літературі. Український постмодернізм в літературознавстві та критиці.

Тема 3. Український поетичний авангард кінця ХХ ст. (лекц. 2 год.)

Лекція 3. Український поетичний авангард кінця ХХ ст. Роль і місце новітньої української літератури в мистецькому освоєнні світу. Основні етапи розвитку українського поетичного авангарду.

Тема 4. Естетика руйнування штампів соціалістичного реалізму у творчості представників угруповань 90-х років ХХ століття. (лекц. 2 год.)

Лекція 4. Естетика руйнування штампів соціалістичного реалізму у творчості представників угруповань 90-х років ХХ століття. Літературні угруповання та об'єднання, їх лідери. Національна спілка письменників України, АУП (Асоціація українських письменників), асоціація «Нова література», «Бу-Ба-Бу», «Нова дегенерація», «Пропала грамота», «Західний вітер», «ЛуГоСад», «500», «Червона Фіра» та ін. кінця ХХ – початку ХХІ століття. Сучасні часописи та альманахи.

Тема 5. Постмодерний дискурс поезії Юрія Андруховича. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 5. Постмодерний дискурс поезії Юрія Андруховича Українська постмодерна поезія. Юрій Андрухович. Збірки «Небо і площі», «Передмістя», «Екзотичні птахи і рослини», «Пісні для мертвого півня». Таємниця назви збірки. Образ півня. Проблема самотності людини у світі, заповненому інформацією. Цикли «Листи в Україну», «Індія».

Практичне заняття 1. Ідейно – жанрові та стильові особливості поезії Юрія Андруховича. (2 год)

Тема 6. Олександр Ірванець – поет, прозаїк, драматург, перекладач. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 6. Олександр Ірванець – поет, прозаїк, драматург, перекладач. Літературне угруповання «Бу-Ба-Бу», його засновники. Новий різновид поезії - поетичне шоу. Архетип ліричного героя у творчості бубабістів. Олександр Ірванець – поет, прозаїк, драматург, перекладач. Політична іронія Олександра Ірванця. Метафізичні тексти «Мій хрест», «Переночуй мене, вишневий саде», «Короткий вірш про кінець світу». Еротичні вірші.

Практичне заняття 2. Карнавальні - провокаційні течії постмодерного дискурсу в поезії Олександра Ірванця. (2 год)

Тема 7. Віктор Неборак. Метафора блязня у текстах Неборака. (лекц. 2 год.)

Лекція 7. Віктор Неборак. Метафора блазня у текстах Неборака. Збірки поезій «Бурштиновий час», «Літаюча голова», та ін. Феномен нового героя-маски в тексті «Лист». Метафора блазня у текстах Неборака.

Тема 8. Поезія Оксани Забужко. Традиції і новаторство. Переклади поетичних текстів європейськими мовами. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 8. Поезія Оксани Забужко. Життєвий шлях письменниці. Поезія. Традиції і новаторство. Збірки «Травневий іній», «Диригент останньої свічки», «Апостол», «Новий закон Архімеда: Вибрані вірші 1980-1998» (оглядово). Життєвий і творчий шлях письменниці. Поетичний доробок. Вірші «Прощання між зірок», «Поскриптум», «Дорогою до дому». Традиції і новаторство в поетичних текстах. Вірш «Попелюшка», його актуальність. Постановка поезій «Попелюшка» і «Пані Мержинська» нью-йоркською групою Yara Arts Group. Моноопера В. Балея «Клітемнестра» на текст (англійський переклад) Оксани Забужко. Переклади поетичних текстів європейськими мовами.

Практичне заняття 3. Поезія Оксани Забужко. Традиції і новаторство. Переклади (2 год)

Тема 9. Сергій Жадан. Особливості поезики ліричних творів Сергія Жадана. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 9. Сергій Жадан. Особливості поезики ліричних творів Сергія Жадана. Огляд поетичних книжок «Цитатник», «Генерал Юда», «Пепсі», «Theveryverybestpoems, psychedelic storie soffightingandotherbull shit», «Балади про війну і відбудову», «Історія культури початку століття». «Цитатник» – збірка вибраного з попередніх самвидавчих поетичних книжок. Політичний вірш «Цитатник» – роздум над змістом власного «я» в контексті історії і культури України. Поезія «Варшава». Образи кордону, порогу, що символізують прагнення руху і неможливість переступити через власну пасивно-консервативну етнопсихологічну детермінованість. Марність спроб вирватися за межі зненавидженого простору. Екзистенційна приреченість героїв бути частиною безсилої й нерухомої України. «Генерал Юда». Алегоричний урбаністичний малюнок. Зрощення образу міста з образом Юди. Основні риси стилю: відкидання народницької поезики; використання прийомів авангарду (екзотизми, епатаж); постмодерні ремінісценції, колажність, інтертекстуальність, іронія; ґрунтовна розробка урбаністики; перевага зорових і дотикових образів.

Практичне заняття 4. Особливості поезики лірики Сергія Жадана. (2 год)

Тема 10. Постмодерний метафоричний світ поезії Ігоря Павлюка. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 10. Ігор Павлюк. Поет, прозаїк, драматург, літературний критик, есеїст, науковець. Шлях у літературу. Огляд поетичних збірок «Острови юності», «Нетутешній вітер», «Голос денного Місяця», «Скляна корчма», «Алергія на вічність», «Бунт свяченої води», «Перевізник мрій», «Чорний льон», «Спас», «Танець Мамає». Зображення внутрішнього світу нашого сучасника у прозових творах «Біографія дерева племені поетів», «Заборонений цвіт», «По́за зоною», «Вирощування алмазів», «Мезозой», «Богоеднання. Переклади творів Ігоря Павлюка, англійською, французькою, польською та ін. мовами).

Практичне заняття 5. Постмодерний сповідальний символізм збірки Ігоря Павлюка «Танець Мамає». (2 год)

Тема 11. Філософський та культурологічний аспект поезії Івана Малковича. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 11. Філософський та культурологічний аспект поезії Івана Малковича. Український поет і видавець, власник і директор видавництва «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА». Віхи життя і творчості. Огляд збірок «Білий камінь» (1984), «Ключ» (1988), «Вірші» (1992), «Із янголом на плечі» (1997), «Вірші на зиму» (2006), «Все поруч» (2010). Духовні обереги поета-лірика. Глибокі роздуми сучасного поета про те, якою повинна бути людина, щоб уберегти себе, своїх близьких, свою мову, душевне багатство від зла. Оптимістичний пафос, віра в перемогу добра.

Практичне заняття 6. Філософський та культурологічний аспект поезії Івана Малковича. (2 год)

Тема 12. Мар'яна Савка, Маріанна Кіяновська. Постмодерний дискурс творчості. Жіноча сучасна поезія. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 12. Мар'яна Савка (збірки «Оголені русла» (1995), «Малюнки на камені» (1998), «Гірка мандрагора» (2002; книга стала лауреатом ІХ Форуму видавців у Львові), «Кохання і війна» – у співавторстві з Маріанною Кіяновською (2002), «Квіти цмину» (2006), «Бостон-джаз» (2008), «Тінь Риби» (2010). Маріанна Кіяновська (збірки «Інкарнація» (1997), «Вінки сонетів» (1999), «Міфотворення» (2000), «Книга Адама» (2004), «Звичайна мова» (2005), «Стежка вздовж ріки» (2008). Богдана Матіяш (Збірки «Непроявлені знімки» (2005), «Розмови з Богом» (2007), «Твої улюблені пси та інші звірі» (2011, 2012) і Дзвінка Матіяш (збірки «Реквієм для листопаду» (2005), «Роман про батьківщину» (2006), «Казки П'ятинки» (2010), «Історії про троянди, дощ і сіль» (2012). Провідні мотиви і образи.

Практичне заняття 7. Мар'яна Савка, Маріанна Кіяновська. Постмодерний дискурс творчості. (2 год)

Тема 13. Художня своєрідність лірики Василя Слапчука. (лекц. 2 год., практи. 2 год.)

Лекція 13. Василь Слапчук – поет, прозаїк, літературний критик. Огляд творчості: книжки «Як довго ця війна тривала», «Гарний настрій», «Йшов їжак бережком», «Зелений ведмедик», «Німа зозуля», «Трикнижжя Явіна: максими і простотаки», «Укол годинниковою стрілкою», «Крапка зсередини», «Політ механічної зозулі над власним гніздом», «Сучок на костурі подорожнього», «Птах з обпаленим крилом», «Солом'яна стріха Вітчизни», «В очікуванні на інквізитора», «Дикі квіти». Збірка віршів «*Навпроти течії трави*». Провідні мотиви воєнної тематики: стан «у-війні» і «по-війні». Нівеляція і руйнування війною всіх морально-етичних цінностей. Символізація таких понять як Вітчизна, зброя, криниця. Любовна та філософська лірика у збірці «*Мовчання адресоване мені*» (1996). Образ жінки як рятівної, але водночас небезпечної сили. Роман «*Сліпий дощ*» (2003). Осучаснена історія покритки. Стосунки героїв зі світом: перехід на його бік, боротьба з ним чи втеча від світу. Переплетіння реальності та містики. Дослідження перебігу і процесу деформації людської особистості на звірячу. Символічні образи роману. Дитяча мудрість хлопчика-філософа.

Практичне заняття 8. Художня своєрідність лірики Василя Слапчука. (2 год)

Тема 14. Сучасна молода поезія України. (лекц. 2 год., практи. 2 год.)

Лекція 14. Метафоричний світ поезії Станіслава Новицького, Катерини Калитко, Ірини Зеленекьої та ін.

Практичне заняття 9. Сучасна молода поезія України. (2 год)

Модульна контрольна робота № 1 (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Постмодерний дискурс новітньої української прози. Розвиток драматургії і театрального мистецтва кінця XX – початку XXI століття

Тема 15. Жанрово-стильова різноманітність новітньої української прози. Прозові школи. (лекц. 2 год., практи. 2 год.)

Лекція 15. Явище експериментальної прози в українській літературі на зламі XX-XXI ст. Апокаліптичне світовідчуття, тяжіння до заперечення й розвінчання. Руйнування радянських комплексів і стереотипів у житті й літературі. Іронія і сарказм. Гра. Пошук нової мови. Показ ворожнечі, безвартості цінностей, що раніше були предметом оспівування, звеличення. Карнавалізація. Маскарад. Очищувальна роль літератури. «Стилістичне розбишацтво».

Практичне заняття 10. Прозова творчість Юрія Андруховича. Роман «Московіада». (2 год)

Тема 16. Жанрово-стильова різноманітність новітньої української прози. Прозові школи (київсько-житомирська (В.Шевчук, Є.Пашковський, В.Медвідь та ін. (лекц. 2 год.)

Лекція 16. Жанрово-стильова різноманітність новітньої української прози. Прозові школи. Валерій Шевчук. Тематично-жанрова різноманітність великої прози: історичний роман-притча («На полі смиренному»), роман-балада («Дім на горі»), роман-триптих («Три листки за вікном»), філософський роман («Птахи з невидимого острова»). Інші твори В.Шевчука(повість «Початок жаху», роман «Юнаки з огненної печі» та ін.). Євген Пашковський. Романи «Безодня», «Щоденний жезл», стаття «Література як злочин». Роман-есеї «Щоденний жезл». Роман «Осінь для ангела» – твір про зайвий інтелектуалізм та його смертоносний вплив на життя. В'ячеслав Медвідь. Романи «Льох», «Кров по соломі», літературні мемуари «Життя і Правда», мала проза, філософська есеїстика. Віддзеркалення епохи з її болями і мукою в романі «Кров по соломі». Роман «Льох». Символічний образ льоху.

Тема 17. Філософське узагальнення теми колективної розплати за гріховні дії батьків, моральне очищення від гріховного божевілля у прозі Олеся Ульяненка. (лекц. 2 год.)

Лекція 17. Філософське узагальнення теми колективної розплати за гріховні дії батьків, моральне очищення від гріховного божевілля у прозі Олеся Ульяненка. Огляд життя і творчості. Традиції російської «чорнушної прози» 80-х років у творчості письменника. Роман «Сталінка». Середовище міського дна. Центральні персонажі роману – бомж Лорд-Іон і злочинець Горік Піскар'юв. Тема Сталіна і сталінщини. Антисупільне спрямування ідеології більшовиків і нехтування загальноприйнятими морально-етичними нормами. Знищення релігійної традиції, віри в Бога як основи морального здоров'я народу. Філософське узагальнення теми колективної розплати за гріховні дії батьків. Моральне очищення від гріховного божевілля.

Тема 18. Український історико-національний дискурс прози Василя Шкляра. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 18. Український історико-національний дискурс прози Василя Шкляра. Роман «Ключ». Проблема трансформації людини під впливом зовнішніх обставин, роль фатуму в нашому житті. Роман «Елементал». Історичні постаті. Самохарактеристика головного героя. Роман «Чорний ворон» – одна з найдраматичніших і найбільш замовчуваних сторінок української історії, боротьба українських повстанців проти окупаційної влади у 1920-х

роках, перша сучасна художня інтерпретація подій Холодного Яру 1920-х років. Історична та художня правда роману. Жанр художньо-документального роману.

Практичне заняття 11. Український історико-національний дискурс роману Василя Шкляра «Чорний Ворон». (2 год)

Тема 19. Антиімперський і постколоніальний дискурси прози Сергія Жадана (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 19. Антиімперський і постколоніальний дискурси прози Сергія Жадана. Огляд прозових книжок «Гімн демократичної молоді», «Anarchy in the UKR». «Біг Мак» (2003) – збірка шести новел. Романи «Депеш Мод», «Ворошиловград», «Месопотамія», «Інтернат» та інших. Відсутність кульмінації і розв'язки. Проблеми втрати телічності, питання сенсу існування, ціни зруйнованих ідеалів.

Практичне заняття 12. Сергій Жадан. Роман «Ворошиловград». (2 год)

Тема 20. Львівсько-франківська (галицько-станіславська) прозова школа (Т.Прохасько, Ю.Іздрик, С.Процюк та ін.). (лекц. 2 год.)

Лекція 20. Тарас Прохасько. Тарас Прохасько – один із наймолодших представників «станіславського феномену». Збірка «Лексикон таємних знань». Нові теми і нові контексти оповідань. Щоденникові записи «Спалахи літа»; філософський трактат «Некрополь»; «Довкола озера». Оповідання «Від чуття при сутності». Тоніка розповіді в оповіданнях Тараса Прохаська. Містичність прози. Актуальність проблем, порушених в оповіданнях збірки «Лексикон таємних знань».

Юрко Іздрик. Один із творців станіславського феномену. Огляд збірок «Острів КРК», «Воццек», «Подвійний Леон», «ТАКЕ», «Флешка-2GB». Інтертекстуальність творів. Роман «Воццек» – візитна карточка прозаїка. Мотиви любові, ревності, божевілля, злочину. Історія його хвороби, діагноз. Роман «Подвійний Леон». Тема алкоголю й алкоголізму в романі. Автобіографізм образів Воццека і Леона.

Степан Процюк. Огляд поетичних збірок «На вістрі двох правд», «Апологетика на світанку», «Завжди і ніколи». Прозові твори письменника: книжки «Переступ у вакуумі», «Шибениця для ніжності», «Серафими і мізантропи», романи «Інфекція», «Тотем». Повість «Репортаж із царства нелюбові» (2001). Авторське жанрове визначення – екзистенційна мелодрама.

Тема 21. Феміністичний дискурс сучасної української прози. Проза Оксани Забужко. (лекц. 2 год.)

Лекція 21. Оксана Забужко. Проза, дослідницькі студії та есеїстика. Роман «Польові дослідження з українського сексу» (оглядово). Збірка прози «Сестро,

сестро». Роман «Польові дослідження з українського сексу» – «драматична і захоплююча історія боротьби за право бути жінкою, бути вільною особистістю у вільній країні...», перший український роман, що здобув визнання за межами України. Зарубіжна та українська критика «Про польові дослідження...» («Хай буде соромно тому, хто погано про це подумає» (автор). Фемінізм у зарубіжній та українській літературі. Збірка прози «Сестро, сестро» – книжка-самоантологія. Оповідання «Сестро, сестро», особливості жанру твору. Тема, проблематика. Узагальнення життя через призму дитячої і сформованої жіночої свідомості. Образ «кагебіста». Роль мови для характеристики персонажа. Інші оповідання збірки. Повість «Казка про калинову сопілку». Фольклорно-міфологічні джерела.

Тема 22. Постмодерний дискурс прози Марії Матіос. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 22. Постмодерний дискурс прози Марії Матіос. Жанрово-стильове розмаїття творчості письменниці. Поетичні збірки «Жіночий аркан», «На Миколая», «Десять дек морозної води», «Сад нетерпіння», «Вогонь живиці», «З трави і листя»; прозові книжки «Життя коротке», «Нація», «Бульварний роман», «Містер і місіс Ю-Ко в країні укрів». «Фуршет від Марії Матіос» – постмодерне поєднання кулінарної книги та мелодраматичних історій. Роман «Солодка Даруся». Розповідь про нещадні жорна історії, невитравне людське зло і незнищенне добро. Проблеми роману: загальнолюдські; філософські; політичні (держава і народ); соціальні; морально-етичні. Трагедія Дарусі – трагедія України. Збірка новел «Нація. Одкровення». Два цикли – «Апокаліпсис» й «Одкровення». Новели «Юр'яна і Довгопол», «Вставайте, мамко...», «Дванадцять службів», «Не плачте за мною ніколи...». Жанровий і концептуальний сенс новел. Цикл «Апокаліпсис». Буковинське життя-буття. Побутові, психологічні, духовні реалії у новелах

Практичне заняття 13. Філософські, культурологічні та соціологічні аспекти роману Марії Матіос «Солодка Даруся». (2 год)

Тема 23. Жанрово-стильові особливості прози Галини Тарасюк, Галини Вдовиченко, Лесі Степовички, Валентини Мастерової (огляд). (лекц. 4 год., практ. 2 год.)

Лекція 23-24. Життєвий і творчий шлях Галини Тарасюк. Рання творчість письменниці. (Зб. віршів «Смерековий міст», «Множина» та ін., «маленькі романи» «Любов і гріх Марії Магдалини», «Щаслива Дарочка», «Смерть – сестра моєї самотності» та ін.). Зображення абсурду сучасного життя у романі «Мій третій і останній шлюб». Українська дияволіада Галини Тарасюк («Гаспид і

Маргарита», «Покоївка», «Блудниця вавилонська»). Творчість Галини Тарасюк у сучасній критиці.

Практичне заняття 14. Жанрово-стильові особливості роману Галини Тарасюк «Гаспид і Маргарита». (2 год)

Тема 24. Жанрова специфіка прози Євгенії Кононенко. (лекц. 2 год.)

Лекція 25. Євгенія Кононенко. Огляд життя і творчості. Книжки «Колосальний сюжет», «Повії теж виходять заміж». Оповідання про сучасну жінку та її проблеми. Відтворення психології жінки в час великих суспільних змін. «Елегія про старість». Драматизм самотності. Проблеми вдячності, виховання і морального вибору. Огляд романів «Зрада», «Ностальгія», «Нема раю на землі». Роман «Імітація» (2001) як приклад української масової літератури. Детективна фабула – нагода поговорити про сенс життя. Точний аналіз духовної атмосфери нашої доби: імітація соціально-економічних реформ, західної допомоги і доброчинності, побудови індустріального суспільства, імітація самого життя.

Тема 25. Літературний андеграунд за тоталітарних умов. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 26. Київська іронічна школа Творчість письменників київської іронічної школи: В. Діброва, Б. Жолдака, Л. Подерв'янського, Ю. Винничука (огляд). Богдан Жолдак. Віхи життя і творчості. Огляд прозових книжок «Спокуси», «Яловичина», «Як собака під танк», «Бог буває: DriveStories», «Антиклімакс», повістей «Лицарська здобич», «Той, хто». Збірка оповідань «Топінамбур, сину». «Комунальний реалізм» як манера письма. Використання суржику. Засоби творення іронічного. Чорний гумор. Критика українського чоловіцтва («Столична мить», «Закаблуки»)

Практичне заняття 15. Богдан Жолдак як один з найяскравіших представників українського ітературного андеграунду за тоталітарних умов. (2 год)

Тема 26. Проблема масової літератури в Україні кінця ХХ – початку ХХІ століття. Фентезі як жанр фантастичної літератури. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 27. Проблема масової літератури в Україні кінця ХХ – початку ХХІ століття. (Василь Кожелянко, Любко Дереш, Ірена Карпа, Таня Малярчук та ін.) Любко Дереш. Проблема авторства роману «Культ». Огляд романів «Культ», «Архе», «Намір!». Роман «Поклоніння ящірці». Використання прийомів голлівудського трилера. Життя і проблеми підлітків. Образ сучасного українського села у прозі Люко Дашвар (романи «Село не люди», «Молоко з кров'ю», «Рай. Центр», «Мати все», та ін.)

Практичне заняття 16. Творчість Сергія і Марини Дяченків. (2 год)

Тема 27. Сучасний український детектив. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 28. Сучасний український детектив (Андрій Кокотюха, Ірен Роздобудько та ін). Популярність жанру детективу та містичного триллера в сучасній українській літературі. Поетика та композиція романів Андрія Кокотюхи «Шлюбні ігрища жаб», «Пригоди сентиментального гангстера», «Нейтральна територія». Сюжетно – композиційні особливості детективів Ірен Роздобудько «Пастка для жар-птиці» та «Останній діамант міледі». Ірен Роздобудько.

Практичне заняття 17. Сюжетно – композиційні особливості детективів Ірен Роздобудько «Пастка для жар-птиці» та «Останній діамант міледі». (2 год)

Тема 28. Постмодерний дискурс сучасної української драматургії кінця ХХ – ХХІ століття. Українська література кінця ХХ – поч. ХХІ ст. у сучасному. (лекц. 3 год., практ. 3 год.)

Лекція 29. Постмодерний дискурс сучасної української драматургії кінця ХХ – ХХІ століття (Ярослав Стельмах, Богдан Стельмах, Неда Неждана, Олександр Ірванець, Дмитро Кешеля, Юрій Винничук, та ін.) «Реаліті-шоу» від Неди Нежданої (п'єса «Самогубство самотності»). Антології молоді драматургії «У чеканні театру» (1998), «У пошуках театру». Біографічний канон у сучасній українській драматургії (О.Миколайчук «Ассо та Піаф», «Оноре, а де Бальзак»). «Відверта» драматургія Леся Подерв'янського.

Ярослав Стельмах. Короткі відомості прописьменника та його твори. Переосмислення канону драматургічного персонажа у ранніх п'єсах Я. Стельмаха: від деперсоналізації до екзистенції. Аналіз ранніх п'єс «Шкільна драма» (інша назва – «Драма в учительській») та «Привіт, Синичко!..». Передумови занепаду моральних орієнтирів особистості – «совка», витоки духовної пасивності сучасників молодого письменника-аналітика.

Практичне заняття 18. Постмодерний дискурс сучасної української драматургії кінця ХХ – ХХІ століття. “Реаліті-шоу” від Неди Нежданої (п'єса “Самогубство самотності”). (2 год)

Практичне заняття 19. Українська література кінця ХХ – поч. ХХІ ст. у сучасному літературознавстві. (2 год)

Модульна контрольна робота № 2 (2 год.)

Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семинарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота
1 семестр								
Модуль 1								
Змістовий модуль I.								
<i>Давня українська література. Зародження української літератури. Біблія. Література Київської Русі (огляд)</i>								
1.	<i>Вступ. Зародження української літератури. "Велесова книга". Література Київської Русі (огляд).</i>	6	4	2	2	-	-	2
2.	<i>Перекладна література Київської Русі.</i>	6	4	2	2	-	-	2
3.	<i>Біблія як книга Божя. Старий Заповіт.</i>	6	4	2	2	-	-	2
4.	<i>Біблія. Новий Заповіт. Біблійні сюжети в українській та світовій літературі.</i>	6	4	2	2	-	-	2
5.	<i>Оригінальна література Київської Русі. . Дидактичне та урочисте красномовство. Ораторсько-проповідницька й агіографічна проза.</i>	8	4	2	2	-	-	4
6.	<i>«Повість минулих літ» .Генезис, редакції й списки «Повісті...».</i>	6	4	2	2	-	-	2
7.	<i>«Слово о полку Ігоревім». Поетика твору.</i>	6	4	2	2	-	-	2
8.	<i>Модульна контрольна робота № 1.</i>	2	2	-	2	-	-	-
	Разом	46	30	14	16	-	-	16
Змістовий модуль II.								
<i>Полемічна література кінця XVI – першої половини XVII століття. Українська поезія і драматургія Раннього Бароко (кінець XVI – 20-ті роки XVII століття) та Зрілого Бароко (30-ті роки XVII – 10-ті роки XVIII століття). Козацькі літописи.</i>								
9.	<i>Літературна полеміка кінця XV – початку XVII ст.</i>	6	4	2	2	-	-	2
10.	<i>Творчість Івана Вишенського.</i>	6	4	2	2	-	-	2
11.	<i>Раннє Бароко (кінець XVI ст. – 20-і роки XVII століття).</i>	6	4	2	2	-	-	2
12.	<i>Панегірична поезія. Шкільна драма.</i>	6	4	2	2	-	-	2
13.	<i>Козацькі літописи – самобутнє явище національної культури, ідеології та літератури. «Літопис Самовидця».</i>	6	4	2	2	-	-	2

14.	<i>Літописи Григорія Грабянки та Самійла Величка.</i>	6	4	2	2	-	-	2
15.	<i>«Історія русів»” як підсумок розвитку барокової історіографії.</i>	4	4	2	2	-	-	-
16.	<i>Модульна контрольна робота № 2.</i>	2	2	-	2	-	-	-
	Разом	42	30	14	16	-	-	12
Змістовий модуль III.								
Давня українська література Розвиток української драми, прози і поезії в добу Пізнього Бароко (20–90-ті роки XVIII століття) Творча спадщина Григорія Сковороди як зразок літератури «високого» бароко								
17.	<i>Література Пізнього Бароко (20-90 роки XVIII століття).</i>	6	4	2	2	-	-	2
18.	<i>Вертепна драма. І. Франко – дослідник вертепу.</i>	6	4	2	2	-	-	2
19.	<i>Творча спадщина Григорія Сковороди як зразок літератури «високого» бароко. Поетична збірка «Сад божественних пісень».</i>	6	4	2	2	-	-	2
20.	<i>Філософська проза Григорія Сковороди.</i>	8	4	2	2	-	-	4
21.	<i>Байки Григорія Сковороди.</i>	4	2	2	-	-	-	2
22.	<i>Модульна контрольна робота № 3.</i>	2	2	-	2	-	-	-
	Разом	32	20	10	10	-	-	12
	Разом за навчальним планом	120	80	38	42	-	-	40
2 семестр								
Модуль 2								
Змістовий модуль I.								
Становлення нової української літератури. Літературний процес перших десятиліть XIX ст.								
23.	<i>Становлення і розвиток української літератури нової доби: кінця XVIII – 60-х років XIX ст.</i>	6	4	2	2	-	-	2
24.	<i>Котляревський Іван Петрович (1769 – 1838).</i>	6	4	2	2	-	-	2
25.	<i>Квітка-Основ'яненко Григорій Федорович (1778 – 1843).</i>	6	4	2	2	-	-	2
26.	<i>Гулак-Артемівський Петро Петрович (1790 – 1865)</i>	6	4	2	2	-	-	2
27.	<i>Гребінка Євген Павлович (1817 – 1848).</i>	4	2	2	-	-	-	2
28.	<i>Модульна контрольна робота № 1.</i>	2	2	-	2	-	-	-
	Разом	30	22	10	10	-	-	10
Змістовий модуль II.								
Український романтизм								
29.	<i>Художній світ українського романтизму.</i>	6	4	2	2	-	-	2

30.	«Руська трійця».	6	4	2	2	-	-	2
31.	Костомаров Микола Іванович (1817 – 1885).	6	4	2	2	-	-	2
32.	Куліш Пантелеймон Олександрович (1819 – 1897).	6	4	2	2	-	-	2
33.	Вілінська Марія Олександрівна (Марко Вовчок) (1833-1907).	6	4	2	2	-	-	2
34.	Глібов Леонід Іванович (1827-1893).	6	4	2	2	-	-	2
35.	Свидницький Анатолій Патрикійович (1834-1871).	6	4	2	2	-	-	2
36.	Руданський Степан Васильович (1834-1873)	6	4	2	2	-	-	2
37.	Федькович Юрій-Осип-Домінік (1834-1888) підприємства	4	2	2	-	-	-	2
38.	Модульна контрольна робота № 2.	2	2	-	2	-	-	-
	Разом	54	36	18	18	-	-	18
Змістовий модуль III.								
Шевченко Тарас Григорович - класик української літератури, мислитель, символ української духовності								
39.	Тарас Шевченко. Життєвий і творчий шлях.	8	6	4	2	-	-	2
40.	Тарас Шевченко. Ранній період творчості: 1837–1843 .	14	10	6	4	-	-	4
41.	Тарас Шевченко. Другий період творчості: 1843–1847 рр.; період «три літа»: 1843–1845 рр. до	14	10	6	4	-	-	4
42.	Тарас Шевченко. Період заслання: 1847–1857 рр.	10	8	4	4	-	-	2
43.	Останній період творчості Тараса Шевченка (1857–1861 рр.).	14	10	6	4	-	-	4
44.	Роль і значення творчості Тараса Шевченка для розвитку історії української літератури.	4	3	2	1	-	-	1
45.	Модульна контрольна робота № 3.	2	2	-	2	-	-	-
	Разом	66	49	28	21	-	-	17
Модуль 2								
	<i>ІНДЗ</i>							
	Разом за навчальним планом	150	195	56	49	-	-	45
3 семестр								
Модуль 3								
Змістовий модуль I.								
Літературний процес другої половини XIX – початку XX століття.								
Реалістична українська проза								

46.	<i>Суспільно-історичний контекст становлення й розвитку реалізму другої пол. XIX ст.</i>	3	2	2	-	-	-	1
47.	<i>Реалізм як літературно-мистецький напрям у європейській та українській літературі.</i>	3	2	2	-	-	-	1
48.	<i>Іван Нечуй-Левицький (1838-1918).</i>	7	6	2	4	-	-	1
49.	<i>Панас Мирний (Панас Рудченко) (1849-1920).</i>	6	4	4	-	-	-	2
50.	<i>Борис Грінченко (1863-1910).</i>	4	2	-	2	-	-	2
51.	<i>Олена Пчілка (1849 - 1930) Українська феміністична проза 70-90-х рр. XIX ст.</i>	3	2	2	-	-	-	1
52.	<i>Іван Франко (1856-1916).</i>	10	8	4	4	-	-	2
53.	<i>Модульна контрольна робота № 1.</i>	2	2	-	2	-	-	-
	Разом	38	28	16	12	-	-	10
Змістовий модуль II. Драматургія і театр другої пол. XIX ст.								
54.	<i>Загальна характеристика суспільно-політичного і культурного життя України.</i>	4	2	2	-	-	-	2
55.	<i>«Театр корифеїв». Родина Тобілевичів і український театр.</i>	15	10	2	8	-	-	5
56.	<i>Роль професійного театру у розвитку української національної культури.</i>	7	4	4	-	-	-	3
57.	<i>Модульна контрольна робота № 2.</i>	2	2	-	2	-	-	-
	Разом	28	18	8	10	-	-	10
Змістовий модуль III. Література I пол. XX ст.								
58.	<i>Загальна характеристика суспільно-політичного і культурного життя України кінця XIX – початку XX століття.</i>	5	4	4	-	-	-	1
59.	<i>Творчість представників «Покутської трійці».</i>	9	8	2	6	-	-	1
60.	<i>Михайло Коцюбинський. Загальна характеристика творчості.</i>	5	4	2	2	-	-	1
61.	<i>Ольга Кобилянська (1863-1942). Загальний огляд творчості.</i>	5	4	2	2	-	-	1
62.	<i>Традиції та новаторство у творчості Архипа Тесленка та Степана Васильченка.</i>	2	2	2	-	-	-	-
63.	<i>Володимир Винниченко (1880-1951). Загальний огляд творчості.</i>	3	2	2	-	-	-	1

64.	Модульна контрольна робота № 3.	2	2	-	2	-	-	-
	Разом	31	26	14	12	-	-	5
Змістовий модуль IV.								
Образне слово поетичного модернізму								
65.	Стильові особливості українського поетичного модернізму.	2	2	2	-	-	-	-
66.	Леся Українка (Лариса Петрівна Косач-Квітка) (1871 – 1913).	7	6	2	4	-	-	1
67.	Розвиток українського символізму в кінці XIX – на початку XX століття.	3	3	3	-	-	-	1
68.	«Молода Муза» (1907 - 1909) - перша львівська львівська богема: письменники-модерністи на початку XX ст.	3	2	2	-	-	-	1
69.	Микола Вороний (1871-1938).	3	2	-	2	-	-	1
70.	Олександр Олесь (1878 - 1944).	3	2	-	2			1
71.	Модульна контрольна робота № 4.	2	2	-	2	-	-	-
	Разом	23	18	8	10	-	-	5
	Разом за навчальним планом	120	90	46	44	-	-	30
4 семестр								
Модуль 4								
Змістовий модуль I.								
Відродження української літератури 10-30-х рр. XX ст.								
Українська поезія I половини XX століття								
72.	Літературний процес 10-30-х років.	7	4	2	2	-	-	3
73.	Українська поезія I половини XX століття.	7	4	2	2	-	-	3
74.	Український неокласицизм.	7	4	2	2	-	-	3
75.	Володимир Сосюра(1898-1965).	5	2	-	2	-	-	3
76.	Євген Плужник (1898-1936).	5	2	2	-	-	-	3
77.	Богдан-Ігор Антонич (1909-1937).	5	2	2	-	-	-	3
78.	Поети «празької школи».	7	4	4	-	-	-	3
79.	Модульна контрольна робота № 1.	2	2		2	-	-	-
	Разом	45	24	14	10	-	-	21
Змістовий модуль II.								
Модерністський наратив української прози та драматургії 10-30-х років XX ст.								
80.	Нова українська проза 10-30-х років XX ст.	19	12	8	4	-	-	7
81.	Новаторство драматургії 10-30-х років XX ст.	13	6	4	2	-	-	7
82.	Особливості літературного процесу 40-50-х років XX століття.	11	4	2	2	-	-	7
83.	Модульна контрольна робота № 2.	1	1	-	1	-	-	-

	<i>Разом</i>	45	24	14	10	-	-	21
	<i>Разом за навчальним планом</i>	90	48	28	20	-	-	42
5 семестр								
Модуль 5								
Змістовий модуль I.								
<i>Українське літературне шістдесятництво як культурно - естетичний феноен: культурно - історичні витоки, світоглядні та естетичні засади</i>								
<i>Творчість поетів-шістдесятників</i>								
84.	<i>Українське літературне шістдесятництво як культурно - естетичний феноен: культурно - історичні витоки, світоглядні та естетичні засади.</i>	6	2	2	-	-	-	2
85.	<i>Творчість поетів-шістдесятників. Загальна характеристика. Патріотичні мотиви лірики Василя Симоненка.</i>	6	2	2	-	-	-	2
86.	<i>Поетичний світ Дмитра Павличка.</i>	4	4	2	2	-	-	-
87.	<i>Микола Вінграновський - поет, сценарист, актор і кінорежисер.</i>	4	2	2	-	-	-	2
88.	<i>Ліна Костенко – майстер лірики та поетичного епосу.</i>	4	2	2	-	-	-	2
89.	<i>Історичний роман у віршах «Маруся Чурай».</i>	4	4	2	2	-	-	-
90.	<i>Василь Стус – поет і правозахисник.</i>	6	4	2	2	-	-	2
91.	<i>Модульна контрольна робота № 1</i>	2	2	-	2	-	-	-
	<i>Разом</i>	32	22	14	8	-	-	10
Змістовий модуль II.								
<i>Розвиток української прози в другій половині XX ст.</i>								
92.	<i>Тематичні й жанрово-стильові пошуки української прози повоєнних десятиліть. Загальна характеристика Творчість прозаїків-шістдесятників.</i>	4	2	2	-	-	-	2
93.	<i>Жанрова-стильова своєрідність прози Валерія Шевчука.</i>	6	4	2	2	-	-	2
94.	<i>Розвиток жанру історичного роману в українській літературі другої половини XX ст.</i>	6	4	2	2	-	-	2
95.	<i>Михайло Стельмах та Олесь Гончар - творці української епопеї XX ст.</i>	6	4	2	2	-	-	2
96.	<i>Проза Григора Тютюнника.</i>	6	4	2	2	-	-	2
97.	<i>Модульна контрольна робота № 2</i>	2	2	-	2	-	-	-
	<i>Разом</i>	30	20	10	10			10
Змістовий модуль III.								

Література української діаспори другої половини ХХ ст..							
98.	<i>Особливості розвитку української культури та літератури в зарубіжжі другої половини ХХ ст.</i>	4	2	2	-	-	2
99.	<i>Нью-Йоркська школа поетів.</i>	4	2	2	-	-	2
100	<i>Життя і творчість Івана Багряного.</i>	6	4	2	2	-	2
101	<i>Проза Уласа Самчука.</i>	6	4	2	2	-	2
102	<i>Художній світ Василя Барки.</i>	6	4	2	2	-	2
103	<i>Модульна контрольна робота № 3</i>	2	2	-	2	-	-
	<i>Разом</i>	28	18	10	8	-	10
Змістовий модуль ІV.							
Українська драматургія критика і літературознавства художній переклад ХХ ст. Українська критика і літературознавства у ХХ ст. Розвиток художнього перекладу в українській літературі ХХ ст.							
104	<i>Українська драматургія другої половини ХХ ст. Загальний огляд.</i>	6	4	2	2	-	2
105	<i>Творчість Олекси Коломійця.</i>	6	4	2	2	-	2
106	<i>Драматургія Ярослава Стельмаха.</i>	6	4	2	2	-	2
107	<i>Розвиток української критики і літературознавства у ХХ ст. Традиції і новаторство.</i>	4	2	2	-	-	2
108	<i>Українські майстри художнього перекладу ХХ ст.</i>	6	4	2	2	-	2
109	<i>Модульна контрольна робота № 4</i>	2	2	-	2	-	-
	<i>Разом</i>	30	20	10	10	-	10
	Разом за навчальним планом	120	80	44	36	-	40
6 семестр							
Модуль 6							
Змістовий модуль І.							
Постмодернізм як художня методологія літератури кінця ХХ – поч. ХХІ ст. Український поетичний авангард кінця ХХ ст. Поетичні літературні угруповання кінця ХХ – початку ХХІ століття							
110	<i>Постмодернізм як художня методологія літератури кінця ХХ – поч. ХХІ ст.</i>	2	2	2	-	-	-
111	<i>Історичні обставини творення новітньої української літератури.</i>	2	2	2	-	-	-
112	<i>Естетика руйнування штампів соціалістичного реалізму у творчості представників угруповань 90-х років ХХ століття.</i>	2	2	2	-	-	-
113	<i>Постмодерний дискурс поезії Юрія Андруховича.</i>	4	2	2	-	-	2
114	<i>Олександр Ірванець – поет, прозаїк,</i>	6	4	2	2	-	2

	<i>драматург, перекладач.</i>							
115	<i>Віктор Неборак. Метафора блазня у текстах Неборака.</i>	6	4	2	2	-	-	2
116	<i>Поезія Оксани Забужко. Традиції і новаторство. Переклади поетичних текстів європейськими мовами.</i>	4	2	2	-	-	-	2
117	<i>Сергій Жадан. Особливості поезики ліричних творів.</i>	6	4	2	2	-	-	2
118	<i>Постмодерний метафоричний світ поезії Ігоря Павлюка.</i>	6	4	2	2	-	-	2
119	<i>Філософський та культурологічний аспект поезії Івана Малковича.</i>	6	4	2	2	-	-	2
120	<i>Мар'яна Савка, Маріянна Кіяновська. Постмодерний дискурс творчості.</i>	6	4	2	2	-	-	2
121	<i>Художня своєрідність лірики Василя Сланчука.</i>	6	4	2	2	-	-	2
122	<i>Сучасна молода поезія України.</i>	8	6	3	3	-	-	2
123	<i>Модульна контрольна робота № 1</i>	2	2	-	2	-	-	-
	Разом	74	52	31	21	-	-	22

Змістовий модуль II.

Постмодерний дискурс новітньої української прози. Розвиток драматургії і театрального мистецтва кінця XX – початку XXI століття

124	<i>Жанрово-стильова різноманітність новітньої української прози. Прозові школи.</i>	4	2	2	-	-	-	2
125	<i>Прозові школи (київсько-житомирська: В.Шевчук, Є.Пашковський, В.Медвідь та ін.</i>	6	4	2	2	-	-	2
126	<i>Філософське узагальнення теми колективної розплати за гріховні дії батьків, моральне очищення від гріховного божевілля у прозі Олесья Ульяненка.</i>	6	2	2	-	-	-	2
127	<i>Український історико-національний дискурс прози Василя Шкляра.</i>	6	4	2	2	-	-	2
128	<i>Антиімперський і постколоніальний дискурси прози Сергія Жадана.</i>	6	4	2	2	-	-	2
129	<i>Львівсько-франківська (галицько-станіславська): Т.Прохасько, Ю.Іздрик, С.Процюк та ін.).</i>	6	2	2	-	-	-	2
130	<i>Феміністичний дискурс сучасної української прози. Проза Оксани Забужко.</i>	6	4	2	2			2
131	<i>Постмодерний дискурс прози Марії</i>	6	4	2	2	-	-	2

	<i>Матіос.</i>							
132	<i>Жанрово-стильові особливості прози Галини Тарасюк, Галини Вдовиченко, Лесі Степовички, Валентини Мастерової.</i>	8	6	4	2	-	-	2
133	<i>Жанрова специфіка прози Євгенії Кононенко.</i>	3	2	2	-	-	-	1
134	<i>Літературний андеграунд за тоталітарних умов. Київська іронічна школа.</i>	5	4	2	2	-	-	1
135	<i>Проблема масової літератури в Україні кінця ХХ – початку ХХІ століття. Фентезі як жанр фантастичної літератури.</i>	5	4	2	2	-	-	1
136	<i>Сучасний український детектив. Ірен Роздобудько.</i>	5	4	2	2	-	-	1
137	<i>Постмодерний дискурс сучасної української драматургії кінця ХХ – ХХІ століття.</i>	8	7	3	4	-	-	1
138	<i>Модульна контрольна робота № 2.</i>	2	2	-	2	-	-	-
	Разом	76	53	31	22			23
	Разом за навчальним планом	150	105	62	43			45
	Всього	750	508	274	234	-	-	242

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	1 семестр Змістовий модуль № 1 <i>«Велесова книга» - пам'ятка праукраїнської культури.</i>	2
2.	<i>Перекладна література як частина художнього спадку Київської Русі.</i>	2
3.	<i>Біблія як пам'ятка світової культури. Старий Заповіт.</i>	2
4.	<i>Біблія. Новий Заповіт.</i>	2
5.	<i>Оригінальна література Київської Русі. «Повчання дітям» Володимира Мономаха.</i>	2
6.	<i>«Повість минулих літ».</i>	2
7.	<i>«Слово о полку Ігоревім». Українські переклади й переспіви «Слова...».</i>	2
8.	<i>Модульна контрольна робота № 1.</i>	2
9.	Змістовий модуль № 2 <i>Полемічна література кінця ХVІ – першої половини ХVІІ століття.</i>	2
10.	<i>Образ письменника-полеміста в поемі «Іван Вишенський» І. Франка.</i>	2

11.	<i>Віршована література епохи Бароко (кінець XVI – кінець XVIII століття).</i>	2
12.	<i>Шкільна драма. Інтермедії.</i>	2
13.	<i>«Літопис Самовидця».</i>	2
14.	<i>Літописи Григорія Грабянки та Самійла Величка.</i>	2
15.	<i>«Історія русів».</i>	2
16.	<i>Модульна контрольна робота № 2.</i>	2
17.	Змістовий модуль № 3 <i>Драматургія пізнього Бароко Драма «Милість Божя»</i>	2
18.	<i>Вертепна драма. Творчість мандрівних дяків.</i>	2
19.	<i>Художній особливості поетичної збірки «Сад божественних пісень».</i>	2
20.	<i>Діалоги Григорія Сковороди.</i>	2
21.	<i>Модульна контрольна робота № 3.</i>	2
22.	2 семестр Змістовий модуль № 1 <i>Становлення і розвиток української літератури нової доби: кінця XVIII – 60-х років XIX ст.</i>	2
23.	<i>Поєма Івана Котляревського "Енеїда" - перший твір нової української літератури.</i>	2
24.	<i>Сентиментально - реалістична повість Григорія Квітки - Основ"яненка «Маруся».</i>	2
25.	<i>Розвиток жанру байки у творчості Петра Гулака – Артемовського.</i>	2
26.	<i>Література бароко в Англії. Д. Мільтон.</i>	2
27.	<i>Модульна контрольна робота № 1.</i>	2
28.	Змістовий модуль № 2 <i>Тематично-стильові течії українського романтизму та їх представники. (Левко Боровиковський, Амвросій Метлинський, Віктор Забіла та ін.).</i>	2
29.	<i>«Руська трійця» і відродження культурно-літературного життя на західноукраїнських землях.</i>	2
30.	<i>Драматургія Миколи Костомарова (романтичні драми «Переяславська ніч», «Сава Чалий»).</i>	2
31.	<i>Історичний роман Пантелеймона Куліша «Чорна рада».</i>	2
32.	<i>«Народні оповідання» Марка Вовчка.</i>	2
33.	<i>Проблематика і художня своєрідність байок Леоніда Глібова.</i>	2
34.	<i>Соціальні та автобіографічні мотиви роману роману Анатолія Свидницького «Люборацькі».</i>	2
35.	<i>Співомовки та ліричні твори Степана Руданського: тематичні цикли, образ оповідача.</i>	2
36.	<i>Модульна контрольна робота № 2.</i>	2
37.	Змістовий модуль № 3 <i>Тарас Шевченко – художник.</i>	2

38.	<i>Драма Тараса Шевченка «Назар Стодоля».</i>	2
39.	<i>Тарас Шевченко. Героїко-історична поема «Гайдамаки».</i>	2
40.	<i>Тарас Шевченко. Історіософсько-політична поема «Сон».</i>	2
41.	<i>Тарас Шевченко Віриш-роздум «Кавказ. Послання Т. Шевченка «І мертвим, і живим, і ненарожденним землякам моїм в Україні і не в Україні моє дружнє посланіє».</i>	2
42.	<i>Тарас Шевченко. Цикл «В казематі».</i>	2
43.	<i>Тарас Шевченко.«Щоденник» – документ суспільно-політичних та ідейно-естетичних поглядів Т. Шевченка.</i>	2
44.	<i>Нове ідейно-художнє піднесення у творчості Тараса Шевченка («Неофіти», «Юродивий», «Я не нездужаю...»).</i>	2
45.	<i>Тарас Шевченко . «Ісаія. Глава 35», «І Архімед, і Галілей...»).</i> <i>Гуманізм і загальнолюдське у поемі «Марія».</i>	2
46.	<i>Роль і значення творчості Тараса Шевченка для розвитку історії української літератури.</i>	2
47.	<i>Модульна контрольна робота № 3.</i>	2
48.	3 семестр Змістовий модуль № 1 <i>Іван Нечуй-Левицький. Твори періоду найбільшого розквіту художника-реаліста. Повісті «Микола Джеря», «Кайдашева сім'я».</i>	2
49.	<i>Іван Нечуй-Левицький. Романтичні й реалістичні тенденції у творах на історичну тематику «Князь Єремія Вишневецький», «Гетьман Іван Виговський».</i>	2
50.	<i>Борис Грінченко. Прозовий доробок письменника. . Дилогія «Серед темної ночі», «Під тихими вербами».</i>	2
51.	<i>Іван Франко. Художні відкриття письменника у прозі («Перехресні стежки», «Борислав сміється»)</i>	2
52.	<i>Іван Франко. Роль І. Франка у розвитку драматургії і театру («Украдене щастя»)</i>	2
53.	<i>Модульна контрольна робота № 1.</i>	2
54.	Змістовий модуль № 2 <i>Михайло Старицький. Новаторство Михайла Старицького у розробці історичної тематики («Богдан Хмельницький», «Оборона Буші».</i>	2
55.	<i>Марко Кропивницький. Зображення процесу розвитку сільського буржуа в драмах «Глитай, або ж павук».</i>	2
56.	<i>Іван Карпенко-Карий. Жанрова природа та художня специфіка соціальних комедій («Сто тисяч», «Хазяїн», («Мартин Боруля»).</i>	2
57.	<i>Іван Карпенко-Карий. Утвердження історичної трагедії в кінці XIX ст. («Сава Чалий»).</i>	2

58.	<i>Модульна контрольна робота № 2.</i>	2
59.	Змістовий модуль № 3 <i>Василь Стефаник. Проблематика та художні особливості експресіоністських новел («Кленові листки», «Катруся», «Шкода», «Лесева фамілія», «Новина» та ін). Мотив соціального та національного визволення, возз'єднання українського народу («Марія»).</i>	2
60.	<i>Галицьке село в зображенні Леся Мартовича.</i>	2
61.	<i>Неоромантична модель гуцульського світу в новелах Марка Черемшини.</i>	2
62.	<i>Михайло Коцюбинський. Специфіка психологічного імпресіонізму письменника («На камені», «Цвіт яблуні», «Невідомий», «Intermezzo»).</i>	2
63.	<i>Ольга Кобилянська. Повість «Земля» як зразок синкретичної стильової інтерпретації «вічної» теми.</i>	2
64.	<i>Модульна контрольна робота № 3.</i>	2
65.	Змістовий модуль № 4 <i>Леся Українка. Поетична спадщина. Патріотичний пафос лірики.</i>	2
66.	<i>Жанрове багатство драматургії Лесі Українки. Соціальний і філософський зміст драми - феєрії «Лісова пісня»</i>	2
67.	<i>Модульна контрольна робота № 4.</i>	2
68.	4 семестр Змістовий модуль № 1 <i>Література «Розстріляного відродження».</i>	2
69.	<i>Павло Тичина. Метафорична концепція «Сонячних кларнетів».</i>	2
70.	<i>Максим Рильський. Творчість періоду Другої світової війни.</i>	2
71.	<i>Володимир Сосюра. Неоромантичні тенденції поеми «Мазепа».</i>	2
72.	<i>Модульна контрольна робота № 1.</i>	2
73.	Змістовий модуль № 2 <i>Імпресіоністичні прийоми характеротворення у новелі «Я (Романтика)» Миколи Хвильового.</i>	2
74.	<i>Валер'ян Підмогильний. Інтелектуально-психологічний роман «Місто».</i>	2
75.	<i>Микола Куліш. Актуальність комедії «Мина Мазайло».</i>	2
76.	<i>Улас Самчук. Роман. Змалювання національної трагедії – голодомору 1933 року у романі «Марія».</i>	2
77.	<i>Модульна контрольна робота № 2.</i>	2
78.	5 семестр Змістовий модуль № 1 <i>Поетичний світ Дмитра Павличка.</i>	2
79.	<i>Роман у віршах «Маруся Чурай» Ліни Костенко.</i>	2
80.	<i>Книга лірики Василя Стуса «Палімпсести»</i>	2

81.	<i>Модульна контрольна робота № 1.</i>	2
82.	Змістовий модуль № 2 <i>Проза Валерія Шевчука. Модерне переосмислення української демонології в романі «Дім на горі».</i>	2
83.	<i>Історична романістика Романа Іваничука. Роман «Орда».</i>	2
84.	<i>Олесь Гончар. Творча доля роману «Собор». Сучасне прочитання.</i>	2
85.	<i>Повісті Григора Тютюнника («Облога», «Климко», «Вогник далеко в степу»).</i>	2
86.	<i>Модульна контрольна робота № 2.</i>	2
87.	Змістовий модуль № 3 <i>Іван Багряний. Проблема гуманізму в романі «Сад Гетсиманський».</i>	2
88.	<i>Улас Самчук «Марія».</i>	2
89.	<i>Художній світ Василя Барки. Роман «Жовтий князь».</i>	2
90.	<i>Модульна контрольна робота № 3.</i>	2
91.	Змістовий модуль № 4 <i>Родинні драми й комедії Володимира Канівця.</i>	2
92.	<i>Драматургія Олекси Коломійця («Фараони», «Голубі олені». «Дикий Ангел»).</i>	2
93.	<i>Драматургія Ярослава Стельмаха.</i>	2
94.	<i>Феномен Миколи Лукаша.</i>	2
95.	<i>Модульна контрольна робота № 4.</i>	2
	6 семестр Змістовий модуль № 1 Постмодернізм як художня методологія літератури кінця ХХ – поч. ХХІ ст. <i>Ідейно - жанрові та стильові особливості поезії Юрія Андруховича.</i>	2
96.	<i>Олександр Ірванець – поет, прозаїк, драматург, перекладач.</i>	2
97.	<i>Поезія Оксани Забужко. Традиції і новаторство. Переклади.</i>	2
98.	<i>Особливості поезики лірики Сергія Жадана.</i>	2
99.	<i>Постмодерний сповідальний символізм збірки Ігоря Павлюка «Танець Мамає».</i>	2
100.	<i>Філософський та культурологічний аспект поезії Івана Малковича.</i>	2
101.	<i>Постмодерний дискурс поезії Маріянни Кіяновської та Мар'яни Савки.</i>	2
102.	<i>Художня своєрідність лірики Василя Слпчука.</i>	2
103.	<i>Сучасна молода поезія України.</i>	3
104.	<i>Модульна контрольна робота № 1.</i>	2
105.	Змістовий модуль № 2 Постмодерний дискурс новітньої української прози Розвиток драматургії і театрального мистецтва кінця ХХ –	2

	початку XXI століття <i>Прозова творчість Юрія Андруховича. Роман «Московіада».</i>	
106	<i>Український історико-національний дискурс роману Василя Шкляра «Чорний Ворон».</i>	2
107	<i>Сергій Жадан. Роман «Ворошиловград».</i>	2
108	<i>Філософські, культурологічні та соціологічні аспекти роману Марії Матіос «Солодка Даруся».</i>	2
109	<i>Жанрово-стильові особливості роману Галини Тарасюк «Гаспид і Маргарита».</i>	2
110	<i>Богдан Жолдак як один з найяскравіших представників українського ітературного андеграунду за тоталітарних умов.</i>	2
111	<i>Творчість Сергія і Марини Дяченків.</i>	2
112	<i>Сюжетно – композиційні особливості детективів Ірен Роздобудько «Пастка для жар-птиці» та «Останній діамант міледі».</i>	2
113	<i>Постмодерний дискурс сучасної української драматургії кінця XX – XXI століття. «Реаліті-шоу» від Неди Нежданної (п'єса «Самогубство самотності»).</i>	2
114	<i>Українська література кінця XX – поч. XXI ст. у сучасному літературознавстві.</i>	1
115	<i>Модульна контрольна робота № 2.</i>	2
	Разом	234

4. Теми лабораторних занять

не передбачені навчальним планом

5. Теми семінарських занять

не передбачені навчальним планом

6. Самостійна робота

Самостійна робота студентів при вивченні курсу складається з різних її видів: підготовка до аудиторних занять (лекцій та практичних занять); розвиток навичок характеристики художніх напрямів; знання особливостей літератури різних епох; вміння розкривати цілісність, безперервність літературного процесу; розвиток навичок аналізувати художній твір. Підготовка до лекційного заняття передбачає обов'язкове вивчення матеріалу попередньої лекції і ознайомлення з матеріалами наступної лекції (підручники, посібники). Підготовка до практичних занять передбачає обов'язкове вивчення отриманого теоретичного матеріалу з метою подальшого застосування знань на практичних заняттях, у наступній практичній діяльності.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	1 семестр Модуль 1	

1.	Змістовий модуль № 1. «Давня українська література. Зародження української літератури. Біблія. Література Київської Русі» (огляд) «Велесова книга». Відкриття «Велесової книги», полеміка про її автентичність.	2
2.	Перекладна література Київської Русі. Науково-природничі книги, історико-повістева література, збірники афоризмів.	2
3.	Біблія. Переклади Святого Письма українською мовою.	2
4.	Біблійні сюжети у творчості Тараса Шевченка.	2
5.	Житійна (агіографічна) література.	2
6.	Мотиви «Повісті минулих літ» в українській літературі (І. Франко, С. Руданський, П. Тичина).	2
7.	Українські переклади й переспіви «Слова о полку Ігоревім».	2
8.	Змістовий модуль № 2. Полемічна література кінця XVI – першої половини XVII століття. Українська поезія і драматургія Раннього Бароко (кінець XVI – 20-ті роки XVII століття) та Зрілого Бароко (30-ті роки XVII – 10-ті роки XVIII століття). Козацькі літописи «Послання до стариці Домникії» Івана Вишенського.	2
9.	Поетика Митрофана Довгалевського.	2
10.	Інтермедії про Климка і Стецька, Максима Рицька і Дениса до драми «Трагедія, або Образ смерті пресвятого Іоанна Хрестителя» Якуба Гаватовича.	2
11.	Використання П. Кулішем у романі «Чорна рада» літописного опису Ради 1663 року у «Літописі Самовидця».	2
12.	Поетика образів Богдана Хмельницького в літописі Самійла Величка.	2
13.	Вплив «Історії русів» на українську романтичну літературу й історичну романістику.	2
14.	Змістовий модуль № 3. Давня українська література Розвиток української драми, прози і поезії в добу Пізнього Бароко (20–90-ті роки XVIII століття) Творча спадщина Григорія Сковороди як зразок літератури «високого» бароко Інтермедії до драм Митрофана Довгалевського та Георгія Кониського.	2
15.	Сатирично-гумористичні віршовані оповідання „Отець Негребецький”, „Пекельний Марко”, „Вірша про Кирика”, їх ідейно-художні особливості.	2
16.	Педагогічні погляди ь Григорія Сковороди.	2
17.	Вплив Святого Письма на філософські твори Григорія Сковороди.	2
18.	Діалоги-притчі „Вдячний Еродій” та „Убогий Жайворонок” як утілення ідеї про моральні та національні засади кохання.	2

19.	<i>Новаторство байок Григорія Сковороди.</i>	2
20.	<i>Вплив творчості Григорія Сковороди на творчість Тараса Шевченка.</i>	2
	2 семестр Модуль 2	
21.	Змістовий модуль № 1. «Становлення нової української літератури. Літературний процес перших десятиліть ХІХ ст.» <i>Художній світ українського романтизму.</i>	2
22.	<i>Основні літературні та політичні гуртки романтичної орієнтації («Харківська школа романтиків», «Кирило-Мефодіївське братство», «Руська трійця»).</i>	2
23.	<i>«Москаль-чарівник» Івана Котляревського (1819) – перший водев української драматургії нової української літератури.</i>	2
24.	<i>Повість «Конопотська відьма» (1833) Григорія Квітка-Основ'яненка (1778 – 1843).</i>	2
25.	<i>Гулак-Артемівський Петро Петрович (1790 – 1865) Зв'язок балади «Твардовський» із усною народною творчістю.</i>	2
26.	<i>Гребінка Євген Павлович (1817 – 1848) Повість «Нежинський полковник Золотаренко» (1842) та роман «Чайковський» (1843).</i>	2
27.	Змістовий модуль № 2. «Український романтизм» <i>«Руська трійця» і відродження культурно-літературного життя на західноукраїнських землях. Альманах «Русалка Дністрова».</i>	2
28.	<i>Поезія українського романтизму Спадицина Левка Боровиковського як фольклориста й етнографа.</i>	2
29.	<i>Костомаров Микола Іванович (1817 – 1885) Народнопоетична основа прозових творів «Казка про дівчину-семилітку», «Торба», «Лови».</i>	2
30.	<i>Куліш Пантелеймон Олександрович (1819 – 1897). Романтична ідилія «Орися» (1844).</i>	2
31.	<i>Марко Вовчок. Перекладацька діяльність письменниці.</i>	2
32.	<i>Леонід Глібов. Дідусь Кенур і його творчість.</i>	4
33.	<i>Анатолій Свидницький. Фольклористична та етнографічна діяльність.</i>	2
34.	<i>Степан Руданський. Переклади та переспіви.</i>	2
35.	Змістовий модуль № 3. «Шевченко Тарас Григорович - класик української літератури, мислитель, символ української духовності» <i>Подільські враження в творчості Тараса Шевченка</i>	2
36.	<i>Тарас Шевченко. Ранній період творчості: 1837–1843 рр. Твори про історичне минуле України («Іван Підкова», «Гамалія», «Тарасова ніч»).</i>	4

37.	<i>Тарас Шевченко. Другий період творчості: 1843–1847 рр.; період «три літа»: 1843–1845 рр. Поема «Єретик», її ідейні домінанти та світоглядна концепція автора.</i>	4
38.	<i>Тарас Шевченко. Період заслання: 1847–1857 рр. Образи талановитих людей з народу у повістях «Художник», «Музикант».</i>	2
39.	<i>Останній період творчості Тараса Шевченка (1857–1861 рр.); «Юродивий» – політична сатира на реакційне дворянство.</i>	4
40.	<i>Роль і значення творчості Тараса Шевченка для розвитку історії української літератури. Материкове та діаспорне Шевченкознавство.</i>	1
	3 семестр Модуль 3	
41.	Змістовий модуль № 1. «Літературний процес другої половини XIX – початку XX століття. Реалістична українська проза». <i>Львів як осередок культурного життя.</i>	1
42.	<i>Творчість Осипа Маковея.</i>	1
43.	<i>Комедії та водевілі Івана Нечуя - Левицького «На кожум'яках» та ін.).</i>	1
44.	<i>Творчість Панаса Мирного для дітей («Морозенко» та ін.).</i>	2
45.	<i>Драматургія Бориса Грінченка («Серед бурі», «Степовий гість»).</i>	2
46.	<i>Перекладацька спадщина Олени Пчілки.</i>	1
47.	<i>Філософсько-психологічна поема Івана Франка «Похорон» у контексті теми внутрішнього роздвоєння автора.</i>	2
48.	Змістовий модуль № 2. «Драматургія і театр другої полов. XIX ст.» <i>Творча і громадська діяльність Миколи Лисенка.</i>	2
49.	<i>Михайло Старицький і український театр.</i>	5
50.	<i>Співпраця "театру корифеїв" з композиторами Петром Ніщинським, Кирилом Стеценком.</i>	3
51.	Змістовий модуль № 3. «Літературний процес кінця XIX – початку XX століття. Модерна українська проза» <i>Українська періодика в Галичині і Буковині.</i>	1
52.	<i>Марко Черемшина. Цикл новел «Село за війни».</i>	1
53.	<i>Михайло Коцюбинський. Повість «Fata morgana».</i>	1
54.	<i>Ольга Кобилянська. Відстоювання реалізму в мистецтві та проблема суспільного становища жінки-митця («Valse melancolique», «Impromptu phantasie»).</i>	1
55.	<i>Володимир Винниченко. Антитоталітарний пафос роману «Слово за тобою, Сталіне!».</i>	1
56.	Змістовий модуль № 4. «Образне слово поетичного	1

	модернізму» <i>Леся Українка. Філософське переосмислення традиційного образу Кассандри у драматичній поемі «Кассандра».</i>	
57.	<i>Леся Українка. Поетичні цикли «Подорож до моря», поезія «Красо України, Подолля», «Сім струн», «Кримські спогади», «Весна в Єгипті».</i>	1
58.	<i>Орієнтація на європейський модернізм у творчості Петра Карманського.</i>	1
59.	<i>Літературознавча та театрознавча традиція Миколи Вороного.</i>	1
60.	<i>Олександр Олесь. Протест проти розстрілів української інтелігенції (драма «Земля обітована».</i>	1
	4 семестр Модуль 4	
61.	Змістовий модуль № 1. «Відродження української літератури 10-30-х рр. XX ст. Українська поезія I половини XX століття» <i>Авангардизм як провідний художній напрямок в українській культурі та літературі 10-30-х рр. XX ст.</i>	3
62.	<i>Український футуризм.</i>	3
63.	<i>Перекладацька діяльність неокласиків.</i>	3
64.	<i>Художні здобутки Володимира Свідзинського.</i>	3
65.	<i>Стрілецька поезія.</i>	3
66.	<i>Роль націоналістичного журналу «Літературно-науковий вісник» (з 1933 р. – «Вісник») Дмитра Донцова у розвитку української літератури.</i>	3
67.	<i>Творчість Юрія Дарагана.</i>	3
68.	Змістовий модуль № 2. «Модерністський наратив української прози та драматургії 10-30-х років XX ст.» <i>Творчість Бориса Антоненка-Давидовича («Смерть» та ін.)</i>	3
69.	<i>Микола Хвильовий. Повість «Санаторійна зона».</i>	3
70.	<i>Романтика національно-визвольної боротьби народу в романі «Чотири шаблі» Ю. Яновського.</i>	3
71.	<i>«Подорож доктора Леонардо та його коханки Альчести у Слобожанську Швейцарію» М. Йогансена.</i>	3
72.	<i>«Дівчинка з ведмедиком» В. Петрова (Домонтовича).</i>	3
73.	<i>Романістика Зінаїди Тулуб (роман «Людолови» та ін.).</i>	3
74.	<i>Драматургія Я. Мамонтова («Весняний Хам», «Республіка на колесах», «Княжна Вікторія»).</i>	3
	5 семестр Модуль 5	
75.	Змістовий модуль № 1. «Українське літературне шістдесятництво як культурно - естетичний феноен:	2

	культурно - історичні витоки, світоглядні та естетичні засади. Творчість поетів-шістдесятників» <i>Українське шістдесятництво у малярстві.</i>	
76.	<i>Пісенна лірика українських поетів – шістдесятників.</i>	2
77.	<i>Чорнобильська тематика у творчості Івана Драча.</i>	2
78.	<i>Український кінематограф епохи шістдесятництва.</i>	2
79.	<i>"Київська школа поетів". Творчість Віктора Кордуна.</i>	2
80.	Змістовий модуль № 2. «Розвиток української прози в другій половині ХХ ст.» <i>Історична проза Романа Іваничука.</i>	2
81.	<i>Публіцистика Євгена Гуцала («Ментальність орди»).</i>	2
82.	<i>«Химерна проза» Володимира Дрозда.</i>	2
83.	<i>Наукова фантастика 60-х років минулого століття. Творчість Олеся Бердника.</i>	2
84.	<i>Українська демонологія у прозі ВВалерія Шевчука («Місячна зозулька з ластів'ячого гнізда», «Чортиця» та ін.).</i>	2
85.	Змістовий модуль № 3. «Література української діаспори другої половини ХХ ст.» <i>Біблійні мотиви роману Івана Бпгряного «Людина біжить над прірвою».</i>	2
86.	<i>Поетика Віри Вовк.</i>	2
87.	<i>Тодось Осьмачка. Засудження радянського тоталітаризму у романі «Ротонда душогубців».</i>	2
88.	<i>Улас Самчук. «Юність Василя Шеремети».</i>	2
89.	<i>«Свідок для сонця шестикрилих» Василя Барки. Особливості поетики.</i>	2
90.	Змістовий модуль № 4. «Українська драматургія критика і літературознавства художній переклад ХХ ст. Українська критика і літературознавства у ХХ ст. Розвиток художнього перекладу в українській літературі ХХ ст. Українська драматургія другої половини ХХ ст.» <i>Оновлення жанру біографічної п'єси в творчості Юрія Щербака («Стіна», «Сподіватись!»).</i>	2
91.	<i>Драматургія Миколи Зарудного.</i>	2
92.	<i>Творчість Ярослава Стельмаха для дітей.</i>	2
93.	<i>Літературознавча діяльність Володимира Панченка.</i>	2
94.	<i>Перекладацька спадщина Миколи Лукаша, Бориса Тена та Михайла Москаленка.</i>	2
6 семестр Модуль 6		
95.	Змістовий модуль № 1. « Постмодернізм як художня методологія літератури кінця ХХ – поч. ХХІ ст.» <i>Творчість представників поетичного угруповання « Лу-Го-Сад».</i>	2

96.	<i>Юрій Андрухович. Проблема самотності людини у світі, заповненому інформацією. Цикли «Листи в Україну», «Індія».</i>	2
97.	<i>Політична іронія Олександра Ірванця. Приналежність поезії Олександра Ірванця до карнавальних-провокаційної течії постмодерністського дискурсу.</i>	2
98.	<i>Віктор Неборак. Феномен нового героя-маски в тексті «Лист».</i>	2
99.	<i>Оксана Забужко. Образ самотності сучасної людини у зб. «Диригент останньої свічки».</i>	2
100.	<i>Художній світ Оксани Пахльовської.</i>	2
101.	<i>Художня гра як домінанта творчості українських поетів-постмодерністів Олега Лишеги та Василя Махна.</i>	2
102.	<i>Неоавангардичний стиль поезії С.Жадана, А. Бондар, О. Коцарева.</i>	2
103.	<i>Український неопозитивізм поезії Катерини Калитко.</i>	2
104.	<i>Постмодерний світ поезії Ірини Зелененької.</i>	2
105.	<i>Молода поезія України.</i>	2
106.	Змістовий модуль № 2. « Постмодерний дискурс новітньої української прози Розвиток драматургії і театрального мистецтва кінця ХХ – початку ХХІ століття» <i>Юрій Андрухович. Роман «Дванадцять обручів».</i>	2
107.	<i>Євген Пашковський. Міфологізація сучасності у романі «Осінь для ангела».</i>	2
108.	<i>Олесь Ульяненко. Войовничий анархізм у психологічному трилері «Знак Саваофа».</i>	2
109.	<i>Український історико-національний дискурс прози Василя Шкляра (за вибором).</i>	2
110.	<i>Оксана Забужко. Трансформація фольклорного матеріалу у «Казці про калинову сопілку».</i>	2
111.	<i>Марія Матіос. Трансцендентний реалізм повісті «Москалиця».</i>	2
112.	<i>Феміністичні проблеми у повістях Євгенії Кононенко «Без мужика», «Ностальгія».</i>	1
113.	<i>«Відверта» драматургія Леся Подерв'янського.</i>	1
114.	<i>Сучасний український детектив (за вибором).</i>	1
115.	<i>Проза Анатолія Дністрового.</i>	2
116.	<i>Постмодерний дискурс драматургії Юрія Віннічука.</i>	2
117.	<i>Відгук на театральну виставу (за вибором) Неди Нежданої.</i>	2
118.	<i>Рецензія на монографію Зборовська Н. Психологічний і літературознавство (К. : Академвидав, 2003).</i>	2
	Разом	242

9. Індивідуальні завдання
не передбачені навчальним планом

10. Методи навчання

Процес навчання з дисципліни «Історія української літератури» ґрунтується на використанні традиційних та сучасних методів. Основні форми і методи навчання: словесний виклад лекційної теми, перевірка знань на практичному занятті (усне опитування в формі співбесіди), поточне і підсумкове тестування (передусім для перевірки знання лекційного матеріалу і виконання завдання на самостійну роботу), усні виступи. З метою формування професійних компетенцій широко впроваджуються інноваційні методи навчання, що забезпечують комплексне оновлення традиційного педагогічного процесу. Це, наприклад, дискусія, мозковий штурм, застосування ІКТ для презентації й опрацювання навчального матеріалу) методи. Загалом під час викладання курсу використовуються також такі методи навчання: інтерактивні методи навчання (ділові ігри, круглі столи, міні-конференції тощо), використання комп'ютерних технологій(комп'ютерне тестування, робота в мережі Інтернет).

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

- за джерелом інформації: *словесні методи:* лекція, бесіда, пояснення, розповідь, інструктаж тощо; *наочні методи:* спостереження; *практичні методи:* тести.

- за логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

- за ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

- за ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою, з презентацією.

Відповідно до Закону України «Про освіту» (Стаття 8) особа реалізує своє право на освіту впродовж життя шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти. Здобувачі освіти мають право на вивчення та перезарахування результатів вивчення окремих тем дисципліни в системі неформальної освіти.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни.

11. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності,

обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання. У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, презентація промови, повідомлення, усний екзамен.

Методи письмового контролю: модульне письмове тестування, підготовка промов, оформлення промови.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Система контролю знань та умови складання екзамену. Навчальна дисципліна «Історія української літератури» оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною системою. Дисципліна складається з трьох змістових модулів у 1 семестрі; трьох змістових модулів у 2 семестрі; чотирьох змістових модулів у 3 семестрі; двох змістових модулів у 4 семестрі; чотирьох змістових модулів у 5 семестрі; двох змістових модулів у 6 семестрі. У 1 семестрі: перший змістовий модуль – **26 балів**, другий ЗМ – **18 балів**; третій ЗМ – **26 балів**; екзамен – **30 балів** (разом за семестр – **100 балів**). У 2 семестрі: перший ЗМ – **20 балів**, другий ЗМ – **15 балів**; третій ЗМ – **20 балів**; Індивідуальне завдання – **15 балів**; екзамен – **30 балів** (разом за семестр – **100 балів**). У 3 семестрі: перший змістовий модуль – **20 балів**, другий ЗМ – **13 балів**; третій ЗМ – **20 балів**; четвертий ЗМ – **17 балів**; екзамен – **30 балів** (разом за семестр – **100 балів**). У 4 семестрі: перший змістовий модуль – **35 балів**, другий ЗМ – **35 балів**; екзамен – **30 балів** (разом за семестр – **100 балів**). У 5 семестрі: перший змістовий модуль – **15 балів**, другий ЗМ – **20 балів**; третій ЗМ – **30 балів**; четвертий ЗМ – **15 балів**; залік – **20 балів** (разом за семестр – **100 балів**). У 6 семестрі: перший змістовий модуль – **45 балів**, другий ЗМ – **25 балів**; екзамен – **30 балів** (разом за семестр – **100 балів**). Мінімальний допускний бал для екзамену – **35**; для заліку – **45**.

Система отримання балів накопичувальна.

Підсумковою формою контролю є залік в 5 семестрі (максимальна кількість балів – **20**), екзамен в 1, 2, 3, 4, 6 семестрах (максимальна кількість балів – **30**). На залік, екзамен виносяться основні питання, типові завдання, що потребують вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань.

1 семестр

Поточне тестування та самостійна робота										
Модуль 1										Екзамен
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3			
Т	Т	Т	Мкр	Т	Т	Мкр	Т	Т	Мкр	
1	2	3	1	4	5-6	2	7	8	3	
7	7	7	5	7	7	4	7	14	5	
26				18			26			30
100										

2 семестр

Поточне тестування та самостійна робота												
Модуль 1											Модуль 2	Екзамен
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3				ІНДЗ	
Т	Т	Т	Мкр	Т	Т	Мкр	Т	Т	Т	Мкр		
1-3	4	5	1	6-9	10-14	2	15-17	18-19	20	3		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	15	
20				15			20				15	30
100												

3 семестр

Поточне тестування та самостійна робота															
Модуль 1														Екзамен	
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3				Змістовий модуль 4				
Т	Т	Т	Мкр	Т	Т	Мкр	Т	Т	Т	Мкр	Т	Т	Т		Мкр
1-2	3-5	6-7	1	8-9	10	2	11-12	13-14	15-16	3	17-18	19-20	21-22		4
5	5	5	5	5	3	5	5	5	5	5	4	4	4	5	
20				13			20				17			30	
100															

4 семестр

Поточне тестування та самостійна робота						
Модуль 1						Екзамен
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			
Т	Т	Мкр	Т	Т	Мкр	
1 - 3	4-7	1	8	9-10	2	
10	15	10	10	15	10	
35			35			30
100						

5 семестр

Поточне тестування та самостійна робота	
Модуль 1	Залік

Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3				Змістовий модуль 4			
Т 1-2	Т 3-5	Мкр 1	Т 6-8	Т 9-10	Мкр 2	Т 11-12	Т 13-14	Т 15	Мкр 3	Т 16-18	Т 19-20	Мкр 4	
5	5	5	5	10	5	10	10	5	5	5	5	5	
15			20			30				15			20
100													

6 семестр

Поточне тестування та самостійна робота									
Модуль 1									Екзамен
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					
Т 1-4	Т 5-10	Т 11-14	Мкр 1	Т 15-19	Т 20-24	Т 25-28	Мкр 2		
10	15	10	10	5	5	5	10		
45				25					30
100									

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

№ з/п	За шкалою ВГПК (в балах)	За шкалою ECTS	За національною шкалою
1.	90-100	A	Відмінно
2.	82-89	B	Добре
3.	75-81	C	Добре
4.	64-74	D	Задовільно
5.	60-63	E	Задовільно
6.	35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
7.	1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою

	мою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу Студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань та/або у тестовій формі на платформі Колаборатор, Google Education.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

13. Методичне забезпечення

- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;

- методичні рекомендації до планування та проведення практичних занять;
- методичні вказівки до використання інформаційно-комунікаційних технологій;
- засоби підсумкового контролю (комплект завдань для модульних контрольних робіт, завдань для семестрового екзамену).

14. Рекомендована література

Основна:

1 семестр

1. Білоус П. Історія української літератури XI-XVIII ст. : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2009. 424 с.
2. Білоус П., Білоус О. Українська література XI-XVIII ст. : навч. посіб. Для самостійної роботи студента. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 360 с.
3. Возняк М. Історія української літератури : у 2-х кн. Кн. 1. Львів, 1992; Кн. 2. Львів, 1994.
4. Давня українська література X–XVIII ст. твори : для серед. та ст. шк. віку / упор. текстів, передм., підготов. комент., прим. та навч-метод. матеріалів О. Сліпушко. Київ : Школа, 2005. 416 с.
5. Єфремов С. Історія українського письменства. Київ : Феміна, 1995. 686 с.
6. Українська література XI–XVIII ст. : хрестоматія / уклад.: П. Білоус, Г. Левченко, О. Білоус. Київ : ВЦ «Академія», 2011. 688 с.
7. Українська література XI–XVIII ст. : хрестоматія з коментарями / упоряд. Є. Карпіловська, Л. Тарновецька. Чернівці : Прут, 1997. 368 с.
8. Чижевський Д. Історія української літератури (від початків до доби реалізму). Тернопіль : Феміна, 1994. 480 с.
9. Шевчук В. Муза Роксоланська : Українська література XVI–XVIII ст. Кн.1 : Ренесанс. Раннє бароко. Київ : Либідь, 2004. 400 с.; Кн. 2 : Розвинене бароко. Пізнє бароко. Київ : Либідь, 2005. 726 с.

2 семестр

1. Хропко П., Гнідан О., Орлик П., Історія української літератури : перші десятиріччя XIX ст. Київ, 1992. 510 с.
2. Історія української літератури XIX ст. : у 3-х книгах / за ред. М. Яценка. Київ, 1995. 670 с.
3. Історія української літератури XIX ст. : у 2-х книгах / за редакцією академіка М. Жулинського. Київ : Либідь, 2005 с.

Словники

1. Кузьменко В. Словник літературознавчих термінів : навчальний посібник з літературознавства. Київ : Укр. письменник, 1997. 230 с.

2. Літературознавчий словник-довідник / Р. Гром'як, Ю. Ковалів та ін. Київ : Академія, 1997. 752 с.

3. Українська літературна енциклопедія : в 5-ти томах. Київ, 1988-1995.

3 семестр

1. Жулинський М. Із забуття – в безсмертя : сторінки призабутої спадщини. Київ, 1990.

2. Історія української літератури кінця XIX – поч. XX ст. / за ред. П. Хропка. Київ : Вища школа, 1991. 511 с.

3. Історія української літератури кінця XIX – початку XX століття / за ред. О. Гнідан : у 2-х кн. Київ, 2006.

4. Історія української літератури XX століття : у 2-х кн. Кн. 1 (1910–1930-ті роки) / за ред. В. Г. Дончика. Київ : Либідь, 1994. 781 с.

5. Історія української літератури к. XIX – поч. XX ст. / за ред. Чижевського. Тернопіль, 1994.

6. Історія української літератури XX століття : у 2-х кн. Кн. 1 (Перша половина XX століття) / за ред. В. Г. Дончика. Київ : Либідь, 1998. 461 с.

7. Історія української літератури. Кінець XIX – початок XX століття : у 2-х кн. / за заг. ред. проф. О. Гнідан. Київ, 2005.

8. Кочерга С. Інтелектуальна парадигма культурософії Лесі Українки : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Луцьк : РВВ ВНУ ім. Лесі Українки, 2010. 176 с.

9. Криловець А. Українська література перших десятиріч XX століття : філософські проблеми. Тернопіль : Навч. книга, 2005. 256 с.

4 семестр

1. Агєєва В. Мистецтво рівноваги : Максим Рильський на тлі епохи. Київ : Книга, 2012. 391 с.

2. Гундорова Л. Проявлення слова. Дискурсія українського модернізму. Постмодерна інтерпретація. Львів : 1997, 297 с.

4. Даниленко В. Лісоруб у пустелі : письменник і літературний процес. Київ : Академвидав, 2008, 352 с.

5. Єфремов С. Історія українського письменства. Київ : Femina, 1995. 688 с.

6. Зборовська Н. Код української літератури: проект психоісторії новітньої української літератури : монографія. Київ, 2006. 504 с.

7. Історія української літератури : у 12 т. Т. 9 / за заг. ред. В. Дончика. Київ : Наукова думка, 2016. 782 с.

8. Історія української літератури ХХ століття : у 2-х книгах (за ред. В.Г.Дончика). Київ : Либідь, 1993.

9. Історія української літератури. Кінець ХІХ - початок ХХ ст. : підручник для студ. вищ. навч. закладів : у 2 кн. Кн. 1 / за заг. ред. О. Д. Гнідан. Київ : Либідь, 2005. 624 с.

10. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – поч. ХХІ ст.: підручник у 10 т. Київ : Академія, 2013. Т.1. 512 с.

11. Лавріненко Ю. Розстріляне відродження: антологія 1917–1933 : поезія, проза, драма, есей / упоряд. Ю. Лавріненко; післямова Є. Сверстюка. Київ : Смолоскип, 2002. 984 с.

12. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. Т. 2. Київ : 2007. 624 с.

13. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. Т.1. Київ : 2007. 608 с.

14. Українська література ХХ століття : моногр. / Микола Ткачук. Тернопіль : Медобори, 2014. 608 с.

5 семестр

1. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. Віра Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.

2. Історія української літератури ХХ століття : у 2 т. Т. 1. / за ред. академ. В. Дончика. Київ, 1998. 464 с.

3. Історія української літератури ХХ – початок ХХІ століття : у 3 т. / за ред. В. Кузьменка. Київ, 2014.

4. Історія української літератури кінця ХІХ-початку ХХІ століття : у 10 т. / за ред. Ю. Коваліва.

5. Наєнко М. Історія українського літературознавства і критики : підручник для філолог. факультетів / М. Наєнко. Київ, 2010. 360 с.

6. Павлишин М. Канон та іконостас : літературно-критичні статті. Київ, 1997.

7. Панченко В. Магічний кристал : сторінки історії українського письменства. Київ, 1995.

8. Ільницький М. Українська повоєнна еміграційна поезія. Львів, 1995.

9. Українське слово. Хрестоматія з української літератури та літературної критики : у 4 т. Т. 2. К., 1994. 718 с.

6 семестр

1. Бондарева О. Міф і драма у новітньому літературному контексті: поновлення структурного зв'язку через жанрове моделювання : монографія. Київ : Четверта хвиля. 2006.

3. Бондар-Терещенко. Текст 90-х : герої та персонажі. Тернопіль : Джура. 2003.

4. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека: Український літературний постмодернізм. Розвідка із коментарями із «кінця постмодерну». Київ : Критика. 2013. 264 с.
5. Даниленко В. Лісоруб у пустелі. Письменник і літературний процес. Київ : ВЦ «Академія», 2008.
6. Енциклопедія постмодернізму / пер. з англ. Київ : Основи, 2003.
7. Історія української літератури ХХ – початок ХХІ століття : у 3 т. / за ред. В. Кузьменка. Київ, 2014.
8. Історія української літератури кінця ХІХ-початку ХХІ століття : у 10 т. / за ред. Ю. Коваліва.
9. Літературознавчий словник-довідник / Р. Гром'як, Ю. Ковалів та ін. Київ : Академія, 1997. 752 с.
10. Літературна дефіляда. Сучасна українська критика. Київ : Темпора, 2013.
11. Наєнко М. Історія українського літературознавства і критики : підручник для філолог. Факультетів. Київ, 2010. 360 с.
12. Ромашенко Л. Жанрово-стильовий розвиток сучасної української історичної прози: основні напрямки художнього руху : монографія. Черкас : Вид-во Черкаського держ. ун-ту імені Богдана Хмельницького. 2003.
13. Філоненко С. Масова література в Україні : дискурс / гендер / жанр. Донецьк : ЛАНДОН–ХХІ. 2011.
14. Харчук Р. Сучасна українська проза: постмодерний період : навч. посібник. Київ : ВЦ «Академія», 2008.
15. Юрчук О. У тіні імперії : українська література у світлі постколоніальної теорії. Київ : ВЦ «Академія». 2013.

Додаткова:

І семестр

1. Андрущенко М. Парнас віршотворний : Києво-Могилянська академія та український літературний процес ХVІІІ ст. Київ, 1999. 208 с.
2. Антофійчук В. Євангельські образи в українській літературі ХХ століття. Чернівці : Рута, 2001. 235 с.
3. Аполлонова лютя. Київські поети ХVІІ–ХVІІІ ст. / упоряд. та прим. В. Маслюка, В. Шевчука, В. Яременка. Київ : Молодь, 1982. 311 с.
4. Білоус П. Література Київської Русі : постколоніальне прочитання. Українська мова та література. 2003. Ч. 25. 10.
5. Величковський І. Повне зібрання творів. Дзигар цілий і напівдзигарик. Київ : Дніпро, 2004. 192 с.

6. Гетьманець М. «Слово о полку Ігоревім» у школі. Суми : Собор, 2001. 136 с.
7. Давньоруське любомудріє : тексти і контексти. Київ : ВД «КМ Академія», 2006. 398 с.
8. Давня українська література : метод.-хрестомат. посіб. для практичних занять з курсу «Історія української літератури Х–XVIII ст.» / авт.-упоряд. Т. Колотило, О. Рарицький. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський держ. ун-т, Інформ.-видав. відділ, 2005. 204 с.
9. Золоте слово: Хрестоматія літератури України-Русі епохи Середньовіччя IX–XV століть : у 2-х кн. / за ред. В. Яременка. Київ : Аконт, 2002. Кн. 1. 784 с; Кн. 2. 784 с.
10. Ісіченко Ігор, архієпископ. Історія української літератури: епоха Бароко Рекомендована література до курсу XVIII ст.) / упор. В. Шевчук, В. Яременко. Київ : Аконт, 2006. Кн.1-4.
11. Левченко Н. Біблійна герменевтика в давній українській літературі : монографія. Харків : Майдан, 2018. 392 с.
12. Нога Г. «Звичаї тії з давніх школярів бували...». (Український святковий бурлеск XVII–XVIII ст.). Київ : Стилос, 2001. 189 с.
13. Огієнко І. (Митрополит Іларіон). Історія українського друкарства / упоряд. авт. передм. М. Тимошик. Київ : Наша культура і наука, 2007. 536 с
14. Огієнко І. (Митрополит Іларіон). Слово про Ігорів похід / упоряд. авт. передм. М. Тимошик. Київ : Наша культура і наука, 2005. 316 с.
15. Слово многоцінне: Хрестоматія української літератури, створеної різними мовами в епоху Ренесансу (друга половина XV-XVI століття) : у 4-х кн. / за ред. В. Яременка. Кн. 1. К., 2006. 799 с.; Кн. 2. К., 2006. 799 с.; Кн. 3. К., 2006. 799 с.; Кн. 4. К., 2006. 799 с.
16. Сивокінь Г. Давні українські поетики / 2-е вид. Харків : Акта, 2001. 166 с.
17. Сліпушко О. Еволюція та функціонування літературних образів у книжності Київської держави (XI – перша половина XIII ст.) : монографія. Київ : Аконт, 2009. 415 с.
18. Сліпушко О. Література Київської Русі : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т., 2014. 393 с.
19. «Слово о полку Ігоревім» та його поетичні переклади та переспіви. Вид. підг. Л. Махновець. Київ : Наук. думка, 1967. 519 с.
20. Соболев В. 12 подорожей в країну давнього письменства. Донецьк : Східний видавничий дім, 2003. 156 с.

21. Сулима В. Біблія і українська література : навч. посіб. Київ : Освіта, 1998. 400 с.
22. Сулима М. Українська драматургія XVII–XVIII ст. Київ : ПЦ «Фоліант», ВД «Стилос», 2005. 368 с.
23. Тисячоліття: Поетичний переклад України-Русі / упор. та передмова М. Москаленка. Київ : Дніпро, 1995. 693 с.
24. Трофимук М. Латиномовна література України XV–XIX ст.: жанри, мотиви, ідеї : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 380 с.
25. Ушкалов Л. Григорій Сковорода: семінарії. Харків : Майдан, 2004. 876 с.
26. Ушкалов Л. Есеї про українське бароко. Київ : Факт, 2006, 284 с.
27. Українська література у портретах і довідках. Давня література – література XIX ст. : довідник / ред. кол.: С. Денисюк, В. Дончик, П. Кононенко та ін. Київ : Либідь, 2000. 360 с.
28. Ушкалов Л. Сковорода та інші : причинки до історії української літератури. Київ : Факт, 2007. 552 с.
29. Франко І. Вірш про отця Негребецького. Зібрання творів : у 50 т. Т. 35. Київ : Наук. думка, 1982. С. 417–427.
30. Чижевський Д. Філософія Г.С. Сковороди / підгот. тексту і передн. слово Л. Ушкалова. Харків : Прапор, 2004. 272 с.
31. Шевчук В. Дорога в тисячу років : роздуми, статті, есе. Київ : Рад. письм., 1990. 411 с.
32. Шевчук Т. Музичний код творчості Григорія Сковороди. Слово і час. 2011. № 5. С. 24–35
33. Яковенко Тетяна. «Хвалімо Господа ім"я!» : поетичні переспіви Святого Письма / Т. В. Яковенко: статті Дмитра Степовика. Вінниця : Едельвейс іК, 2022, 288 с.
34. Яковенко Т. В. Історіософські ідеї та візії Леоніда Мосендза в роман«Останній пророк» *Гуманітарна освіта : школа - коледж - університет*. Умань : ВПЦ «Візаві», 2023. Вип.!. С. 198 – 205.
35. Яковенко Т. В. Своєрідність рецепції сюжетно - образного матеріалу Біблії у поемі Юрія Клена «Попіл імперій» в інтертекстуальному та культурологічному аспектах. *Молодий вчений*. № 1.1 (113.1) січень 2023 р. С. 97 – 101.

2 семестр

1. Бондар М. Поезія пошевченківської епохи. Система жанрів. Київ, 1986.
2. Домонтович В. Романи Куліша. Мовчує божество. Київ : Видавничий дім «Комора», 2020. 264 с.

3. Жук Н. Анатолій Свидницький: Нарис життя і творчості. Київ, 1987.
4. Зайцев П. Життя Тараса Шевченка. Київ, 1994.
5. Зубков С. Байкар і поет Гребінка. Гребінка Є. Байки. Поезії. Київ, 1990.
6. Кирчів Р. Етнографічно-фольклористична діяльність «Руської трійці». Київ, 1990.
7. Кралюк П. М. Тарас Шевченко : незауважане. Київ : КНТ, 2015. 232 с.
8. Кралюк П. М. Іван Котляревський : між імперією та Україною / П. М.Кралюк. Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2021. 248 с.
9. Кушерець В. Завжди сучасний : Тарас Шевченко в просторі і часі. Київ : Знання України, 2014. № 3. 363 с.
10. Пахаренко В. Незбагнений апостол. Нарис світобачення Шевченка. Черкаси, 1994.
11. Руданський С. Твори : у 3 т. Київ, 1992-1993.
12. Сиваченко М. Анатолій Свидницький і зародження соціального роману в українській літературі. Київ, 1992.
13. Симоненко Р. Г., Берестенко В. А. Тарас Шевченко та його доба: док. хрестом: у 3-х т. Харків : Фоліо, 2013.
14. Смолянська В. Літературна творчість Миколи Костомарова. Твори : у 2 т. Київ, 1990.
15. Слово про Маркіяна Шашкевича. Львів, 1991.
16. Тараненко М. Марко Вовчок. Літературний портрет. Київ, 1998.
17. Ткаченко Н., Ходосов К. Іван Котляревський у школі. Київ, 1998.
18. Українська література в загальнослов'янському і світовому літературному контексті : у 5 т. Київ, 1997.
19. Франко І. Дещо про «Марусю» Левко Боровиковського та її основу / збір. творів : у 50 т. Київ, 1982. Т. 33.
20. Франко І. До біографії Івана Вагилевича / збір. творів : у 50 т. Київ, 1982.
21. Шалата М. Маркіян Шашкевич. Життя, творчість і громадсько-культурна діяльність. Київ, 1999.
22. Яценко М. Микола Костомаров – фольклорист і літературознавець. Слов'янська міфологія : вибрані праці з фольклористики й літературознавства. Київ, 1994.
23. Гуляк А. «Все я бачив...од усього серце надривалось...» (історизм поетичного мислення Я. Щоголева) . *Визвольний шлях*. 2003. № 4. С. 99-112.
24. Неділько В. Пантелеймон Куліш. *Дніпрова хвиля*. Київ, 1991. С. 117-126.

25. Петров В. Романи Куліша. *Вітчизна*. 1991. № 3.

3 семестр

1. Агеєва В. Апологія модерну: обрис ХХ віку : статті та есеї. Львів : Грані-Т, 2011. 408 с.

2. Агеєва В. Українська імпресіоністична проза. Київ, 1994. 158 с.

3. Агеєва В. Поетеса зламу століть. Творчість Лесі Українки в постмодерній інтерпретації. Київ, 1999.

4. Вервес Г. Поет повертається на батьківщину : М. Вороний. Київ, 1989.

5. Горак Р. Лесь Мартович : роман-есе. Київ : Молодь, 1990. 176 с.

6. Горак Р. Кров на чорній ріллі: есе-біографія Василя Стефаника. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 608 с.

7. Гром'як Р. Т. Історія української літературної критики (від початків до кінця ХІХ ст.) : посіб. для студ. гуманіт. фак. вузів. Тернопіль : Підруч. і посіб., 1999. 224 с.

8. Гуменюк В. Сила краси. Проблеми поетики драматургії Володимира Винниченка. Сімферополь, 2001. 339 с.

9. Гундорова Т. Проявлення слова. Дискурс раннього українського модернізму. Постмодерна інтерпретація. Львів : Літопис, 1997. 300 с.

10. Гундорова Т. *Feminamelancholica*. Стаття і Культура в гендерній утопії Ольги Кобилянської. Київ : Критика, 2002. 271 с.

11. Дзюба І. У світі думки Лесі Українки. Луцьк, 2006.

12. Єфремов С. Вибране : ст., наук. розвідки, моногр./ упоряд., передм., прим. Е. Соловей. Київ : Наук. думка, 2002. 760 с.

13. Забужко О. Філософія української ідеї та європейський контекст. Франківський період. Київ : Факт, 2006. 156 с.

14. Забужко О. *NotreDammed'Ukraine*. Київ, 2007.

15. Зборовська Н. Код української літератури: Проект психоісторії новітньої української літератури : монографія. Київ : Академвидав, 2006. 504 с.

16. Ільницький М. Від —Молодої Музи до Празької школи. Львів, 1995.

17. Ільницький М. Драма без катарсису. Сторінки літературного життя Львова першої половини ХХ століття. Львів : Місіонер, 1999. 210 с.

18. Моклиця М. Модернізм як структура : філософія. Психологія. Поетика. Луцьк : Вежа, 2002. 390 с.

19. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. Київ, 1999. 447 с.

20. Павлишин М. Ольга Кобилянська : прочитання. Харків : Акта, 2008. 357 с.

21. Поліщук Я. І ката, і героя він любив... Михайло Коцюбинський : літературний портрет. Київ : «Академія», 2010. 304 с.
22. Радишевський Р. Журба і радість Олександра Олеся : у 2-х т. Київ, 1990.
23. Скупейко Л. Міфопоетика «Лісової пісні» Лесі Українки. Київ : Фенікс, 2006. 414 с.
24. Соловей Е. Українська філософська лірика. Київ : Юніверс, 1999. 368 с.
25. Фрай Н. Великий код : Біблія і література / з англ. перекл. І. Старовойт. Львів : Літопис, 2010. 362 с.
26. Франко І. З останніх десятиліть ХІХ віку : зібрання творів : у 50 т. Т. 41.
27. Черненко О. Імпресіонізм та експресіонізм. Українське слово. Хрестоматія : у 4 книгах. Київ, 1994. Кн.1. С.204 – 213.

4 семестр

1. Антоненко-Давидович Б. Смерть. Сибірські новели. Завищені оцінки / Вступ. слово Л. Бойка. Київ : Видавництво гуманітарної літератури, 2005. 559 с.
2. Біла Г. Український літературний авангард : пошуки, стильові напрямки : монографія. 2-ге вид., допов. та переробл. Київ : Смолоскип, 2006. 464 с.
3. Бойко Л. З когорти одержимих : життя і творчість Бориса Антоненка-Давидовича в літературному процесі ХХ століття. Київ : КМ Академія, 2003. 580 с.
4. Гаєвська Н. М. Микола Хвильовий : навчально-методичний посібник. Київ : Логос, 2015. 256 с.
5. Тарнавський М. Між розумом та ірраціональністю : проза Валер'яна Підмогильного. Київ : Пульсари, 2004. 232 с.
6. Футуризм. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. Т. 2. / авт.-укладач. Ю. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія», 2007. С. 550-552.
7. Шевельов Ю. Друге народження «Народнього Малахія». Вибрані праці : у 2 кн. Кн. 2. Літературознавство / упоряд. І. Дзюба. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. С. 357.
8. Шевельов Ю. Кулішеві листи і Куліш у листах. Вибрані праці : у 2 кн. Кн. 2. Літературознавство / упоряд. І. Дзюба. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. С. 180.
9. Шевельов Ю. Літ Ікара (Памфлети Миколи Хвильового). Вибрані праці : у 2 кн. Кн. 2. Літературознавство / упоряд. І. Дзюба. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. С. 287.

10. Шевельов Ю. Людина і люди («Місто» Валеріяна Підмогильного). Вибрані праці : у 2 кн. Кн. 2. Літературознавство / упоряд. І. Дзюба. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. С. 369.
11. Гай Є. Біблійний текст у драматургії М. Куліша. *Слово і час*. 2008. № 7. С. 43-51
12. Гуменюк В. Творчість Павла Тичини в контексті мистецьких віянь його доби. *Дивослово*. 2005. № 5. С. 56-60.
13. Демченко Т. Роль «Щоденника» О. Довженка у формуванні українського дискурсу історичної пам'яті про другу світову війну. *Сіверянський літопис*. 2014. № 5. С. 115–122.
14. Матющенко А. Романтик у лабетах залізної доби. Шлях драматурга Івана Кочерги до його шедеврів «Свіччине весілля» та «Майстри часу». *Дивослово*. 2010. № 12. С. 48-51.
15. Наєнко М. Микола Зеров і питання неокласицизму. *Слово і час*. 2008. № 11. С. 38-48.
16. Скорина Л. Інтертекстуальне прочитання комедії Миколи Куліша «Мина Мазайло». *Дивослово*. 2011. № 2. С. 44-50.

5 семестр

1. Агеєва В. Жіночий простір : феміністичний дискурс українського модернізму. Київ, 2003. 504 с.
2. Генік-Березовська З. Початки українського модернізму. Грані культур : бароко. Романтизм. Модернізм. Київ, 2000. 232 с.
3. Гундорова Т. Проявлення слова. Дискурс раннього модернізму. Постмодерна інтерпретація. Львів, 1997. 300 с.
4. Брюховецький В. С. Ліна Костенко : нарис творчості. Київ, 1990.
5. Вічна загадка любові : літературна спадщина Григора Тютюнника. Спогади про письменника. Київ, 1988.
6. Гончар О. Твори : в 6 т. Київ, 1978 -1979.
7. Дзюба І. Бо то не просто мова, звуки... Київ, 1990.
8. Драч І. Вибрані твори : у 2 т. Київ, 1986.
9. Зборовська Ніла. «Танцююча зірка» Тодося Осьмачки. Київ, 1996.
10. Ільницький М. Ключем метафори відімкнені уста... : поезія Ігоря Калинця. Париж – Львів – Цвікау, 2001.
11. Калинець Ігор. Слово триває : поезії. Харків, 1997.
12. Костенко Ліна. Берестечко : історичний роман. Київ, 1999.
13. Костенко Ліна. Вибране. Київ, 1989.
14. Костенко Ліна. Маруся Чурай. Київ, 1979.
15. Малишко А. Вибрані твори : у 2 т. Київ, 1982.

16. Медвідь В. Мороз Л. Григір Тютюнник : нарис життя і творчості. Київ, 1991.
17. Не відлюбив свою тривогу ранню... : Василь Стус – поет і людина. Київ, 1993.
18. Осьмачка Годось. Поезії. Київ, 1991.
19. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. Київ, 1999.
20. Симоненко В. Лебеді материнства : поезія, проза. Київ, 1981.
21. Симоненко В. Поезії. Київ, 1984.
22. Соловей Е. Українська філософська лірика : навчальний посібник. Київ, 1999. 368 с.
23. Сом М. З матір'ю на самоті : Повість-діалог про Василя Симоненка. Київ, 1990.
24. Стельмах М. Твори : в 7 т. Київ, 1982 – 1984.
25. Стус В. Твори : у 4 т., 6 кн. (т. 5, т. 6 – кн. 1, 2 – додаткові). Львів, 1994 – 1997.
26. Ткаченко А. Василь Симоненко : нарис життя і творчості. Київ, 1990.
27. Тютюнник Григір. Твори : у 2 т. Київ, 1984 – 1985.
28. Яковенко Т. В. Історіософські ідеї та візії Леоніда Мосендза в романі "Останній пророк" *Гуманітарна освіта : школа - коледж - університет*. Умань : ВПЦ «Візаві», 2023. Вип.!. С. 198 – 205.
29. Яковенко Т. В. Своєрідність рецепції сюжетно - образного матеріалу Біблії у поемі Юрія Клена «Попіл імперій» в інтертекстуальному та культурологічному аспектах. *Молодий вчений*. № 1.1 (113.1) січень 2023 р. С. 97 - 101

6 семестр

1. Будний В. Порівняльне літературознавство : підручник для студ. вищих навч. закл. Київ : Києво-Могилянська академія, 2008. 430 с.
2. Голобородько Я. Артеграунд. Український літературний істеблішмент. Київ, Факт. 2006.
3. Гундорова Т. Проявлення слова. Дискурс раннього модернізму. Постмодерна інтерпретація. Львів, 1997. 300 с.
4. Гундорова Т. Транзитна культура. Симптоми постколоніальної травми: статті та есеї. Київ : Грані-Т, 2013. 548 с.
5. Доманська Е. Історія та сучасна гуманітаристика : дослідження з теорії знання про минуле : перекл. з польськ. та англ. В. Склокін / ред. В. Склокін і С. Троян. Київ : Ніка-Центр, 2012. 264 с.

6. Зборовська Н. Код української літератури : проект психоісторії новітньої української літератури : монографія. Київ : Академвидав, 2006. 504 с.
7. Зборовська Н. Психоаналіз і літературознавство : посібник. Київ : Академвидав, 2003. 392с. (Серія «Альма-Матер»).
8. Зубрицька М. Homo legens: читання як соціокультурний феномен. Львів : Літопис, 2004. 352 с.
9. Іванишин П. Критика і метакритика як осмислення літературності: монографія. Київ : ВЦ «Академія», 2012. 288 с.
10. Іванишин П. Українське літературознавство постколоніального періоду. Київ : ВЦ «Академія», 2014. 192 с.
11. Лебединцева Н. М. Сучасна українська література : навч. посіб. Миколаїв, 2007.
12. Наєнко М. Історія українського літературознавства і критики. Київ : ВЦ «Академія», 2010. С. 412-500.
13. Нова історія української літератури (теоретико-методологічні аспекти) : зб. Київ : Фенікс, 2005. 260 с.
14. Павлишин Марко Канон та іконостас : літературно-критичні статті. Київ : Видавництво «Час», 1997. 447 с.
15. Поліщук Ярослав. Гібридна топографія. Міця й не-міця в сучасній українській літературі. Чернівці : Книги – XXI, 2018. 272 с.

Інтернет ресурси:

1. EXLIBRIS – українська електронна бібліотека: <http://ukrlib.com>.
2. <http://izbornyk.org.ua/links/inoldlit.htm>
3. <http://lib.meta.ua>
4. http://lucl.lucl.kiev.ua/start/lit_ukr.html
5. <http://ukrlib.com.ua>
6. <http://ukrlit.kma.mk.ua>
7. <http://www.intemet.net/lib>
8. <http://www.lib.org.ua>
9. <http://www.lib/ua-ru.net>
10. <http://www.litplayer.com.ua/authors/ukrainka>.
11. <http://www.l-ukrainka.name/>.
12. <http://www.nbu.gov.ua>
13. <http://www.ukrcenler.com>
14. <http://www.ukrcenler.com/library/default.asp>
15. <http://www.ukrlit.com.ua/>
16. <http://www.ukrlit.vn.ua/>

17. <https://ukma.academia.edu/ArchbishopIhorIsichenko>
18. litcentr. URL: <http://litcentr.in.ua/>
19. Litopys org ua
20. Архів журналу «Дивослово» <http://dyvoslovo.com.ua/archive/>
21. Архів журналу «Слово і час»
http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/sch/texts.html
22. Гуманітарний архів «Антропос» <http://www.anthropos.net.ua/jspui/>
23. Електронна бібліотека української літератури
<http://www.utoronto.ca/elul/Main-Ukr.html>
24. Енциклопедія української літератури: <http://www.proza.cjm.ua>.
25. Журба С. Художній світ української імпресіоністичної повісті 20-х років ХХ століття / Передмова проф. М.П.Ткачука. – Тернопіль: Астон, 2000. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/ard/1999/99zssuip.zip>
26. Журнал «Критика». URL: <https://krytyka.com/ua>
27. Захід-Схід. Літературно-мистецький портал. URL: <http://zahid-shid.net/>
28. Зварич В. Парадигма образів національної культури в поезії неокласиків // Творчість Юрія Клена в контексті українського неокласицизму та вісниківського неоромантизму. Збірник наукових праць. – Дрогобич: Відродження, 2004. URL: http://www.ukrcenter.com/library/read.asp?id=7214&page=1#text_top.
29. Інститут літератури ім. Т.Шевченка: <http://www.ilnan.gov.ua/index.htm>.
30. Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка: <http://www.philology.Kiev.ua>.
31. ЛітАкцент. URL: <http://litakcent.com/>
32. Науково-теоретичний журнал «Слово і Час» URL: <http://sich.ilnan.gov.ua/uk/>
33. Національна спілка письменників України: <http://www.nspu.org.ua>.
34. Освітній онлайн-ресурс <http://litmisto.org.ua/>
35. Тестові Інтернет-портали: www.ets.org; www.testportal.com.ua.
36. Українська бібліотека «Джерело»: <http://ukrlib.com>.
37. Українська література: електронна бібліотека: <http://www.ukrlit.com.ua>.
38. Українська мова і література в школі науково-методичний журнал електронна версія: <http://www.ukr-in-school.edu-ua.net>
39. Український лінгвістичний портал: <http://www1.ulif.org.ua/ulif/>.